

การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

**THE PROMOTION OF VINAYADHIKARA
MONKS IN CHAIYAPHUM PROVINCE**

พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนมน (สีกลาง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนมนโน (สีกลาง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

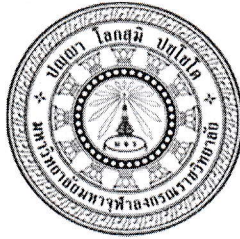
The Promotion of Phra Vinayadhikara Monks in Chaiphum Province.

Phrakhrubaidika Supan Pasannamano (Siklang)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Management)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E.2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์
เรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินัยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.ธีรโชติ เกิดแก้ว)

กรรมการ

(พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.)

กรรมการ

(พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ผศ.ดร.)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.

ประธานกรรมการ

พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ผศ.ดร.

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระครูใบฎีกาสวรรณ ปสนนมน)

ชื่อสารนิพนธ์ : การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัย : พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนมนโน (สีกลาง)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

: พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร., พธ.บ. (การจัดการเชิงพุทธ), พธ.ม. (การจัดการเชิงพุทธ), พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ)

: พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ผศ.ดร., พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา), ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์เอเชีย), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา).

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (๑) เพื่อศึกษาการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ (๒) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๗๕ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๒๘๔ รูป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ รูป/คน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา สรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

๑. พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๑$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๕$) รองลงมา ด้าน

พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ ($\bar{X}$ = ๓.๔๐) รองลงมา ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี ($\bar{X}$ = ๓.๓๙) และต่ำสุด ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน ($\bar{X}$ = ๓.๓๙) ตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนพระสงฆ์ที่มีพรรษา ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ การศึกษาทางธรรม และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓. ปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ พบว่า พระวินยาธิการไม่ยืนยันออกตรวจตามหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย เมื่อพระสงฆ์ทำผิดและสึกแล้วกลับมาบวชใหม่อีกใช้ใบสุทธิเล่มเดิม พระวินยาธิการ บางรูปไม่เข้าใจบทบาทตัวเองและไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ การประสานงานยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ พระวินยาธิการควรขยันหมั่นออกตรวจตราในพื้นที่ของตนรับผิดชอบให้มากขึ้น ควรยึดใบสุทธิและทำลายเสียและแจ้งให้ทุกพื้นที่รู้ว่าได้สึกไปแล้ว ควรให้ผู้ที่จะเป็นพระวินยาธิการให้เป็นด้วยความสมัครใจ และพร้อมที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ควรมีการร่วมมือในพระวินยาธิการด้วยกันให้มาก และร่วมมือรวมใจปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางป้องกัน และสอดส่องดูแลให้เข้มงวดขึ้น

Research Paper Title : The Support Promotion of Vinayadhikara Monks in
Chaiyaphum Province.

Researcher : Phrakrubaidika Supan Pasannamano (Siklang)

Degree : Master of Arts (Buddhist Management)

Research Paper Supervisory Committee

: Phramaha Sunan Sunando, B.A. (Buddhist Management),
M.A. (Buddhist Management), Ph.D. (Buddhist Management)

: Phrapalad Rapin Phutthisaro, Asst. Prof. Dr. B.A. (Teaching
Social Studies), MA (Asian History), Ph.D. (Buddhist)

Date of Graduation : March 14, 2019

Abstract

Objectives of this research were to: 1. Study The Promotion of Vinayadhikara Monks in Chaiyaphum Province. 2. Compare promotion of Vinayadhikara Monks in Chaiyaphum Province, classified by personal data and 3. Study problems, obstacles and recommendation for promotion of Vinayadhikara Monks in Chaiyaphum Province.

Methodology was the mixed methods: The quantitative method collected data from 284 samples who were monks in Chaiyaphum Province with questionnaires with the reliability value at 0.875, analyze data by social research program with frequency, percentile, mean, standard deviation (SD), hypothesis test by F-test, one way ANOVA and test of paired variables with Least Significant Different, LSD. The qualitative research collected data from 8 key informants, purposefully selected from experts with in-depth-interview script by face-to-face in-depth-interviewing, analyzed data by descriptive interpretation.

Findings were as follows:

1. Monks had opinions of promotion of Vinayadhikara Monks in Chaiyaphum Province, by overall at high level ($\bar{X}=3.41$) Opinions on each aspects, from high to low, were also at high levels as; Inspection and instruction for new monks who come to

monasteries were at high level ($\bar{X}$ =3.45), Abiding by rules, regulations, laws, Rules of Supreme Sangha Council, Orders, Announcement, Order from Supreme Patriarch and Superintendent were at high level ($\bar{X}$ =3.39), and the lowest were Abiding by rules, regulations, laws, Rules of Supreme Sangha Council, Orders, Announcement, Order from Supreme Patriarch and Superintendent were still at high level ($\bar{X}$ =3.39) accordingly.

2. The results of opinions comparison were that monks with different formal educational levels had different opinions on the operation promotion of promotion of Vinayadhikara Monks in Chaiyapum Province at the statistically significant level at 0.05, accepting the set hypothesis. Meanwhile monks with different ordained Lents, Sangha administrative positions, Dhamma educational level and ages did not have different opinions, rejecting the set hypothesis .

3. Problems and obstacles of the promotion of Vinayadhikara Monks in Chaiyapum Province were that Phra Vinayatikarn were not diligent in inspection and controlling their constituencies. Those who broke the rules, disrobed and re-ordained still used the same Monk-ID-Books. Some of Vinayadhikara Monks did not understand their rules and duties and not ready to perform duties. Coordination among related agencies was not effective

Recommendations for promotion of Vinayadhikara Monks in Chaiyapum Province were that Vinayadhikara Monks should be more diligent in inspection and controlling their constituencies, revoking the Monk-ID books from those wonks who were disrobed and destroy them. Vinayadhikara Monks should be recruited or appointed at their own wills so that they would be willing to work diligently. There should be regular meeting to find the better ways to prevent and control and supervise monks more strictly.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ” สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูง และการช่วยเหลือจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พระมหาสุรนต์ สุรนโน,ดร. และ พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร,ผศ.ดร. กรรมการและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขงาน และตรวจสอบสารนิพนธ์ด้วยดีตลอดมา เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณประธานและคณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน

ขอบคุณ พระมหาภคสุภา กตติโสภโณ, ผศ.ดร และ ขอบคุณ อาจารย์ ดร.ประเสริฐธิลาว อาจารย์ รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมามกูร อาจารย์ ดร.นพดล ดีไทยสงค์ และอาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม พร้อมแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และสำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ หลวงพ่อท่านเจ้าคุณพระเทพภาวนาวิกรม (บุญมา บุญญาภิรโต ป.ธ.๖) เจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ พระปริยัติกิจวิธาน (สมวงศ์ สีลภูสิต ป.ธ.๗) เจ้าคณะอำเภอเมือง, พระครูศรีปริยัติพิมล (ทองปาน ป.ธ.๖) รองเจ้าคณะอำเภอเมือง, พระครูปริยัติสีลโสภณ (สมจิตร ป.ธ.๓) รองเจ้าคณะอำเภอเมือง, พระครูสิริปริยัตยานุรักษ์(กฤตวีร์พจน์ อาภากร ป.ธ.๕) เจ้าคณะตำบลในเมืองเขต ๒, พระครูโสภณภักทรกิจ (ธงชาติ สิริจันโท ป.ธ.๓) เจ้าคณะตำบลในเมืองเขต ๑, พระครูสุวิมลพุทธิสาร (เกลี้ยง พุทธิสารโร) เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า และนายสุรนต์ ศรีสุข นายคมสันต์ อิงชัยภูมิ นักวิชาการศาสนา ที่อนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ รวมถึงพระภิกษุสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองทุกรูป ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน และผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อพระวินยาธิการ ซึ่งจะส่งผลให้พระภิกษุสงฆ์ ได้รับประโยชน์ตามไปด้วย

อานิสงส์ใดที่จักพึงบังเกิดจากการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอนอบนุชาคุณพระรัตนตรัย คุณ บิดา คุณมารดา คุณครูอาจารย์ ผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์ ในครั้งนี้

พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนมนโน

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญในปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริม	๗
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	๑๐
๒.๓ แนวคิดและเกี่ยวกับพระวินยาศิการ	๑๘
๒.๔ การปฏิบัติงานและกฎระเบียบของพระวินยาศิการ	๒๒
๒.๕ พื้นที่ในการวิจัย	๓๗
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๙
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๑
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๕๑
๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก	๕๑
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๔
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๙
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๐
๔.๒ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ	๖๒
๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๖๙
๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของ พระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ	๘๐
๔.๕ สรุปผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๘๔
๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๘๘
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๑
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๙๒
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๙๕
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๐๑
บรรณานุกรม	๙๙
ภาคผนวก	๑๐๕
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัย	๑๐๖
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC)	๑๑๒

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ของแบบสอบถาม (Try-out)	๑๑๖
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Alpha)	๑๑๘
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๒๑
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่องานวิจัย (สัมภาษณ์)	๑๒๓
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๓๒
ประวัติผู้วิจัย	๑๔๒

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพระภิกษุสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	๔๑
๔.๑	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๘
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของ คณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม	๖๐
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ ของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้า มาในจังหวัด	๖๐
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของ คณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านปฏิบัติให้ขอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมาย สมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่ง ผู้บังคับบัญชาเหนือตน	๖๒
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ ของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่า ฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี	๖๓
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ ของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้าน ช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ	๖๔
๔.๗	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการ ปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ น้อยที่สุด (LSD. จำแนกตามพรรษา	๖๖
๔.๘	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการ ส่งเสริมการปฏิบัติงานพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม ตำแหน่งทางคณะสงฆ์	๖๘
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการ ปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ โดยรวม	๖๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๐	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ๗๐
๔.๑๒	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ทุกด้านการศึกษาสายสามัญ ๗๑
๔.๑๓	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามการศึกษาทางธรรม ๗๒
๔.๑๔	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ ๗๓
๔.๑๕	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ๗๕
๔.๑๖	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด ๗๖
๔.๑๗	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่ง ผู้บังคับบัญชาเหนือตน ๗๗
๔.๑๘	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี ๗๘
๔.๑๙	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ ๗๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	ลำดับการปฏิบัติงานของพระวิทยากร	๒๓
๒.๒	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔๘
๔.๑	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๘๔

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์ฉบับนี้ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี **พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

การอ้างอิงพระไตรปิฎก จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.สี. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗, ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๗, หมายถึง ทีฆนิกาย สีสกขนธวคฺคปลาติ ภาษาบาลี เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก ๒๕๕๐ ทีฆนิกาย สีสกขนธวคฺคปลาติ ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

คำย่อ	พระวินัยปิฎก	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
วินย. มหา. (บาลี)		= วินยปิฎก มหาวิภังโก	ภาษาบาลี

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดทางด้านวัตถุ ด้วยประดิษฐ์กรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆที่เกิดขึ้นมา จึงทำให้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปหลายอย่างทำให้คนในสังคมเปลี่ยนไปจึงให้ความสำคัญส่วนตัวเองมากกว่าส่วนรวม จึงทำให้คุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นคนและการยึดหลักธรรมในการดำรงชีวิตเริ่มเสื่อมถอยลงอย่างเห็นได้ชัด ละเลยการประพฤติให้อยู่ในศีลธรรม คุณธรรมน้อยลง ไม่เว้นแม้แต่ผู้ที่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา กล่าวคือ บางรูป บางกลุ่ม เมื่อบวชแล้วไม่ได้สนใจที่จะศึกษาธรรม ข้อวัตรต่างๆ และไม่ปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย โดยอาศัยช่องทางจากความเชื่อของชาวพุทธ และความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาของชาวพุทธเราที่ยังไม่ค่อยเข้าใจหลักพระพุทธศาสนาโดยท่องแท้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ที่ผ่านมานี้ ปรากฏว่าสถาบันสงฆ์ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์มีแต่ในเรื่องข่าวความเสียหายของพระสงฆ์มากมาย ข่าวเกี่ยวกับการประพฤติของพระสงฆ์กระทำผิดในเรื่องพระธรรมวินัย และทำตัวไม่เหมาะสมของพระภิกษุสามเณร บางรูปได้ถูกสื่อมวลชนทุกแขนงมีทั้งทีวีและหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ต่างๆลงข่าววิจารณ์ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์มีแต่ในด้านความเสียหายและมีผลกระทบต่อคณะสงฆ์และจิตใจชาวพุทธเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะทางฝ่ายสถาบันการปกครองของคณะสงฆ์ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นดังคำสัมภาษณ์ของ พระรัตนเมธี (บุญช่วย กมมสุโก) ที่ว่า “ในช่วงนี้ ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาเศรษฐกิจ คนตกงานมากขึ้น ทำให้มีจิตอาส้างานกลุ่มเริ่มแผ่ตัวอาศัยผ้าเหลืองหากิน ปลอมบวชมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีพระภิกษุสามเณรบางกลุ่ม ประพฤติขาดความสำรวม เสพยาเสพติด เล่นการพนัน ประพฤติผิดธรรมวินัย จึงเป็นหน้าที่โดยตรงที่ พระวินยาธิการ หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า ตำรวจพระ ต้องรีบออกไปจัดการทันที”^๑ ในสมัยพุทธกาล พระสงฆ์ยังมีจำนวนไม่มากและไม่ค่อยมีลาภสักการะ การกระทำ ความประพฤติที่ไม่เหมาะสมจึงไม่ปรากฏ และการปกครองคณะสงฆ์สมัยพุทธกาลจำนวนพระสงฆ์ยังไม่มากนักและผู้มาบวชบรรลุมรรคผลสูงในทางศาสนาส่วนมากจึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องความประพฤติสักเท่าไร แต่เมื่อมีจำนวนพระสงฆ์มากขึ้น คนที่มาบวชมีเจตนาแตกต่างกันจึงเกิดด้านบริหารขึ้น ทรงจัดให้มีบุคคลผู้รับผิดชอบในด้านต่างๆ โดยขึ้นตรงต่อพระพุทธองค์ในกรณีที่มีปัญหา

^๑ พระรัตนเมธี (บุญช่วย กมมสุโก), “มงคลข่าวสด”, ข่าวสด, (๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒). ๑๖.

ด้านพระวินัยและเกิดความสงสัย ไม่เข้าใจในธรรม ต่อ มาให้พระอัครสาวกและพระอุปัชฌาย์เป็นผู้ดูแล แต่ในกาลเวลาต่อมาพบว่ามีการประพฤติดิพระธรรมวินัยเกิดขึ้นมา พฤติกรรมดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นที่มาของพระวินัย ดังตัวอย่างที่พระพุทธเจ้าได้บัญญัติสิกขาบทขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางแห่งการประพฤติพรหมจรรย์เป็นแบบอย่างทีพระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ เพื่อให้ใช้เป็นหลักการปฏิบัติสำหรับคนทุกชั้นวรรณะ เริ่มจากง่ายที่สุดไปถึงยากที่สุด ตั้งแต่ต้นไปถึงลึกที่สุด ดีทั้งเบื้องต้น ดีทั้งท่ามกลาง และดีที่สุด เป็นหลักคำสอนที่มีอรรถะ พยัญชนะ บริสุทธิ ดังบาลีที่ว่า “โส ธมมํ เทเสติอาทิกถยานํ มชฌเมกถยานํ ปรีโยสานกถยานํ สาตถํ สพฺพยฺชนํ เกวลปริปุณฺณํ บริสุทฺธิํ พรหมจริยํ ปกาเสติ”^๒

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น การดูแลคณะสงฆ์ให้เป็นผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และให้มีความสงบเรียบร้อยตามพระวินัยนั้น คณะสงฆ์จำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมดูแลความประพฤติของพระสงฆ์ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕(๕) แห่งกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๓ พุทธศักราช ๒๕๔๑ ว่าด้วยการควบคุม บังคับบัญชาของเจ้าคณะปกครอง และเจ้าอาวาส ตลอดถึงพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในบังคับบัญชา และชี้แจง แนะนำการปฏิบัติ หน้าที่ ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งพระภิกษุชั้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “พระวินยาธิการ” เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ เจ้าคณะผู้ปกครองคณะสงฆ์^๓ พระวินยาธิการ มีหน้าที่ออกตรวจตราดูแลความเรียบร้อยของพระภิกษุสงฆ์สามเณร ช่วยชี้แจง แนะนำพระภิกษุสามเณรให้ปฏิบัติอยู่ในหลักพระธรรมวินัยและนำพระภิกษุสามเณร ผู้ประพฤติดิพระธรรมวินัย มอบให้เจ้าคณะผู้ปกครองคณะสงฆ์ เพื่อพิจารณาสภาพการณ์ปัญหาต่อไป

พระวินยาธิการ โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๔ (๑) แห่งกฎหมายเถรสมาคมฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ.๒๕๓๕) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ จึงได้อธิบายไว้ว่า วินย, วินัย (น.) คือระเบียบสำหรับความประพฤติให้เป็นระเบียบแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนพระวินัยธร คือ พระผู้ทรงพระวินัย ได้แก่ พระที่มีความรู้ ความชำนาญในการทรงจำพระวินัยอธิการ หมายถึงผู้อำนวยกร, ผู้ที่เป็นผู้ปกครอง, เจ้าวัด หรือผู้ที่เป็นใหญ่ดังนั้นเมื่อรวมกันแล้ว พระวินยาธิการ จึงหมายถึงพระที่ทรงไว้ซึ่งพระวินัย หรือพระภิกษุ ที่คอยกำกับดูแลให้ผู้ประพฤติดิตามมีความเป็นระเบียบมากขึ้น^๔ ดังนั้นจึงหมายถึงพระภิกษุสงฆ์ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าคณะจังหวัด หรือ เจ้าคณะผู้ปกครอง ให้เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือสนับสนุนในการปกครองของเจ้าอาวาสและเจ้าคณะผู้ปกครองในจังหวัดชัยภูมิ เหตุที่มาศึกษาเรื่องนี้เพราะสถาบันสงฆ์เป็นสถาบันในทางจริยธรรม และมีพระสงฆ์

^๒ วินย. มหา. (บาลี) ๑/๑/๑.

^๓ พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร, **คู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร**, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔).

^๔ ถวัลย์ ทอมี, **คู่มือพระวินยาธิการ**, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, ๒๕๓๕).

เป็นศาสนทายาทที่สำคัญที่สุด และยังเป็นแกนนำในการสืบทอดอายุพระศาสนาให้ยังคงอยู่ต่อไป ฉะนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถาบันสงฆ์จึงเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม ขวความเสียหายที่เกิดขึ้นในวงการสงฆ์อันเกิดจากการที่ประเพณีไม่เหมาะสมของพระภิกษุสามเณร มีการประเพณีเป็นกลุ่มเป็นกระบวน การมีคนอยู่เบื้องหลัง เพื่ออิงศาสนาหากิน นอกจากนั้นก็ยังมีปัญหาการปลอมบวชซึ่งการปฏิบัติงาน ยิ่งเพิ่มปัญหาตามมามากหลายรูปแบบ ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้อาศัยการปลอมเป็นพระอาศัย ผ่าเหลืองหมเพื่อหลอกล่ตมตุนเอาเงินจากชาวบ้านในรูปแบบต่างๆ ซึ่งยากต่อการตรวจสอบ ปัจจุบันนี้ พระวินยธิการเป็นตำแหน่งที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับ ทำให้การปฏิบัติงานปฏิบัติได้ยังไม่เต็มที่

พระวินยธิการจังหวัดชัยภูมิ มีเขตการปกครองครอบคลุม ๑๖ อำเภอ ประกอบไปด้วย อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภोजตุรัส อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอเทพสถิต อำเภอหนองบัวแดง อำเภอภูเขียว อำเภอ บ้านแท่น อำเภอซับใหญ่ อำเภอภักดีชุมพล อำเภอเนินสง่า อำเภอคอนสาร และอำเภอแก้งคร้อ มีพระวินยธิการส่วนภูมิภาค ประจำจังหวัดชัยภูมิ ทั้งสิ้น ๑๖ รูป ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า พระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ควรจะได้รับการส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีความรู้ให้มากขึ้น เพื่อให้ทราบถึงหน้าที่ของตน และเข้าใจปัญหาและอุปสรรค สาเหตุและปัจจัยอื่น โดยประยุกต์ หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่เป็นกลวิธีหรืออุบายคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อเป็นข้อมูลใน การวางแผนและการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการงานบำรุงพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยว จิตใจของพุทธศาสนิกชนให้มีความมั่นคงถาวรสืบไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิเป็น อย่างไร

๑.๒.๒ ความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่ เป็นอย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของ พระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ มีอะไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัด ชัยภูมิ

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย คือ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการมี ๔ ด้าน คือ

- ๑) ด้านตรวจตราชี้แจงแนะนำให้พระภิกษุสามเณรในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด
- ๒) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- ๓) ด้านนำพาพระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืน ในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี
- ๔) ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือช่วยเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้ปกครองในเขตนั้น ๆ^๕

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ พรรษา ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางธรรม และอายุ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของพระภิกษุสงฆ์เขตอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ๔ ด้าน คือ

- ๑) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด
- ๒) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- ๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

^๕ พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร, คู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการคณะสงฆ์ กรุงเทพมหานคร, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔).

๔) ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องถิ่น หรือด้านช่วยเหลืออาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มประชากรคือ พระพระภิกษุสงฆ์ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิมีจำนวน ๙๘๔ รูป^๖

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดพื้นที่ในการศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ มี ๒๖ ตำบล

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงเดือน มีนาคม ๒๕๖๒ รวม ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๕.๑ พระสงฆ์มีพระชาติต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ พระสงฆ์มีการศึกษาสายสามัญต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ พระสงฆ์มีการศึกษาทางธรรมต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๕.๕ พระสงฆ์มีอายุต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยกำหนดความหมายต่างๆ ของการใช้คำในการวิจัยดังนี้

^๖ ข้อมูลบัญชีสำรวจพระภิกษุสงฆ์ ประจำปี ๒๕๖๑, กองงานเลขาเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ,

การส่งเสริม หมายถึง การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ การแนะนำปรึกษา การช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น

การปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานของพระวินยาธิการบุคคลที่ถูกกำหนดขึ้นตาม ตำแหน่ง กรอบภาระ หน้าที่ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่ นำมาใช้ประยุกต์กับการทำงานของแต่ละบุคคลให้เหมาะสม

พระวินยาธิการ หมายถึง พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งจากเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิให้เป็น พระวินยาธิการ ผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน การปกครองของเจ้าอาวาส และเจ้าคณะผู้ปกครองโดยมีหน้าที่ ตรวจ ตรา ชี้แจงแนะนำให้พระภิกษุ สามเณรปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย

คณะสงฆ์ หมายถึง พระภิกษุ ที่อาศัยอยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัด ชัยภูมิ

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของการส่งเสริมการ ปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของ พระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๑.๗.๔ เป็นฐานข้อมูลทางวิชาการให้คณะสงฆ์ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ประโยชน์ในการ ส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการศึกษา ตามลำดับดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริม
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับพระวินยาธิการ
- ๒.๔ การปฏิบัติงานและกฎระเบียบของพระวินยาธิการ
- ๒.๕ พื้นที่ในการวิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑.แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริม

คำว่า “ส่งเสริม” หมายถึง การอุปถัมภ์ การเกื้อหนุน การให้ความช่วยเหลือทำนุบำรุง ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น

การส่งเสริมและสนับสนุน หมายถึง การให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตในโครงการ หรือกิจกรรมให้ดีขึ้นมีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ บุคลากร ความรู้ โอกาสและกำลังใจ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรมสามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มั่นคง และยั่งยืน

วิจิตร เกิดวิสิทธิ์ ได้กล่าวถึงแนวทางส่งเสริมหน้าที่ของพระสงฆ์ไว้ว่า พระสงฆ์มีหน้าที่ สอนธรรมะ การสอนธรรมะต้องมีความรู้ และธรรมะนั้นเป็นความรู้ เกี่ยวกับความดี ผู้สอนต้องปฏิบัติ ดี คนเรียนถึงจะมั่นใจในสิ่งที่ตนเรียน พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่สั่งสอนให้ได้ผลต้องปฏิบัติตามที่สอน และ ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าอยู่ใน สังฆมณฑล ๙ มีลักษณะดังนี้

(๑) ปฏิบัติดี คือ เป็นผู้สำรวมกาย วาจา ใจ ตั้งมั่นอยู่ในพระธรรมวินัยและ หลักธรรมที่ พระพุทธเจ้าบัญญัติ ทำให้เป็นผู้มีกิริยาอาการงดงาม สงบ ผ่องใส สุขุมเยือกเย็น

(๒) ปฏิบัติตรง คือ ปฏิบัติตรงตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า พิจารณาธรรมทั้งหลาย ด้วยเหตุและผล ปราศจากอคติ ๔ คือ ความลำเอียงเพราะรัก ความหลง ความโกรธ ความกลัวปฏิบัติ แต่สิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ไม่ปฏิบัติให้ผิดหรือเลียงจากธรรมวินัยด้วยกิเลสตัณหา

(๓) ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม คือ ปฏิบัติเพื่อรู้แจ้งเพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์ ปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญา ด้วยความเพียร และขันติ

(๔) ปฏิบัติสมควร คือ ปฏิบัติทางสายกลาง ไม่ปล่อยตามอารมณ์และกิเลสไม่ปฏิบัติสุดโต่ง ไปข้างทรมานตนเองคือ มีทฤษฎีที่ต้อง ทั้งปฏิบัติด้วยความเพียร ๔ อย่าง คือ เพียรระวังบาป ไม่ให้เกิดขึ้น เพียรละบาปที่เกิดขึ้นเพียรกุศลให้เกิดขึ้นในสันดาน เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อมลง^๑

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ มองบทบาทของพระสงฆ์และเสนอแนวทางส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ไว้ว่า ศาสนาควรมีบทบาทหน้าที่ ๒ ประการคือ ผดุงไว้ซึ่งสังคมอันดีงามและ ต้องเป็นผู้นำในการเรียกร้องเพื่อแสวงสังคมที่ดีกว่า ด้านพระสงฆ์ต้องเข้าไปรับรู้กับสภาพตามความเป็นจริงของสังคมเพื่อจะได้เข้าไปแก้ไขปัญหาและพัฒนา เพราะพระสงฆ์ไม่สนใจหรือมุ่งโลกุตระธรรมอย่างเดียว เท่ากับพระสงฆ์ขาดความเมตตาธรรม กรุณาธรรม และไม่เอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมทุกข์ พระสงฆ์ละทิ้งปัญหาของสังคมออกไปเท่าใด สังคมก็จะมองไม่เห็นความสำคัญของศาสนาและพระสงฆ์มากเท่านั้น ประการสำคัญที่สุด ควรมีการอบรมพระสงฆ์ให้มีความรู้ ความเข้าใจในสภาพของสังคมโดยเน้นหนักในทางด้านความเป็นผู้นำและมีความรู้ในการพัฒนาสังคม^๒

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) กล่าวว่า การปกครองคณะสงฆ์หรือสถาบันสงฆ์ในสมัยพุทธกาลนั้น พระพุทธเจ้าจะทรงดูแลด้วยพระองค์เองทรงอยู่ในฐานะประมุข และทรงให้ความสำคัญเสมอภาคในการบัญญัติสิกขาบทต่างๆ พระองค์จะทรงทำท่ามกลางสงฆ์สังฆกรรมต่างๆ ที่กระทำได้ได้รับเสียงเอกฉันท์จากคณะสงฆ์จึงจะสามารถดำเนินต่อไป ทำให้ พระพุทธศาสนาเผยแผ่ได้อย่างรวดเร็ว สิ่งที่พระพุทธองค์ทรงทิ้งไว้เป็นมรดกมาจนถึงปัจจุบันนี้ คือ พระธรรมวินัยซึ่งเป็นหลักในการที่สถาบันสงฆ์จะใช้เป็นสื่อในการสร้างสรรค์สิ่งดีงาม ให้กับชาวโลกต่อไป และจะเป็นสิ่งกำหนดบทบาท หรือจุดยืนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสงฆ์ กับสังคมชาวโลกในปัจจุบันและอนาคตอีกด้วย เช่นเดียวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ย่อม ต้องมีความผู้นำหรือภาวะผู้นำในการบริหาร โดยบริหารตามหลักภาวะผู้นำนั้น มีมาตั้งแต่สมัย พุทธกาล โดยพระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้นำที่มี

^๑ วิจิตร เกิดวิสิษฐ์, หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๓), หน้า ๕๗-๕๘.

^๒ สุลักษณ์ ศิวรักษ์, ศาสนากับการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗.

หน้าที่ในการดูแลปกครองคณะสงฆ์ แม้ว่าจะเกิด ปัญหาจากภายในและภายนอกคณะสงฆ์ก็ตาม พระพุทธองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถบริหาร กิจการคณะสงฆ์ให้รอดพ้นจากภัยต่างๆ ได้จนกระทั่งเสด็จดับขันธปรินิพพาน หลังจากที่พระ พุทธองค์เสด็จปรินิพพานแล้ว พระมหากัสสปะ ผู้เป็นพระสาวกสำคัญยิ่ง ที่ได้รับการคัดเลือก จากคณะสงฆ์ให้เป็นประธานใหญ่ในการหา สังคายนาครั้งที่ ๑ ที่ถ้ำสัตตบรรณในเขาเวภาระเขต กรุงราชคฤห์ หลังจากสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งที่ ๓ พระเจ้าอโศกมหาราชได้ส่งพระมหาเถระไปประกาศพระพุทธศาสนา ๙ สายและประเทศไทยได้รับผลจากการเผยแผ่คราวนั้นด้วย ทำให้ พระพุทธศาสนาได้ประดิษฐานในดินแดนสุวรรณภูมิ อันเป็นที่ตั้งของประเทศไทยและอีก หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มาตั้งแต่ยุคกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีของไทยก็ยังคงมีการ ใช้หลักภาวะผู้นำควบคู่กับหลักพุทธธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์มาโดยตลอดจนถึงในยุค ปัจจุบันนี้ การปรับระบบบริหารองค์การชาวพุทธไว้ในหนังสือเรื่องพระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ว่า การบริหารองค์การชาวพุทธควรกระจายอำนาจให้มากขึ้นแม้แต่การปกครอง คณะสงฆ์ก็มีจำเป็นต้องเลียนแบบระบบราชการที่ซับซ้อนไม่ทันการและคณะสงฆ์อาจจะคิดระบบ การปกครองให้มุ่งพัฒนาให้วัดแต่ละวัดให้เข้มแข็งเป็นที่พึ่งของชุมชนอย่างแท้จริงจากนั้นวัดทั้งหลายก็ต้องสร้างเครือข่ายโยงใยร่วมกันทำงานทั่วประเทศทั้งพยายามลดขั้นตอนสายบังคับ ปัญหาที่ซ้ำซ้อนไม่ทันการณ์โดยปรับปรุงระบบพระสังฆาธิการเอนิเจเนียร์ริงให้กับการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ อีกประการหนึ่งการปกครองคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบันถือว่าการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยโดยมีสมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาบังคับบัญชาลงไปตามลำดับชั้น นับตั้งแต่ระดับเถระสมาคมลงไปจนถึงเจ้าอาวาสอันเป็นการปกครองบังคับบัญชาตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ บทบาท คือ พฤติกรรมที่แสดงออกตามสถานของบุคคลในสังคม บทบาทเป็นแบบ แผนความต้องการ เป้าประสงค์ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และการกระทำของสมาชิกที่ชุมชน คาดหวังว่าจะต้องเป็นไปตามลักษณะของตำแหน่งนั้นๆ หรืออาจกล่าวสั้นๆ ว่า บทบาท คือสิทธิ หน้าที่ในการกระทำ ของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคมตามสถานภาพของตนเอง บทบาทการบริหารงาน คือ ผู้บริหารใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานของ องค์การให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านกระบวนการการวางแผนการจัดองค์การ หรือการจัดหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กร การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน การงบประมาณ เป็นต้น^๓

สัญลักษณ์ ศีวรักษ์ มองบทบาทพระสงฆ์นอกจากจะเป็นที่เคารพของชาวบ้านในชุมชนแล้วยังนับว่าเป็นทรัพยากร บุคคลที่มีคุณค่าในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม หากนักวิชาการนำความรู้

^๓ พระเทพเวที (ประยุทธิ์ ปยุตโต), สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๓๗), หน้า ๒๐๕ – ๒๐๖.

รู้จักทรัพยากรและ แรงงานมาใช้อย่างถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างความเจริญอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ อย่างถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างความเจริญอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ อย่างสูงสุด ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ขออัญเชิญมา ณ ที่นี้ “การ ใช้หลักวิชา และความคิดริเริ่มสร้างงานที่อาจดูไม่ใหญ่โตนัก แต่ประสิทธิภาพสูงและอำนวย ประโยชน์โดยตรงได้มาก โดยการนำเอาทรัพยากรตามธรรมชาติ ความรู้ ความสามารถ ตลอดจน แรงงานของคนส่วนใหญ่ให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยและให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียไป น้อยที่สุด การ สร้างความเจริญในลักษณะนี้ จะช่วยสร้างความเจริญของกิจการส่วนรวมได้ แนนอน”^๔

สรุปความว่า การส่งเสริม คือ การช่วยเหลือ เกื้อกูล สนับสนุน หรือการกระทำในสิ่งที่ทำ อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นดีกว่าเดิม เช่น การส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ การทำให้หลักธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าแพร่ออกไป แล้วมีการน้อมนำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไป ปฏิบัติ เพื่อทำให้เกิดการศึกษา และการ พัฒนาตนเองไปในทางที่ถูกที่ควร

๒.๒.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน คือ การทำของแต่ละบุคคลที่ได้รับมอบหมายมาจากผู้บังคับบัญชาซึ่งการ ปฏิบัติงานนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทั้งต่อบุคคลองค์กร และยังมุ่งหวังให้ บุคลากรมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ซึ่งจะส่งให้องค์กรมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้หลายท่านดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล กล่าวว่าการทำงานจำเป็นต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ศาสตร์ คือ การศึกษาหาความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ เทคนิควิธีทำงานต่าง ๆ ศิลป์ คือ การที่ จะ นำเอาความรู้ หลักการและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับคนสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนขอบเขตจำกัดของทรัพยากรให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งงานต่างๆ ที่ กำหนดขึ้นในหน่วยงาน^๕

เฮอซเบิร์ก และคณะ (Herzberg et al.) สรุปว่าบุคคลที่มีทัศนคติในทางบวกต่อการ ทำงาน ส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มที่จะมีการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น^๖

^๔ สุลักษณ์ ศิวรักษ์, ศาสนากับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร: พาสีโก, ๒๕๓๔), หน้า ๖๓.

^๕ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, หลักการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๑๑๕-๑๑๖.

^๖ F. Herzberg, et. al., Job Attitude: Review of Research and Opinion, Pittsburgh: Psychological Series of Pittsburgh), 1957, p103.

กิตติพันธ์ รุจิรกุล กล่าวว่า การปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ นอกจากจะมี การแบ่งระดับการปฏิบัติงานแล้ว ยังต้องมีการแบ่งสัณฐานส่วนงานที่จะต้องปฏิบัติออกเป็นหน่วยงานย่อยๆ ซึ่งมีหัวหน้าหน่วยหรือผู้นำ หน่วยเป็นผู้รับผิดชอบงานตามลักษณะหน้าที่ของตนที่แตกต่างกัน ในการปฏิบัติงานที่ต่างชนิด ต่างหน้าที่ ก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้นำ มีความสนใจ มีทักษะ มีความรู้ มีทัศนะและมีบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนแตกต่างกันไป^๗

พรรณราย ทรัพย์ะประภาพร ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลมีดังต่อไปนี้

๑. ตัวแปรด้านบุคคล ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะหรือข้อเท็จจริงที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งลักษณะเหล่านี้จะนำมาซึ่งการกระทำการบางชนิดที่เป็นลักษณะพฤติกรรมเฉพาะของตนเอง ความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลจะมีผลทำให้พฤติกรรมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ซึ่งตัวแปรด้านนี้ ได้แก่ ความถนัดในด้านต่าง ๆ ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะบุคลิกภาพ ความสนใจและแรงจูงใจ อายุและเพศ การศึกษา และประสบการณ์ ดังนั้น ตัวแปรต่างๆ ที่กล่าวมาจะมีผลที่ทำให้บุคคลมีความต้องการที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

๒. ตัวแปรด้านสถานการณ์ คือ เงื่อนไขของสถานการณ์หรือลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้ เงื่อนไขบางอย่างอยู่ภายใต้การรับรู้ของบุคคลแต่บางอย่างก็อยู่นอกเหนือจากการรับรู้ ซึ่งตัวแปรแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๒.๑ ตัวแปรทางกายภาพและงาน คือ ลักษณะการทำงานรวมถึงสถานที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของแต่ละบุคคล ซึ่งตัวแปรทางกายภาพและงาน ได้แก่ วิธีการทำงาน แบบและสภาพของเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน สถานที่ทำงานและการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

๒.๒ ตัวแปรทางองค์การและสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่อยู่ไกลจากสภาพการทำงาน มากที่สุด และมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตการปฏิบัติงานน้อยที่สุด แต่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของพนักงานมาก ซึ่งตัวแปรทางองค์การและสังคมมีดังต่อไปนี้ คือ ลักษณะขององค์การชนิดของเครื่องล่อใจ ชนิดของการฝึกอบรมและการบังคับบัญชา และสภาพแวดล้อมทางสังคม^๘

มาสโลว์ (Maslow) ได้สรุปสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ดังนี้ การรู้วิธีจูงใจคนให้ทำงานอย่างมุ่งมั่น ทুমเท เสียสละ ศิลปะในการจูงใจขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้นำและ

^๗ กิตติพันธ์ รุจิรกุล, พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้งเฮ้าส์, ๒๕๒๙), หน้า ๕๙.

^๘ พรรณราย ทรัพย์ะประภาพร, จิตวิทยาอุตสาหกรรม, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๒๕-๒๖.

ผู้บริหาร การรู้ถึงจุดแข็งจุดอ่อนของลูกน้องก็เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาเสมอก่อนมอบหมายให้ไปทำงาน หากมอบหมายผิดคนย่อมส่งผลให้งานล้มเหลวเมื่อเลือกคนได้แล้วจะอย่างไรที่เขาจะทุ่มเทศักยภาพของเขาให้กับการทำงานได้เต็มที่เป็นเรื่องท้าทาย ความสามารถของผู้บริหารอย่างยิ่ง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ปัจจัยอะไรที่สามารถจูงใจคน ประเภทไหนจึงจะได้ผล โดยทั่วไปความต้องการของมนุษย์ตามความหมายของมาสโลว์ นิยัยแต่แต่ละคนมีความแตกต่างในความต้องการ ดังนั้นผู้บริหารต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและถูกกาลเทศะ การสร้างอิทธิพล (Influence) ต่อคนเพื่อผลของงานสามารถใช้ทั้งด้านบวกและด้านลบขึ้นกับลักษณะ ของบุคคล แรงจูงใจหรือความต้องการของบุคคลกรเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรทราบเนื่องจากพฤติกรรม ของคนจะถูกกำหนดและควบคุมโดยแรงจูงใจต่าง ๆ แรงจูงใจเหล่านี้ยังมีลักษณะแตกต่างกันไปแต่ละคนอีกด้วย มาสโลว์ ได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ไว้ ดังนี้

๑. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด

๒. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจสำหรับพฤติกรรมนั้นต่อไป
ความต้องการของคนมีลักษณะเป็นลำดับขั้น

๒.๑ ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ซึ่งเชื่อว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ถ้ามนุษย์ไม่ได้รับการตอบสนองในขั้นนี้ก็จะไม่มีความ ต้องการขั้นถัดไป

๒.๒ ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) มนุษย์จะรู้สึกปลอดภัยเมื่อสิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่รู้จักคุ้นเคยและกลัวในสิ่งแปลกไปจากเดิม

๒.๓ ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and belonging needs) คน ทุกคนอยากได้รับความรักจากคนอื่น ต้องการที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรต่างๆ อยากคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นรวมทั้งได้รับความเป็นมิตรและความเห็นอกเห็นใจจากกลุ่มเพื่อนเป็นความต้องการทางจิตใจมากขึ้น

๒.๔ ความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem needs) เป็นเรื่องของความเชื่อมั่นในตนเองในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตนเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะดีเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นๆ หรืออยากให้บุคคลอื่นสรรเสริญหรือนับหน้าถือตา ต้องการอำนาจสถานะชื่อเสียงและตำแหน่ง

๒.๕ ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จ ตามความนึกคิดของตน (Needs for self-actualization) เป็นความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่พิจารณาสมรรถภาพที่เป็นไปได้ของตน และดำเนินการเพื่อพัฒนาสิ่งที่เปี่ยมเป้าหมายสูงสุดของชีวิตของตนให้บรรลุผลสำเร็จ^๙

ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวว่าปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติการปฏิบัติงานมีดังต่อไปนี้

๑. ลักษณะนิสัยท่าทางของพนักงาน ลักษณะนิสัยท่าทาง หมายถึง ลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความคิดและการปฏิบัติตัวต่อสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะท่าทางเฉพาะของแต่ละบุคคล แรงจูงใจ ทักษะ ค่านิยม ความสามารถ ความรู้สึนึกคิดของตนเอง อารมณ์ รวมทั้งความเฉลียวฉลาดและลักษณะของพฤติกรรมของบุคคลอื่น ๆ ที่ปรากฏให้เห็น

๒. ความสามารถและเชาว์ปัญญา ความสามารถหมายถึง ความชำนาญเชี่ยวชาญในด้านต่าง ซึ่งมีอยู่ในแต่ละบุคคลสำหรับเชาว์ปัญญานั้น หมายถึง แนวโน้มหรือศักยภาพที่เกี่ยวกับความชำนาญที่สามารถพัฒนาให้เพิ่มขึ้นในแต่ละคน ซึ่งคนเราแต่ละคน ล้วนแต่มีความสามารถและเชาว์ปัญญาแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน ความสามารถ ความชำนาญ เชาว์ปัญญา หรือศักยภาพที่จะเพิ่มพูนความชำนาญนั้น ก็คือ กลไกความนึกคิดและความคิดริเริ่มของแต่ละบุคคลนั่นเอง

๓. ทักษะและค่านิยม ทักษะ หมายถึง คุณลักษณะที่มีความมั่นคงอย่างต่อเนื่องในด้านความคิดความรู้สึกและแนวทางในการปฏิบัติของพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือต่อความคิดของแต่ละบุคคลและต่อกลุ่มชน ส่วนค่านิยม หมายถึง ทักษะที่มีลักษณะที่จะพยายามประเมินเกี่ยวกับสิ่งของ ความคิด ตัวบุคคล ที่จะประเมินไปในทางใดทางหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีเสมอ

๔. การจูงใจ หมายถึง ชุติของทักษะที่มีอยู่ในตัวเอง แต่ละบุคคลซึ่งใช้สำหรับ ตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและทิศทางที่แน่นอน แรงจูงใจเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของคนเรา ซึ่งมีแรงผลักดันและทิศทางที่ใช้กำกับพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการนั้น ๆ อิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างสมประสบการณ์และเปลี่ยนแปลงลักษณะของแต่ละบุคคล จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ทักษะ แรงจูงใจและลักษณะท่าทางที่ได้พัฒนาของแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ก่อเกิดมาจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอก นับตั้งแต่อิทธิพลพื้นฐานด้านครอบครัวของตนเอง การศึกษาในโรงเรียน การเข้าสังคม ตลอดจนเพื่อนฝูงและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้เคยร่วมทำงานด้วยกันมา ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อลักษณะของบุคคล

^๙ A. Maslow, A theory of human motivation Psychological Review 50, (New York: McGraw-Hill), 1943, p370.

และมีผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปถึงกิจกรรมหรือประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานขององค์กรต่าง ๆ ด้วย^{๑๐}

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของบุคคล โดยระบุว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลย่อมมีผลต่องานที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการคัดเลือกสรรหา หรือบรรจุบุคคลให้เข้าทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ กันนั้นต้องมีความสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของบุคคลนั้น ๆ ด้วย ซึ่งจุดมุ่งหมายในการทำงานของแต่ละบุคคลก็มีความแตกต่างกันด้วย ไม่ว่าจะเรื่องรายได้ ความมั่นคง ชื่อเสียง เกียรติยศ บางคนต้องการทำเพื่อสังคม โดยจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันนี้ย่อมมีผลให้แต่ละบุคคลที่มีความรู้ระดับเดียวกัน มีเชี่ยวชาญใกล้เคียงกัน ก็ยังมีความแตกต่างในด้านความสามารถในการทำงานที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของบุคคล ดังนี้

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล บุคคลแต่ละบุคคลจะมีลักษณะและคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ต่างกันไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่ต่างกันอย่างออกไป ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

๑.๑ ความถนัด เป็นความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละบุคคลที่ต่างกันอย่างออกไป โดยเราสามารถทำการทดสอบความถนัดได้เพื่อมอบหมายงานได้ตรงกับความถนัดของบุคคลนั้นๆ

๑.๒ ลักษณะทางบุคลิกภาพ ซึ่งมีผลทำให้แสดงลักษณะนิสัยที่ต่างกันอย่างออกไปในแต่ละบุคคล

๑.๓ ลักษณะทางกายภาพ เป็นความแตกต่างทางด้านกายภาพ เช่น บุคคลที่มีความแข็งแรงย่อมเหมาะสมกับงานในลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลที่มีหน้าตาสวยงาม

๑.๔ ความสนใจและการจูงใจ ซึ่งในแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน โดยความสนใจจะเป็น แรงผลักดันให้บุคคลเลือกงานใช้แรงงานหนัก

๑.๕ อายุ เพศ และวัยต่าง ๆ ก็มีผลต่อการปฏิบัติงาน เช่น เด็กและผู้หญีย่อมไม่เหมาะ แก่การทำงานที่ต้องใช้แรงงานหนัก

๑.๖ การศึกษามีส่วนในการคัดเลือกงานที่ต่างกันไป ผู้ชำนาญการเฉพาะด้านย่อมต้องการผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมในด้านนั้น ๆ

๑.๗ ประสบการณ์ การได้เคยเรียนรู้งานนั้น ๆ มาก่อนย่อมก่อให้เกิดประสบการณ์ความชำนาญในงานนั้น ๆ

^{๑๐} ธงชัย สันติวงษ์, การบริหารงานบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗), หน้า ๒๑-๒๔.

๒. ปัจจัยสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานซึ่งสภาพแวดล้อมแบ่งออกเป็น ๒ ปัจจัยคือ

๒.๑ ปัจจัยที่เกี่ยวกับงานในองค์การแต่ละแห่งมีงานในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป งานบางงานสามารถดำเนินการภายในสำนักงาน เช่น งานด้านธุรการ โดยมีเครื่องจูงใจในการทำงานคือ เป็นห้องทำงานที่ติดเครื่องปรับอากาศ สถานที่ที่มีความสะดวกสบาย แต่งานบางอย่างเป็นงานที่ทำหาความสามารถบุคคลบางกลุ่ม ดังนั้น ลักษณะเกี่ยวกับงานจึงแบ่งออกได้ดังนี้

๒.๑.๑ วิธีการปฏิบัติงานเป็นระบบของการทำงานว่ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานใดและงานนั้น ๆ มีความยากลำบากเพียงใด

๒.๑.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในสำนักงาน ความคล่องตัวของการทำงานมีผลมาจากเครื่องใช้ประจำสำนักงานว่า มีความสะดวกสบายและทนแรงได้มากเพียงใด

๒.๑.๓ การจัดบริเวณของสถานที่ทำงานให้ดีขึ้น สถานที่ทำงานที่มีขนาดคับแคบอากาศถ่ายเทไม่สะดวก ร้อนอบอ้าว จะมีผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล

๒.๑.๔ ลักษณะทางกายภาพของสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ความสะดวกสบายในการเดินทางมาที่ทำงานการป้องกันการอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในสถานที่ทำงาน

๒.๒ ปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์การที่มีผลต่อการตัดสินใจทำงานในทางอ้อม คือ

๒.๒.๑ ลักษณะขององค์การ ซึ่งก็คือ ลักษณะของสถานที่ทำงาน ซึ่งถ้าเป็นงานราชการ และรัฐวิสาหกิจบุคคลจะสนใจเข้าทำงาน เนื่องจากมีความมั่นคงและสวัสดิการที่ดีแต่ถ้าเป็นองค์การ เอกชน บุคคลเหล่านั้นก็จะมุ่งหวังรายได้เป็นหลัก

๒.๒.๒ ชนิดการฝึกอบรมและการบังคับบัญชา เป็นการดูว่าสายการบังคับมีขั้นตอนมาก น้อยเพียงใด ต้องมีการฝึกอบรมมากเพียงใดและผู้บังคับบัญชามีลักษณะแบบใด

๒.๒.๓ ชนิดของเครื่องจูงใจอื่น ๆ เช่น เงิน เดือน ค่าครองชีพ โบนัส และสวัสดิการอื่น ๆ ของแต่ละองค์การซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานในองค์การ

๒.๒.๔ สภาพแวดล้อมในสังคม ธุรกิจอุตสาหกรรมนั้นมีฐานะอย่างไรในสังคมเป็นที่ยอมรับของบุคคลของบุคคลในสังคมนั้นหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือขนาดใด^{๑๑}

ไฮซีลล์ และ บราวน์ (Ghisell and Brown) เห็นว่า องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดผู้ปฏิบัติงานเกิดความพอใจ มีอยู่ ๕ ประการ คือ

๑. ระดับอาชีพ หากอาชีพนั้นอยู่ในสถานะสูง เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปก็จะเป็นที่พอใจของคนประกอบอาชีพนั้น

^{๑๑} ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, ๒๕๓๕), หน้า ๘๑-๘๓.

๒. สถานะทางสังคม การได้รับตำแหน่งที่ดีหรือได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงานก็จะเกิดความพึงพอใจในงานนั้น ๆ

๓. อายุ ความหมายของ Ghisell and Brown นั้นอายุนั้นมีทั้งส่วนสัมพันธ์ส่วนที่ไม่สัมพันธ์กับความพึงพอใจ

๔. สิ่งจูงใจที่เป็นเงินได้แก่ รายได้ประจำและรายได้พิเศษ

๕. คุณภาพของการปกครองบังคับบัญชา ได้แก่ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างหัวหน้างานและคนงาน และการเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของคนงาน ซึ่งจะมีผลต่อความพึงพอใจในงาน^{๑๒}

อับราฮัม เซเลนิค และคณะ (Abraham Zaleanik and other) กล่าวว่าในการที่จะปฏิบัติงานได้ดีหรือไม่ดีด้นั้นผู้ปฏิบัติจะต้องตอบสนองความต้องการทั้งภายในและภายนอก (Internal and External Needs) ซึ่งหากได้รับการตอบสนองแล้วย่อมหมายถึงการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความต้องการภายนอก ได้แก่

๑. รายได้หรือค่าตอบแทน
๒. ความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
๓. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
๔. ตำแหน่งหน้าที่
๕. รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน
๖. ปฏิบัติงานด้านความยุติธรรม
๗. การทำงานต้องเชื่อถือได้มีความฉับพลันมีสมรรถภาพและมีการลงทะเบียนเป็นหลักฐาน
๘. งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างทั่วถึง
๙. งานสำเร็จทันเวลา
๑๐. ผลของงานได้มาตรฐาน
๑๑. การดำเนินงานสามารถยึดเป็นมาตรฐานได้
๑๒. กำหนดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน
๑๓. ให้บำเหน็จรางวัลแก่งานที่ดี^{๑๓}

^{๑๒} Ghisell and Brown, **Human Behavior at work: Organization Behavior**, (New York: McGraw-Hill), 1955, p.134.

^{๑๓} Abraham Zaleanik and other, อ้างใน วิศรุต มีแก้ว, “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน: ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดอุบลราชธานี”, **ภาคนิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)**, (คณะพัฒนาสังคม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๓.

สมยศ นาวิการ กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีปัจจัย ๗ ประการ คือ

๑. กลยุทธ์เกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ภายในองค์กร และโอกาสรวมถึงอุปสรรคต่าง ๆ ภายนอก
๒. โครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสมจะช่วยเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน
๓. ระบบขององค์กรที่บรรลุเป้าหมาย
๔. แบบของการบริหารจัดการของผู้บริหาร เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร
๕. บุคลากรผู้ร่วมในองค์กร
๖. ความสามารถของพนักงานในองค์กร
๗. ค่านิยมร่วมของพนักงานในองค์กร^{๑๔}

พุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวถึง การปฏิบัติหน้าที่ของพุทธบริษัท ๒ ประการ คັນถุระ วิปัสสนาธุระ “คันถุระ” หมายถึง พระภิกษุจะต้องศึกษาหลักพระธรรมวินัยตามพระคัมภีร์ พระไตรปิฎก “วิปัสสนาธุระ” หมายถึง การฝึกฝนอบรมจิตให้เป็นสมาธิ ให้มีพลัง เพื่อนำไปใช้ในการ ข่ม หรือกำจัดกิเลสคือความเศร้าหมองแห่งจิต และให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริง จากการทำหน้าที่ที่เป็น ประโยชน์ส่วนตนทั้ง 2 ประการนั้นก็เพื่อนำไปสั่งสอน ถวายทอด และเผยแผ่พระธรรม แก่ พุทธศาสนิกชนและบุคคลทั่วไปการสั่งสอนและเผยแผ่พระธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของพระภิกษุ ในการเผยแผ่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้พุทธศาสนิกชน และบุคคลทั่วไป ได้เข้าใจใน หลักธรรมและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองและสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นการทำประโยชน์แก่สังคมโดยรวม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในพระธรรมวินัย อย่างถูกต้อง สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสมณเพศ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพการงานประเภทใด สรุปได้ ว่า หน้าที่หรืออาชีพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการที่จะเข้าถึงธรรม การที่จะรู้จักโลกหรือสิ่งทั้งหลาย ทั้งปวงดี ว่าอะไรเป็นอะไร จำต้องทำหน้าที่โดยตรงของตนโดยไม่มีลทินต่างพร้อย ย่อมเป็น การเพียงพอที่จะทำให้รู้จักว่าอะไรเป็นอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็จักรู้จักชีวิตจิตใจตนเองว่า หมายความว่าอย่างไร เป็นสิ่งที่ควรยึดถือหลงใหลเพียงไร เป็นต้น ถ้าหากว่าไม่ได้ทำอะไรจริง ๆ จัง ๆ ให้ดีที่สุดให้ ถูกต้องตามอุดมคติของอาชีพหรือของหน้าที่นั้น ๆ แล้ว มันยังน้อยเกินไปสำหรับที่จะรู้จัก ตัวเอง รู้จัก โลก รู้จักกิเลส รู้จักทุกข์ และรู้จักความดับทุกข์เป็นต้น^{๑๕}

^{๑๔} สมใจ ลักษณะ, การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: ธนวัช การพิมพ์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐-๑๓.

^{๑๕} พุทธทาสภิกขุ, คู่มือมนุษย์ (ฉบับสมบูรณ์), (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๓), หน้า ๒๕๓.

กล่าวโดยสรุปแล้ว การปฏิบัติงาน หมายถึง การทำงานตามหน้าที่ตามผู้บังคับบัญชาสั่งมา มี ๒ ปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จบรรลุผล คือปัจจัยภายใน คือตัวของผู้นปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์การทำงานที่ดี มีความพอใจเนื่องจากสร้างรายได้ให้กับตนเองและการยอมรับจากบุคคลภายนอก ปัจจัยภายนอกต้องขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการทำงาน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน โอกาสแสดงความสามารถ นอกจากนั้นความต้องการขั้นต่าง ๆ ของมนุษย์ก็เป็นแนวทางที่ให้อยู่ใจต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของพระวินยการ เช่น ยกย่องเชิดชูเกียรติพระวินยการเมื่อปฏิบัติงานดี เป็นแรงจูงใจให้พระวินยการประพฤติปฏิบัติงานเต็มความสามารถ

๒.๓ แนวคิดและเกี่ยวกับพระวินยการ

ในสมัยพุทธกาล คณะสงฆ์ยังมีจำนวนไม่มากและไม่ค่อยมีลาภสักการะการกระทำ ความประพฤติที่ไม่เหมาะสมจึงไม่ปรากฏ และการปกครองคณะสงฆ์สมัยพุทธกาลจำนวนพระสงฆ์ยังไม่มากนักและผู้มาบวชบรรลุมรรคผลสูงในทางศาสนาส่วนมากจึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องความประพฤติสักเท่าไร แต่เมื่อมีจำนวนพระสงฆ์มากขึ้นคนที่มาบวชมีเจตนาแตกต่างกันจึงเกิดด้านบริหารขึ้น ทรงจัดให้มีบุคคลผู้รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ โดยขึ้นตรงต่อพระพุทธองค์ในกรณีที่มีปัญหาด้านพระวินยและเกิดความสงสัย ไม่เข้าใจในธรรม ต่อมาให้พระอัครสาวกและพระอุปัชฌาย์เป็นผู้ดูแล แต่ในกาลเวลาต่อมาพบว่าการประพฤติผิดพระธรรมวินยเกิดขึ้นมา พฤติกรรมดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นที่มาของพระวินย พระวินยธ คือ พระผู้ที่ทรงพระวินย ได้แก่ พระที่มีความรู้ ความชำนาญในการทรงจำพระวินย พระวินยธ คือ ผู้ทรงพระวินย (วินย (พระวินย) + ธ คือ ทรงไว้) พระวินยธ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจพระธรรมวินยเป็นอย่างดี เป็นผู้ชำนาญในพระวินยในสิกขาบทต่าง ๆ ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงบัญญัติไว้ พระภิกษุผู้เป็นเลิศในทางทรงพระวินย คือ พระอุบาลีเถระ คุณสมบัติของพระวินยธมีแสดงไว้มากมายหลายประการ เช่น รู้จักอาบัติและมีข้ออาบัติ รู้จักอาบัติเบาและอาบัติหนัก เป็นต้น พระภิกษุผู้ทรงพระวินยนั้น ย่อมได้รับผลจากการเป็นผู้ทรงพระวินย คือ เป็นผู้คุ้มครองรักษาสำรวมตามพระวินยที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงบัญญัติไว้, เป็นที่พึ่งสำหรับภิกษุผู้เกิดความระแวงสงสัยในสิกขาบทข้อต่าง ๆ เป็นผู้แก้แกล้งในท่ามกลางสงฆ์, ช่มเหล่าชนผู้เป็นข้าศึกด้วยธรรม, เป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม

ถวัลย์ ทงมี^{๑๖} ได้กล่าวว่า พระวินยการ นั้นนับว่าเป็นผู้ที่มิบเทาเทาและหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนการปกครองของเจ้าอาวาสและเจ้าคณะปกครอง เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยดีงามแก่คณะสงฆ์ การปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยการจะต้องมีความรู้และเข้าใจในจารีต ธรรมเนียมประเพณีและ

^{๑๖} ถวัลย์ ทงมี, คู่มือพระวินยการ, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, ๒๕๓๙), หน้า ๑๕๖.

พระวินัย กฎและระเบียบของมหาเถรสมาคมเป็นอย่างดีงาม รวมถึงการตรวจตรา สอบสวน และจัดการนำผู้กระทำผิดส่งเจ้าหน้าที่ตรวจดำเนินการตามกฎหมายตามสมควรแก่กรณี เพื่อให้คงไว้ซึ่ง ศรัทธาปสาทะของพุทธศาสนิกชนผู้พบเห็นโดยทั่วไปอย่างไรก็ตามจากข้อความดังกล่าวข้างต้นพระ วินยาธิการจึงหมายถึงพระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนการปกครองของเจ้า อาวาส และเจ้าคณะปกครองสงฆ์เพื่อความเรียบร้อยดีงามตามเจตนารมณ์ของคณะสงฆ์

๒.๓.๑ ความสำคัญของพระวินยาธิการ

พระวินยาธิการ เป็นคำใหม่ที่เพิ่งจะบัญญัติขึ้นมาใช้อย่างเป็นทางการเมื่อไม่นานนี้ โดย อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๔ (๑) แห่งกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ.๒๕๓๕) ว่าด้วย ระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ จึงได้อธิบายไว้ว่า วินัย, วินัย (น.) คือ ระเบียบสำหรับกำกับความ ประพฤติให้เป็นระเบียบแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนพระวินัยธร คือ พระผู้ทรงพระวินัย ได้แก่ พระที่มีความรู้ ความชำนาญในการทรงจำพระวินัยนั่นเอง และอีกคำหนึ่ง คือ อธิการ หมายถึง ผู้อำนวยการ, ผู้ที่เป็นผู้ปกครอง, เจ้าวัด หรือผู้เป็นใหญ่ ดังนั้นเมื่อรวมกันแล้ว พระวินยาธิการ จึง หมายถึงพระที่ทรงไว้ซึ่งพระวินัย หรือพระภิกษุที่คอยกำกับดูแลให้ผู้ประพฤติตามมีความเป็นระเบียบ เรียบร้อยมากขึ้น

กฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ ได้มี สายบังคับบัญชาตามลำดับ คือ เจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะ ตำบล โดยเจ้าคณะดังกล่าวจะมีหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตปกครองของตน ดังนี้

๑. ดำเนินการปกครองสงฆ์ ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมา ขอบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๒. ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษา สงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ได้ดำเนินการไป ด้วยดี

๓. วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเจ้าคณะผู้อยู่ในบังคับ บัญชาของตน

๔. แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะผู้อยู่ในบังคับบัญชาของตนให้เป็นไปโดยชอบ

๕. ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าคณะและเจ้าอาวาส ตลอดถึงพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในบังคับ บัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตนและชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้ เป็นไปโดยความเรียบร้อย

๖. ตรวจการและประชุม พระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์ของตนจะเห็นได้ว่า คณะสงฆ์ ได้มีการแบ่งสายงานการปกครองพระภิกษุสามเณรตามลำดับชั้นอย่างชัดเจน นอกจากนี้ เจ้าคณะกรุงเทพมหานครและเจ้าคณะจังหวัดได้อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕(๕) แห่งกฎหมายมหาเถร

สมาคม ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์จึงแต่งตั้งพระภิกษุคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะพระวินยาธิการ เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาอีกด้วย

ศูนย์เฉพาะกิจ มีหน้าที่ดังนี้

๑) สอบสวนอิทธิพลพระภิกษุ สามเณร ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระวินยาธิการนำตัวมา

๒) รับเรื่องราวจากผู้แจ้งเข้ามา

๓) ออกตรวจตราตามแหล่งต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร

๔) จัดให้มีการฝึกอบรมพระวินยาธิการในสวนของตนเองเป็นการเฉพาะ

๕) รายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงได้รับทราบ

๒.๓.๒ การปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้ถูกยกเลิกไปและเปลี่ยนไปใช้ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ในปัจจุบัน คณะวินัยธร ได้ถูกยกเลิกไป อำนาจการวินิจฉัยอิทธิพล จึงเป็นไปตามลำดับขั้นการปกครอง จากเจ้าคณะใหญ่ (เจ้าคณะหน) เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ตามลำดับ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้บัญญัติให้เจ้าคณะปกครองสงฆ์แต่ละลำดับมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ในการปกครองในส่วนของเจ้าคณะจังหวัด มีอำนาจในการที่จะดูแลความเรียบร้อยภายในเขตจังหวัด ดังนั้นพระวินยาธิการ จึงตั้งขึ้นตามคำแนะนำของเจ้าคณะจังหวัด โดยความเห็นชอบของกรรมการศาสนาอาศัยอำนาจการปกครองคณะสงฆ์ระดับจังหวัดของเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ หมวด ๓ ส่วนที่ ๒ ข้อ ๑๕ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่การปกครองคณะสงฆ์ในระดับจังหวัด ซึ่งเจ้าคณะจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดของตน^{๑๗} ดังนี้

๑) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๒) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษา สงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไป

^{๑๗} กรรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารศึกษาคณะสงฆ์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา, ๒๕๓๘), หน้า ๑๒๐.

๓) ระวังอธิกรณ์ วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นเจ้าคณะอำเภอ

๔) แก้ไขข้อขัดแย้งของเจ้าคณะอำเภอให้เป็นไปโดยชอบ

๕) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าคณะ และเจ้าอาวาสตลอดจนถึงพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในบังคับบัญชาหรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน พระสังฆาธิการภายใต้การปกครองของเจ้าคณะจังหวัด คือ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส จะทำหน้าที่ในการดำเนินการปกครองให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎหมายมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช รวมทั้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตนอยู่แล้วตามกฎหมายมหาเถรสมาคมว่าด้วยการปกครองคณะสงฆ์ นั่นคือต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าคณะจังหวัด ดังนั้นพระสังฆาธิการดังกล่าวนี้จึงมีหน้าที่เป็นพระวินยาธิการโดยตำแหน่งโดยเฉพาะเจ้าคณะเขตพระวินยาธิการก็คือผู้ที่มีหน้าที่ในการระวังอธิกรณ์ วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นต้น ในระดับอำเภอ ตำบล รวมทั้งภายในวัดตามอำนาจหน้าที่นั่นเอง อย่างไรก็ตามหน่วยงานของพระวินยาธิการก็ถือว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่แยกออกมาจากโครงสร้างการบริการคณะสงฆ์โดยรวมตาม พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยหน่วยงานพระวินยาธิการจะขึ้นอยู่กับเจ้าคณะระดับจังหวัด ซึ่งปัจจุบันนี้แต่ละจังหวัดก็ได้มีนโยบายที่จะให้มีพระวินยาธิการในแต่ละจังหวัดอย่างทั่วถึงเพื่อคอยเป็นหูเป็นตาให้แก่เจ้าคณะจังหวัด เนื่องจากพระวินยาธิการมีหน้าที่ในการดูแลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของพระภิกษุสามเณร จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ตำรวจพระ” อันเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในคณะสงฆ์เกี่ยวกับพระวินยาธิการ

คุณสมบัติของพระวินยาธิการ

- ๑) เป็นนักธรรมชั้นเอก หรือเป็นเปรียญธรรม ๓ ประโยคขึ้นไป
- ๒) มีพรรษาพ้น ๕
- ๓) มีสังกัดอยู่ในอำเภอนั้น ๆ
- ๔) ต้องเป็นพระสังฆาธิการ หรือเป็นครูสอนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรม, บาลี

และปริยัติสามัญ

๕) ไม่เคยต้องอธิกรณ์มาก่อน

จรรยาบรรณของพระวินยาธิการ

- ๑) ต้องมีความอดทน อดกลั้น ใจเย็นและสุ่มรอบคอบ
- ๒) ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่รักหน้าที่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่เห็นสำคัญ
- ๓) ต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่ และเสียสละ

๔) ต้องให้ความเคารพ ความยำ

๕) ต้องพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งแล้วโดยชอบด้วยพระธรรม วินัย กฎหมาย และกฎหมายมหาเถรสมาคม

๖) ต้องสุภาพ อ่อนโยน นิ่มนวล และใช้ปฎิยาจาพึงเว้นจากอคติ ๔ ไม่ควรเปิดเผยข้อมูลเมื่อข้อมูลยังไม่ถึงที่สุด

หน้าที่ของพระวินยาธิการ^{๑๘}

๑) ตรวจตราชี้แจงแนะนำให้พระภิกษุสามเณรในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

๒) ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่งมติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๓) นำพาพระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืน ในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๔) พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือช่วยเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้ปกครองในเขตนั้น ๆ ดำเนินการสอบสวนตามควรแก่กรณีพระวินยาธิการจะออกปฏิบัติหน้าที่ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีผู้คนพลุกพล่านสัญจรไปมาเป็นแหล่งชุมชน ซึ่งจะเป็นสถานที่ที่ทำให้พระภิกษุ สามเณร หาจังหวะและโอกาสในการประพฤติตัวไม่เหมาะสม และเมื่อมีผู้แจ้งว่ามีพระภิกษุบางรูปประพฤติตัวไม่เหมาะสม ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง พระวินยาธิการพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่หรือฆราวาสก็จะออกไปตรวจตราดูความเรียบร้อยว่ามีพระภิกษุบางรูปประพฤติตัวไม่เหมาะสมตามสถานที่เหล่านั้นหรือไม่ พระวินยาธิการจะตรวจดูแลพระภิกษุบริเวณสถานที่เหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ พระวินยาธิการอาจต้องออกสอบสวนพระผู้ประพฤติไม่เหมาะสมแก่สมณสาธูปที่ไม่ปฏิบัติตามพระวินัยหรือกฎในข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งมหาเถรสมาคม หรือคำสั่งคณะสงฆ์

๒.๔ การปฏิบัติงานและกฎระเบียบของพระวินยาธิการ

ในการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการ ได้กระทำตามกระบวนการในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสมตามกฎหมาย มหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ หมวดที่ ๒ วาดวยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์โดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

กรณีตรวจพบพระภิกษุ สามเณร กระทำความผิด ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ถวายคำแนะนำ ถ้า

^{๑๘} พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร, คู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการคณะสงฆ์ กรุงเทพมหานคร, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔).

ก.ความผิดนั้นไม่มีโทษร้ายแรงตามพระวินัย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศมหา
เถรสมาคม

ข.ความผิดนั้นไม่เปนโลกวัชชะ ไม่เปนที่ตำหนิติเตียนของชาวโลก

ค.พระภิกษุสามเณรรูปนั้นกระทำความผิดเป็นครั้งแรก

๒. ทำทัณฑพน ถา

ก.ความผิดนั้นไม่มีโทษร้ายแรง แต่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือ

ข.ความผิดนั้นเปนโลกวัชชะเปนที่ตำหนิติเตียนของชาวโลก

ค.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้นเคยได้รับการถวายคำแนะนำมาครั้งหนึ่งแล้ว

ง.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้น ๆ กระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

๓. ลาสิกขา ถา

ก.ความผิดนั้นมีโทษร้ายแรงตามพระธรรมวินัย กฎระเบียบ คำสั่ง ประกาศ มหาเถร
สมาคม

ข.ความผิดนั้นมีโทษทางพระธรรมวินัยเล็กน้อยแต่เปนโลกวัชชะ เช่นการดื่มสุรา เล่น
การพนัน เป็นต้น

ค.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้นมีเจตนากระทำความผิดและประพฤติดุสิตเป็นอาชญา

ง.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้นเคยได้รับการถวายคำแนะนำและได้ทำทัณฑพนไว้แล้ว
แต่ยังฝ่าฝืนกระทำความผิดนั้นอีก

๒.๔.๑ แนวทางการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ

ก่อนที่จะออกปฏิบัติงานในการตรวจตราพื้นที่ดูแลพระภิกษุสามเณร ผู้ประพฤติดุสิตไม่
เหมาะสมแก่สมณวิสัย หรือมีอาจารย์ไม่สมควร ปฏิบัติผิดพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม
ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือ
ตน เพื่อป้องกันการผิดพลาด เพื่อความสะดวกและความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ให้พระวินยาธิการ
ควรได้ปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาส่วนคุ้มครองป้องกันและเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ท้องที่เสียก่อน เพื่อหาช่องทางและวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินการเพื่อให้งานเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย สำเร็จสมประสงค์ตามที่ต้องการ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้องดีงามของการคณะ
สงฆ์ วัดและเพื่อการพัฒนาสภาพของพระพุทธศาสนาสืบไป การปฏิบัติของพระวินยาธิการ ในการ
ตรวจตราดูแลพระภิกษุสามเณรที่ประพฤดิไม่เหมาะสมเป็นการปฏิบัติงานในลักษณะ^{๓๙} ดังนี้

^{๓๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓๑.

๑. ออกปฏิบัติหน้าที่ตามที่มีผู้แจ้งเข้ามา หรือได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งเมื่อได้รับแจ้งทางศูนย์ก็จะส่งพระวินยาธิการไปยังสถานที่นั้น ๆ ที่ได้รับแจ้งเข้ามา เพื่อนำตัวพระภิกษุสามเณรที่ถูกกล่าวหา นั้นมาดำเนินการสอบสวนในท้องที่ของเจ้าคณะนั้น

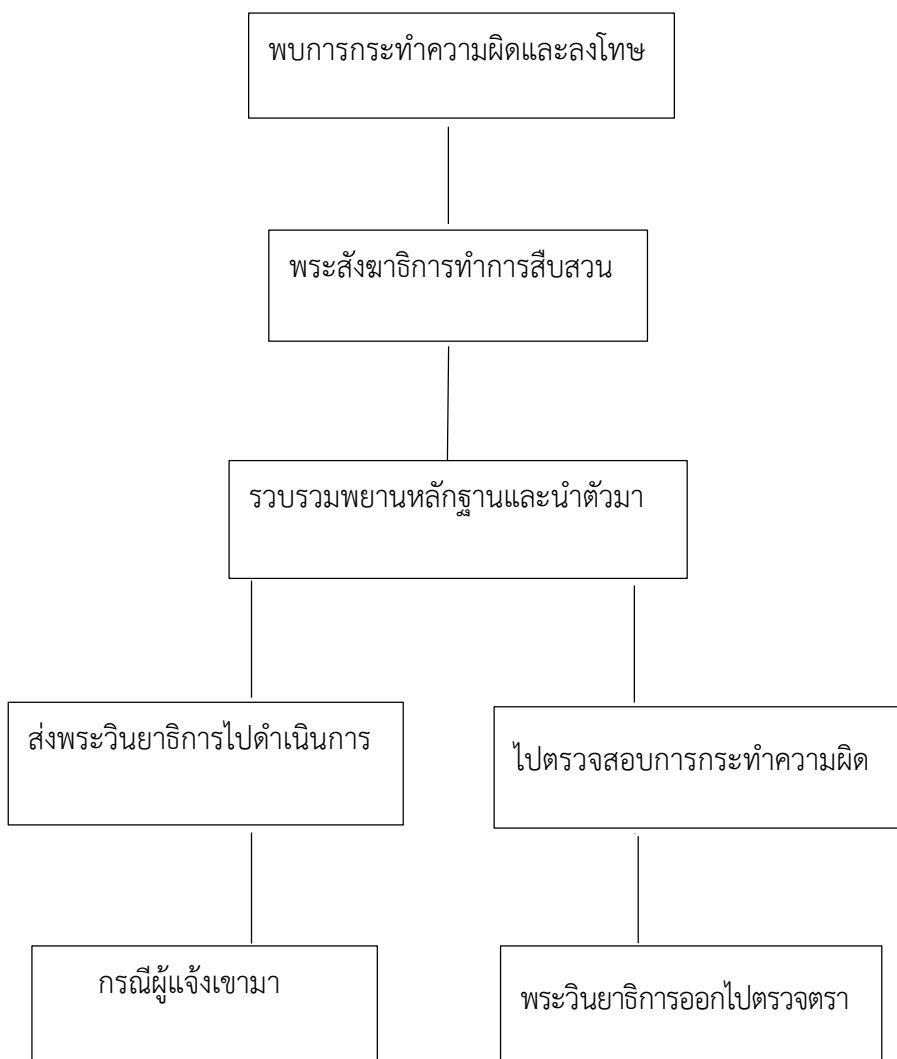
๒. ไปตรวจตราตามแหล่งต่าง ๆ โดยศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการจะส่งพระวินยาธิการไปตรวจตราแหล่งต่าง ๆ ที่น่าจะเป็นแหล่งดึงดูดให้พระภิกษุสามเณรประพฤติไม่เหมาะสม หรือไปตรวจตราสถานี่ชนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการ ได้อาศัยกระบวนการในการปฏิบัติงาน เป็นมาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสมตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ หมวดที่ ๒ ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้ในการออกปฏิบัติงานขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานตามลักษณะ ๒ อย่างดังกล่าวไม่ว่าจะไปตรวจตราหรือได้รับการแจ้งเข้ามาจากประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการประพฤติไม่เหมาะสมของพระภิกษุสามเณรไม่ว่ากรณีใด ๆ จะแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของท้องที่นั้น ๆ เพื่อขอกำลังร่วมปฏิบัติงานตามความจำเป็นตามสมควรแก่กรณีโดยฝ่าย พระวินยาธิการจะเป็นฝ่ายทำการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสอบสวน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. ขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปนำตัวออกจากสถานที่นั้น ๆ
๒. นำตัวไปที่ศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการนำไปให้เจ้าคณะท้องที่เพื่อทำการสอบสวน
๓. ขอตรวจดูหนังสือสุทธิ และหลักฐานอื่น ๆ ประกอบด้วย ถ้าปรากฏว่าไม่มีหนังสือสุทธิ หนังสือสุทธิไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ หรือถูกต้องแต่มีความผิดอย่างอื่น ควรปฏิบัติดังนี้

- ๑) กล่าวตักเตือน หรือ
- ๒) ถวายคำแนะนำที่ถูกที่ควรและที่เหมาะสมตักเตือนให้ หรือ
- ๓) ส่งกลับวัดเดิมและแจ้งให้เจ้าอาวาสตักเตือนสั่งกัศทราบ
- ๔) ถ้ามีความผิดที่ถึงให้สึก หรือต้องบังคับให้สละสมณเพศ ให้ลงบันทึกในหนังสือสุทธิ
- ๕) ในกรณีที่ทำผิดกฎหมายบ้านเมือง ถ้าเป็นคดีอาญาต้องให้สละสมณเพศทันทีและมอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการต่อไป

- ๖) ในกรณีปลอมบวชให้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีทันที
- ๗) รายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

แผนผังที่ ๒.๑ ลำดับการปฏิบัติงานของพระวินยการมีดังนี้

๒.๔.๒ นโยบาย หลักปฏิบัติของพระวินยาธิการ

๑. ให้พระวินยาธิการประจำเขตทุกเขตออกตรวจพื้นที่ในเขตรับผิดชอบของตน อย่างน้อย ๓-๔ วันต่อสัปดาห์หรือออกตรวจทุกวัน โดยให้ประสานกันในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบ

๒. เมื่อออกตรวจพบปัญหา ปรีกษาหรือขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่สำนักงาน พระพุทธศาสนา ส่วนคุ้มครอง ป้องกันและหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่นแล้วแต่กรณี เพื่อหาวิธีดำเนินการที่เหมาะสม

๓. การปฏิบัติงานให้ปฏิบัติไปตามขั้นตอนของการปกครองตามลำดับ อย่าข้ามผู้บังคับบัญชา

๔. ปัญหาเกิดขึ้น ณ ท้องที่ใด ให้พาไปพบเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าของท้องถิ่นนั้น ๆ ตามที่เห็นสมควร (ควรพาไปพบเจ้าคณะตำบลก่อน เมื่อขัดข้องจึงพาไปพบเจ้าคณะอำเภอตามลำดับ)

๕. ให้เจ้าคณะตำบล หรือเจ้าคณะอำเภอ เป็นประธานทำการสอบสวนบันทึกถ้อยคำ โดยมีพระวินยาธิการผู้ปฏิบัติหน้าที่นั้นเป็นผู้ช่วยเหลือ (สอบสวนหรือช่วยบันทึกถ้อยคำ) ตามควรแก่กรณี หรือตามที่เจ้าคณะนั้น ๆ มอบหมายแล้วเช่นเป็นพยานไว้

๖. ข้อสรุปในการสอบสวนได้ความอย่างไร ให้ถ่ายสำเนาการบันทึกถ้อยคำนั้น ๆ รายงานให้ผู้บังคับบัญชา และหรือหัวหน้าพระวินยาธิการทราบ (อย่างน้อยเดือนละครั้ง) หรือรายงานทุกครั้งที่มีการบันทึกถ้อยคำได้ยิ่งดี

๗. กรณีสำเนาการบันทึกถ้อยคำ ถ้าเจ้าคณะอำเภอมิได้เป็นผู้สอบสวนเองให้ส่งสำเนานั้น ๆ ถวายให้ท่านรับทราบไว้ด้วย

๘. การปฏิบัติงานพระวินยาธิการมีจรรยาบรรณ ต้องปฏิบัติให้ได้ตามจรรยาบรรณนั้น ๆ ตามสมควร (ยึดหลักพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ฯลฯ และ หรือหนังสือคู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการเป็นแนวปฏิบัติ)

๙. หนึ่งเดือนจะนิมนต์หัวหน้ากลุ่มประชุมปรึกษาหารือ ๑ ครั้งพร้อมกับคณะพระวินยาธิการส่วนกลาง หรือดูความเหมาะสม ยกเว้นมีเหตุรีบด่วน

๑๐. คุณสมบัติของพระภิกษุที่จะเป็นพระวินยาธิการ

๑๐.๑ มีพรรษาพ้น ๕

๑๐.๒ มีความรู้ชั้นธรรมขั้นเอก

๑๐.๓ มีร่างกายสมบูรณ์ ไม่ทุพพลภาพ

๑๐.๔ ได้รับความเห็นจากผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดและตามลำดับ

๑๑. พระวินยาธิการรูปใดไม่ออกปฏิบัติงาน เมื่อหมดวาระด้วยเหตุใดก็ตามจะไม่มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งใหม่อีก (งดต่ออายุบัตร)

๑๒. พระวินยาศิการรูปใด จะได้รับการต่ออายุบัตร หรือไม่ได้รับการต่ออายุบัตรจะแจ้งผ่านทางเจ้าคณะเขตแจ้งให้ทราบและจะแจ้งให้หัวหน้ากลุ่มรับทราบไว้อีกทางหนึ่งด้วย

๑๓. พระวินยาศิการรูปใดสิ้นสภาพการเป็นพระวินยาศิการตามวาระแต่มีผลงานจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็น พระวินยาศิการใหม่ได้อีก (ต่ออายุบัตรให้)

๑๔. พระวินยาศิการรูปใดเมื่อได้รับการต่ออายุบัตร ต้องนำบัตรเก่ามาขอต่ออายุบัตรใหม่ทุกครั้ง ถ้าไม่นำบัตรเก่ามาขอต่ออายุโดยไม่มีเหตุอันควรเกินกว่า ๓ เดือน ให้ถือว่าวินยาศิการจาก การเป็นพระวินยาศิการ

๑๕. การพ้นจากการเป็นพระวินยาศิการ

๑๕.๑ พ้นตามวาระ

๑๕.๒ พ้นจากการเป็นพระภิกษุ

๑๕.๓ ลาออก

๑๕.๔ มรณภาพ

๑๕.๕ เจ้าคณะผู้แต่งตั้งสั่งให้ออก

๑๖. หนึ่งปีจะมีการประชุมใหญ่อย่างน้อย ๑ ครั้ง เพื่อรับทราบการแต่งตั้ง นโยบายหลักปฏิบัติ

การสอดส่องดูแลพระภิกษุ สามเณรภายในวัด และที่ประพฤติไม่เหมาะสมในเขตชุมชนที่ขึ้นต่อวัดนั้น ๆ

เนื่องจากมีพระภิกษุ สามเณรจากที่ต่าง ๆ ได้เข้ามาประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสมณวิสัย เช่น เข้ามาปักกลด พักแรมตามบ้านเรือน เข้ามาเรียไร ในเขตชุมชนของจังหวัดชัยภูมิ เป็นเหตุก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าคณะเขตให้ถือแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อพบเห็นเอง หรือได้รับแจ้งมาว่ามีพระภิกษุ มาปักกลด หรือพักค้างแรมตามบ้านเป็นประจำ ให้แจ้งไปที่ฝ่ายสังการ กรมการศาสนา หรือที่สถานีตำรวจของท้องที่ แล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นหน้าที่

๒. ในกรณีที่พระภิกษุ สามเณร พักค้างแรมตามบ้านเป็นประจำนานเกินควรหรือสร้างเป็นที่พักอาศัยตามละแวกบ้าน ตามสวน หรือที่สาธารณะ ให้แจ้งไปที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของท้องที่ทราบ เพื่อขอคำสั่งปฏิบัติงานร่วมตามความจำเป็น แล้วพึงปฏิบัติตามควรแก่กรณี ดังนี้

๒.๑ ขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปนำตัวออกมาจากบ้านหรือสถานที่นั้น ๆ

๒.๒ นำไปที่ศูนย์ หรือนำไปมอบให้เจ้าคณะเขตเจ้าของท้องที่สอบสวน

๒.๓ ขอตรวจหนังสือสุทธิ และหลักฐานอื่น ๆ ประกอบด้วย ถ้าปรากฏว่าไม่มีหนังสือสุทธิ หรือมีแต่ไม่ถูกต้อง ไม่สมบูรณ์ และมีความผิดอย่างอื่นให้ปฏิบัติ ดังนี้

๒.๓.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๒.๓.๒ ถวายคำแนะนำที่ถูกให้

๒.๓.๓ สั่งให้กลับวัดเดิมที่สังกัดอยู่แล้วแจ้งให้เจ้าอาวาสทราบ

๒.๓.๔ แนะนำให้สละสมณเพศ (ลาสิกขา หรือสึก)

๒.๓.๕ นำส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินตามกฎหมาย

๓. ในกรณีพระภิกษุ มาปักกลดหรือมาเรียไร ให้ทำความเข้าใจในข้อ ๒.๑, ๒.๒, ๒.๓ มาใช้

๔. ในกรณีพระภิกษุ สามเณรอาพาธ ที่มารักษาตัวตามบ้านญาติ ควรแนะนำให้ไปพักอยู่ที่วัด (ถ้าเป็นไปได้) หรือถ้าเห็นสมควรจะให้พักตามที่เหมาะสมก็ได้แล้วแต่เห็นสมควร

๕. ในกรณีที่มีความผิดที่ได้ทำ การสอบสวนแล้ว เห็นว่า สมควรถวายคำแนะนำให้ถวายคำแนะนำที่ถูกต้อง และเหมาะสมหรือสั่งกลับวัดเดิม พร้อมทั้งบันทึกรายงานการกระทำของพระภิกษุรูปนั้น และลงชื่อรับทราบความผิดไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้เจ้าอาวาสตักเตือนให้เกิดความสำวรสน

๖. บันทึกความผิดของพระรูปนั้น ๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมด้วยวัน เดือน ปี และเวลาแล้วให้เขียนชื่อเป็นหลักฐาน พร้อมด้วยพยาน และผู้สอบสวน

๗. ให้ลงบันทึกในหนังสือสุทธิ ระบุเรื่องถูกลงนิคหกรรมถึงให้สึก และลายเซ็น พร้อมด้วยวัน เดือน ปี ไว้เป็นสำคัญ แล้วนำถวายเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิดำเนินการต่อไป

๘. ในกรณีทำผิดพระวินัย เข้าลักษณะอันเป็นความผิดกฎหมายบ้านเมือง ให้พิจารณาว่าเห็นควรจะดำเนินการอย่างไรแล้วแต่กรณี

๙. ในกรณีที่ทำการสอบสวน พบว่า หลักฐานนั้นที่ไม่เรียบร้อย หรือมีข้อวัตรปฏิบัติเป็นที่สงสัยว่า บวชไม่ถูกต้องตามพระวินัยให้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินการต่อไป

๑๐. เมื่อได้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้ว ให้รายงานการปฏิบัตินั้นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๒.๔.๓ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ

ลักษณะการตัดสินกฏนิคหกรรมของมหาเถรสมาคม

ลักษณะการตัดสินกฏนิคหกรรมของมหาเถรสมาคมได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้พิจารณา และคณะผู้พิจารณาดำเนินการในการนิคหกรรมกล่าวคือ ผู้พิจารณาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนคณะผู้พิจารณาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนมูลฟ้องและพิจารณาวินิจฉัยการลงนิคหกรรม ซึ่งท่านได้กำหนดคณะผู้พิจารณาไว้เป็น ๓ ชั้น คือ คณะผู้พิจารณาชั้นต้น คณะผู้พิจารณาชั้นอุทธรณ์ และคณะผู้พิจารณาชั้นฎีกา ซึ่งหากเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในฝ่ายราชอาณาจักรแล้ว ผู้พิจารณาเท่ากับผู้พิพากษาเวชชั้นคณะผู้พิจารณา เท่ากับคณะผู้พิพากษา คณะผู้พิจารณาชั้นต้นเท่ากับองค์คณะผู้พิพากษาในศาลชั้นต้น

คณะผู้พิจารณาชั้นอุทธรณ์เท่ากับองค์คณะผู้พิจารณาในศาลชั้นอุทธรณ์ ส่วนคณะผู้พิจารณาชั้นฎีกาเท่ากับองค์คณะผู้พิพากษาในศาลชั้นฎีกา^{๒๐}

บทนิยามแห่งกฤษฎีกา

บทนิยาม หมายถึงบทกำหนดความหมายของถ้อยคำ หรือที่เรียกกันว่าบทวิเคราะห์ คือเป็นคำอธิบายความหมายของคำบางคำที่นำมาใช้กฎหมายอาญาฉบับนี้ เพราะในกฎหมายอาญาฉบับนี้มีคำบางคำที่มีความหมายกว้างแคบต่างกัน ทำให้ไม่เข้าใจ เข้าใจยาก หรือเข้าใจผิดเป็นอย่างอื่น จึงได้กำหนดบทนิยามไว้ในข้อ ๔ มี ๑๘ บทดังนี้

๑. พระภิกษุ หมายถึง พระภิกษุที่มีใช้ผู้ปกครองสงฆ์ พระภิกษุผู้ดำรงสมณศักดิ์ต่ำกว่าชั้นพระราชคณะ พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ พระภิกษุผู้เป็นกิตติมศักดิ์ ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาเจ้าคณะผู้ดำรงตำแหน่งเทียบพระสังฆาธิการ และผู้ดำรงสมณศักดิ์ชั้นพระราชคณะขึ้นไป

๒. ความผิด หมายถึง การล่วงละเมิดพระธรรมวินัย

๓. นิคกรรม หมายถึง การลงโทษตามพระธรรมวินัย

๔. ผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง ปกัตตตะภิกษุ ที่มีสังกัดในวัดเดียวกันและมีสังวาสเสมอกันกับพระภิกษุผู้เป็นจำเลย

๕. โจทก์ หมายถึง

(ก) ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้เสียหาย ที่ฟ้องพระภิกษุต่อพระภิกษุผู้พิจารณาในข้อหาว่าได้กระทำความผิด

(ข) พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่โจทก์แทนสงฆ์ในชั้นพิจารณาวินิจฉัยการลงนิคกรรมเกี่ยวกับความผิดของพระภิกษุผู้ถูกกล่าวหา

๖. จำเลย หมายถึง

(ก) พระภิกษุที่ถูกโจทก์ฟ้องต่อพระภิกษุผู้พิจารณาในข้อหาว่า ได้กระทำความผิด

(ข) พระภิกษุผู้ถูกกล่าวหาที่ตกเป็นจำเลยในชั้นพิจารณาวินิจฉัยการลงนิคกรรม

๗. ผู้เสียหาย หมายถึง ผู้ได้รับความเสียหายเฉพาะตัว เนื่องจากการกระทำความผิดของพระภิกษุผู้เสียหาย และผู้จัดการแทนผู้เสียหาย ในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

(ก) ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลตามกฎหมาย หรือตามที่พระภิกษุผู้มีอำนาจลงนิคกรรมพิจารณาเห็นสมควรให้เป็นผู้จัดการแทนผู้เสียหาย เฉพาะแต่ในความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถ ซึ่งอยู่ในความดูแล

^{๒๐} พระราชรัตนกวี (ไสว สุจิตโต), คำอธิบายกฎหมายอาญาฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงนิคกรรม ภาควิชาการและภาคปฏิบัติ พร้อมด้วยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และกฎหมายอาญาฉบับที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: อีรพวงษ์การพิมพ์, ๒๕๒๓), หน้า ๗๗.

(ข) ผู้บุพพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยา พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือต่างบิดา หรือต่างมารดา เฉพาะแต่ในความผิดซึ่งผู้เสียหายตายก่อนหรือหลังฟ้อง หรือป่วยเจ็บไม่สามารถจะจัดการเองได้

(ค) ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคล เฉพาะความผิดซึ่งกระทำแก่นิติบุคคล

๘. ผู้กล่าวหา หมายถึง ผู้บอกกล่าวการกระทำความผิดของพระภิกษุต่อพระภิกษุผู้พิจารณาโดยที่ตนมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรือมิได้เป็นผู้เสียหาย และประกอบด้วยคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) เป็นพระภิกษุปกติตะ หรือสามเณรที่ถึงพร้อมด้วยศีลอาจารย์และมีสังกัด

(ข) เป็นคฤหัสถ์ผู้นับถือพระพุทธศาสนาไม่ว่าอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์มีความประพฤติเรียบร้อย มีวาจาเป็นที่เชื่อถือได้ และมีอาชีพเป็นหลักฐาน

๙. ผู้แจ้งความผิด หมายถึง พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ที่ไม่มีอำนาจลงนิคหกรรม แจ้งการกระทำความผิดหรือพฤติกรรมอันเป็นที่น่ารังเกียจสงสัยในความผิดของพระภิกษุที่ได้พบเห็นต่อพระภิกษุผู้พิจารณา

๑๐. ผู้ถูกกล่าวหา หมายถึง

(ก) พระภิกษุที่ถูกกล่าวหา บอกกล่าวการกระทำความผิดต่อพระภิกษุผู้พิจารณา

(ข) พระภิกษุซึ่งถูกผู้แจ้งความผิด แจ้งการกระทำความผิด หรือพฤติกรรมอันเป็นที่น่ารังเกียจสงสัย ในความผิดต่อพระภิกษุผู้พิจารณา

๑๑. ผู้มีอำนาจลงนิคหกรรม หมายถึง พระภิกษุผู้พิจารณาและคณะผู้พิจารณา

๑๒. เจ้าสังกัด หมายถึง พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ชั้นเจ้าอาวาส เจ้าคณะ เจ้าสังกัด มีอำนาจลงนิคหกรรมแก่พระภิกษุผู้กระทำความผิดในเขตจังหวัดที่สังกัดอยู่

๑๓. เจ้าของเขต หมายถึง พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ชั้นเจ้าคณะเจ้าของเขต มีอำนาจลงนิคหกรรมแก่พระภิกษุผู้กระทำความผิดในเขตจังหวัดที่มีได้สังกัดอยู่

๑๔. ผู้พิจารณา หมายถึง เจ้าสังกัดหรือเจ้าของเขตแล้วแต่กรณี มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติเบื้องต้น

๑๕. คณะผู้พิจารณา หมายถึง มหาเถรสมาคมและคณะพิจารณาที่มีผู้ดำรงตำแหน่งสูงเป็นหัวหน้า มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวิธีไต่สวนมูลฟ้องและวิธีพิจารณาวินิจัยการลงนิคหกรรม^{๒๑}

^{๒๑} กรมการศาสนา, กฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมพร้อมด้วยคำแนะนำและแบบสำหรับใช้ในการพิจารณาวินิจัยการลงนิคหกรรม, (กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา, ๒๕๕๓), หน้า ๖๖.

ในการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการ ได้อาศัยกระบวนการในการปฏิบัติงานเป็นมาตรการดำเนินงาน เกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสมตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ หมวดที่ ๒ ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

กรณีตรวจพบพระภิกษุ สามเณร กระทำความผิด ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) ถวายคำแนะนำ ถ้า

ก.ความผิดนั้นไม่มีโทษร้ายแรงตามพระวินัย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศมหาเถรสมาคม

ข.ความผิดนั้นไม่เป็นโลกวัชชะ ไม่เป็นที่ตำหนิตติเตียนของชาวโลก

ค.พระภิกษุสามเณรรูปนั้นกระทำความผิดเป็นครั้งแรก

๒) ทำทัณฑบ้น ถ้า

ก.ความผิดนั้นไม่มีโทษร้ายแรง แต่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือ

ข.ความผิดนั้นเป็นโลกวัชชะเป็นที่ตำหนิตติเตียนของชาวโลก

ค.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้นเคยได้รับการถวายคำแนะนำมาครั้งหนึ่งแล้ว

ง.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้น ๆ กระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

๓) ลาสิกขา ถ้า

ก.ความผิดนั้นมีโทษร้ายแรงตามพระธรรมวินัย กฎระเบียบ คำสั่ง ประกาศมหาเถรสมาคม

ข.ความผิดนั้นมีโทษทางพระธรรมวินัยเล็กน้อยแต่เป็นโลกวัชชะ เช่น การดื่มสุรา เล่นการพนัน เป็นต้น

ค.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้นมีเจตนากระทำความผิดและประพฤติผิดเป็นอาจิม

ง.พระภิกษุ สามเณรรูปนั้นเคยได้รับการถวายคำแนะนำ และได้ทำทัณฑบ้นไว้แล้ว แต่ยังฝ่าฝืนกระทำความผิดนั้นอีก

บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์

การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ ทำให้ทราบได้ว่ากระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบันนี้มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล และได้มีการปรับเปลี่ยนมาโดยตลอด ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับอำนาจทางบ้านเมืองเท่านั้น แต่โครงสร้างของกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์เฉพาะในส่วนพระธรรมวินัยนั้น ยังมีใช้อยู่ตามระบบเดิมที่เคยใช้ตั้งแต่สมัยพุทธกาล โดยถือเอาสงฆ์เป็นใหญ่ มีคำสอน คือพระธรรมวินัยเป็นหลักในการปฏิบัติ ปัจจุบันคณะสงฆ์จึงนอกจากมีพระธรรมวินัยเป็นกรอบในการตัดสินการกระทำความผิดแล้ว ยังต้องอยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์

กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและกฎหมายอื่น ๆ ที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน ในบรรดากฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ มีบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์โดยเฉพาะ ดังนี้

๑. พระวินยาธิการ
๒. พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์
๓. มหาเถรสมาคม
๔. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(๑)พระวินยาธิการ

ภายหลังเมื่อการปกครองคณะสงฆ์ได้เปลี่ยนแปลงไป พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้ถูกเลิกไป และเปลี่ยนเป็นใช้ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ในปัจจุบันคณะวินัยธร ได้ถูกยกเลิกไป อำนาจการวินิจฉัยอธิกรณ์ จึงเป็นไปตามลำดับขั้นการปกครองจากเจ้าคณะใหญ่ (เจ้าคณะหน) เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบลเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ตามลำดับ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้บัญญัติให้เจ้าคณะปกครองสงฆ์แต่ละลำดับมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ในการปกครองในส่วน of เจ้าคณะจังหวัดรวมทั้งเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ มีอำนาจในการที่จะดูแลความเรียบร้อยภายในเขตจังหวัด ดังนั้น พระวินยาธิการ จึงตั้งขึ้นตามคำเสนอของเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิโดยความเห็นชอบของกรรมการศาสนาอาศัยอำนาจการปกครองคณะสงฆ์ระดับจังหวัดของเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ หมวด ๓ ส่วนที่ ๒ ข้อ ๑๕ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่การปกครองคณะสงฆ์ในระดับจังหวัดรวมทั้งจังหวัดชัยภูมิซึ่งเจ้าคณะจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดของตน ดังนี้

๑) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๒) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษา สงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปด้วยดี

๓) ระงับอธิกรณ์ วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นเจ้าคณะอำเภอ

๔) แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะอำเภอให้เป็นไปโดยชอบ

๕) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าคณะ และเจ้าอาวาสตลอดถึงพระภิกษุสามเณรผู้ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาหรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

พระสังฆาธิการภายใต้การปกครองของเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ คือ เจ้าคณะเขต เจ้าคณะแขวง
เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส

(๒) พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์

พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ในกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ มีชื่อเรียกต่างกันอยู่
๒ อย่าง คือ พระภิกษุผู้พิจารณาและคณะผู้พิจารณา และพระสังฆาธิการ

ก.พระภิกษุผู้พิจารณาและคณะผู้พิจารณา

พระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์เป็น
ผู้มีอำนาจลงนิกกรรมพระภิกษุผู้กระทำผิด ตามกฎหมายมหาเถรสมาคมฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๐๕)
ในชั้นรองของการลงนิกกรรม อาจมีความยุ่งยากซับซ้อนเพราะผู้รับนิกกรรมก็ดี ผู้มีอำนาจลง
นิกกรรมก็ดี มีมากมายหลายชั้น แต่มีหลักสำคัญที่ควรศึกษาในชั้นต้นว่า ถ้าความผิดเกิดขึ้นในเขตใด
ต้องเป็นอำนาจของพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้นทั้งนี้ ความสะดวกและรวดเร็วในการลง
นิกกรรมตามที่กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ในมาตรา ๒๕ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่อย่างไรก็ดียังมี
ปัญหาอยู่อีกว่า การลงนิกกรรมจะกำหนดให้เป็นอำนาจของพระภิกษุปกครองสงฆ์เพียงรูปเดียว
หรือหลายรูป รวมกันเป็นคณะ สำหรับการให้เป็นอำนาจของพระภิกษุรูปเดียวได้เคยใช้มาแล้ว ใน
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.๑๒๑ แต่ใน มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ.๒๕๐๕ ดังกล่าว ข้างต้นได้วางเงื่อนไขในการลงนิกกรรมไว้อย่างรัดกุมถึง ๔ ประการ คือ ต้องให้
เป็นไปโดยถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม ด้วยเหตุนี้ มหาเถรสมาคมจึงต้องแบ่งหลักและ
วิธีการปฏิบัติในการลงนิกกรรมออกเป็นหลายชั้น คือ ชั้นต้นให้เป็นอำนาจของพระภิกษุผู้มีอำนาจลง
นิกกรรมแต่เพียงผู้เดียว เรียกว่า “ผู้พิจารณา” ส่วนชั้นสูงขึ้นไปให้เป็นอำนาจของพระภิกษุ
ผู้ปกครองสงฆ์หลายรูป ไม่น้อยกว่า ๓ รูปรวมกัน เรียกว่า “คณะผู้พิจารณา” ผู้พิจารณา และคณะผู้
พิจารณานี้ มหาเถรสมาคมได้แบ่งวิธีการปฏิบัติออกเป็น ๒ ชั้น คือ

ขั้นที่ ๑ วิธีปฏิบัติเบื้องต้นในการพิจารณารับคำฟ้อง คำบอกกล่าว หรือคำแจ้งความผิด
และเรียกพระภิกษุเป็นจำเลย หรือผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณีมาสอบสวนว่าได้กระทำความผิดจริง
หรือไม่ ถ้าพระภิกษุเป็นจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาหรือรับสารภาพก็ให้เป็นอำนาจของพระภิกษุผู้ปกครอง
หรือผู้กระทำความผิด อาจเป็นเจ้าสังกัด หรือเจ้าของเขตเพียงรูปเดียวเป็นผู้พิจารณา มีอำนาจลง
นิกกรรม เพื่อให้ยุติโดยสะดวกและรวดเร็ว

ขั้นที่ ๒ การไต่สวนมูลฟ้อง และพิจารณาวินิจฉัยการนิกกรรม ในกรณีที่จำเลยหรือผู้ถูก
กล่าวหาให้การปฏิเสธ ซึ่งมีปัญหาโต้แย้งกันอยู่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องคำกล่าวหาคำแจ้งความผิด
เสียก่อนว่ามีมูลหรือไม่ ถ้าไม่มีมูลก็ยุติยกฟ้อง ถ้ามีมูลก็ต้องดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยลงนิกกรรม
เพื่อความถูกต้อง และเป็นธรรมต่อไป การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณาวินิจฉัยการลง

นิกหกรรมนี้ กำหนดให้มีอำนาจของคณะผู้พิจารณาตามวิธีปฏิบัติทั้ง ๒ ข้อนี้ จึงเห็นได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑) พระภิกษุผู้พิจารณา เปรียบเสมือน “อัยการสงฆ์” เพราะทำหน้าที่ตรวจคำฟ้องสั่งรับคำฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้อง และสั่งลงนิกหกรรมในเบื้องต้น

๒) คณะผู้พิจารณาเปรียบเสมือน “ศาลสงฆ์” เพราะทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาตามชั้น ตั้งแต่ชั้นต้นไปจนถึงชั้นฎีกาเหมือนกับศาลยุติธรรม ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของฝ่ายอาณาจักรผู้พิจารณา และคณะผู้พิจารณา เป็นชื่อของพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายเจ้าสังกัด หรือฝ่ายเจ้าของเขตก็ตาม เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการลงนิกหกรรมแก่ผู้กระทำความผิด และมีหน้าที่ปฏิบัติการตามที่กำหนด โดยนัยนี้ผู้ปกครองสงฆ์จึงมีชื่อว่า “ผู้พิจารณา” และ “คณะพิจารณา”

ข. พระสังฆาธิการ

นอกจากพระภิกษุผู้พิจารณา และคณะผู้พิจารณาแล้ว ในกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ ยังมีชื่อเรียกพระภิกษุผู้เกี่ยวข้องในการกระบวนการอีกชื่อหนึ่ง อันเป็นชื่อเรียกพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ.๒๕๔๑) ข้อ ๔ ที่ระบุไว้ดังนี้

ในกฎหมายมหาเถรสมาคมนี้ พระสังฆาธิการ หมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เจ้าคณะใหญ่
- (๒) เจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค
- (๓) เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด
- (๔) เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ
- (๕) เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล
- (๖) เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส

ดังนั้น พระสังฆาธิการ หมายถึงพระภิกษุที่ถูกเลือกให้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ นั่นเอง พระสังฆาธิการนี้ เกี่ยวกับพระภิกษุผู้พิจารณา และคณะผู้พิจารณา ดังที่ท่านอาจารย์โชติ ทองประยูร (ม.ป.ป., น.๒๖) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า เนื่องจาก “ผู้พิจารณา” และ “คณะผู้พิจารณา” เป็นชื่อของพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายเจ้าสังกัด หรือเป็นฝ่ายเจ้าของเขตก็ตาม เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการลงนิกหกรรมแก่ผู้กระทำความผิด และมีหน้าที่ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในบทนิยามนั้น ๆ ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว ผู้ปกครองสงฆ์จึงได้นามควบเพิ่มเติมโดยไม่ต้องตั้งว่า “ผู้พิจารณา” “คณะผู้พิจารณา” เช่นเดียวกับนามควบว่า “พระสังฆาธิการ” ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๐๕) ว่าด้วยการถอดถอนพระสังฆาธิการ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า คำว่า “พระสังฆาธิการ” กับ

“พระภิกษุผู้พิจารณา” และ “คณะผู้พิจารณา” เป็นชื่อของพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์อย่างเดียวกัน แต่เรียกชื่อตามหน้าที่ที่กำลังปฏิบัติ

(๓) มหาเถรสมาคม

กฎหมายกำหนดให้มีสมาคมพระมหาเถรขึ้นสมาคมหนึ่ง ทำหน้าที่ปกครองบริหารกิจการคณะสงฆ์ และการพระศาสนา ให้ชื่อว่ามหาเถรสมาคม ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒-๑๔ ซึ่งในกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ไทยปัจจุบัน หน่วยงานที่มีอำนาจสูงสุดทั้งทางการปกครองในกระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ในปัจจุบันหน่วยงานที่มีอำนาจสูงสุดทั้งทางการปกครองและการใช้อำนาจตุลาการ คือมหาเถรสมาคม กรรมการมหาเถรสมาคมนั้นมี ๒ ประเภท คือ กรรมการมหาเถรสมาคม โดยตำแหน่งและโดยแต่งตั้ง ดังความในมาตรา ๑๒ ที่ได้ตราไว้ “มหาเถรสมาคมประกอบด้วยสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง สมเด็จพระราชาคณะทุกรูปเป็นกรรมการ (มหาเถรสมาคม) โดยตำแหน่ง และพระราชาคณะซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งมีจำนวนไม่เกินสิบสองรูปเป็นกรรมการ” ปัจจุบันกรรมการมหาเถรสมาคมทั้งที่เป็นโดยตำแหน่งและแต่งตั้ง ซึ่งประกอบด้วยพระมหาเถรานุเถระจากคณะสงฆ์ทั้ง ๒ นิิกาย (ธรรยุติกนิกาย และมหานิกาย) มีอัตราส่วนฝ่ายละเท่า ๆ กัน และเมื่อรวมสมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงเป็นประธานกรรมการมหาเถรสมาคมก็จะมีจำนวนทั้งหมด ๒๑ รูป

(๔) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๑) อำนาจหน้าที่

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ โดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาให้การอุปถัมภ์ ค้ำครอง และส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแลรักษา จัดการศาสนสมบัติ พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางด้านศาสนา โดยให้มีอำนาจหน้าที่และแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ กฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิสัยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(ข) รับสนองงาน ประสานงาน และถวายการสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครองคณะสงฆ์

(ค) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(ง) ส่งเสริม ดูแล รักษาและทำนุบำรุงศาสนสถาน และศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา

(จ) ดูแล รักษาและจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

(ฉ) พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา

(ข) ทำนุบำรุงพุทธศาสนศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม

(ข) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๒) ส่วนราชการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแบ่งส่วนราชการ ดังนี้

(ก) กองกลาง

(ข) กองพุทธศาสนศึกษา

(ค) กองพุทธศาสนสถาน

(ง) สำนักงานพุทธมณฑล

(จ) สำนักงานศาสนสมบัติ

(ฉ) สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

๒. การส่งเสริมการรักษาพระวินัย

การส่งเสริมการรักษาพระวินัยเป็นการไม่ละทิ้งพุทธบัญญัติที่ได้บัญญัติไว้ โดยมีในเรื่องจุดประสงค์หลัก ๆ ของการส่งเสริมการรักษาพระวินัยไว้ ดังนี้

๑) เพื่อเป็นข้อปฏิบัติของพระภิกษุให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี

๒) เพื่อเป็นการป้องกันในเรื่องการติฉินนินทา หรือถูกกล่าวหาจากชาวบ้าน

ตลอดจนการกระทำจนถึงขั้นผิดกฎหมาย

๓) เพื่อป้องกันไม่ให้พระภิกษุเบียดเบียนพระภิกษุด้วยกัน

๔) เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดมลทินแก่คณะสงฆ์ เพราะการกระทำของพระภิกษุบางรูป

๕) เพื่อป้องกันพระพุทธศาสนาไม่ให้เสื่อมไปด้วยการประพฤติในสิ่งชั่วร้าย

๖) เพื่อเป็นการป้องกันคนชั่วที่ทำความผิดยังปฎิญาณว่า เป็นพระภิกษุ

๗) เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำผิดอันเกิดจากการไม่เจตนา

การทำความผิดของพระภิกษุที่ได้ประพฤติผิดพระวินัย เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นตั้งแต่

สมัยพุทธกาลกระทั่งถึงปัจจุบัน ในการพิจารณาการทำความผิดของพระภิกษุโดยใช้หลักพระวินัย จะทำให้มีความเจริญรุ่งเรือง สถาบันสงฆ์จะเป็นที่ศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนและเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ที่นับถือศาสนาอื่น พระวินัยที่พระพุทธองค์ได้ทรงบัญญัติไว้จึงเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อใช้พิจารณาหรือตัดสินผู้กระทำผิด เพื่อให้พระภิกษุได้ยึดหลักปฏิบัติและอยู่ในกรอบแห่งความเป็นสมณ ดังพุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสในมหาปรินิพพานสูตรว่า “โย โว อานนท มยา ธมโม จ วินโย จ เทสิโต ปญญโต โส โว มมจเจเนย สตถา” มีความหมายว่า “ดูก่อนอานนท เมื่อเราล่วงไปแล้ว พระธรรมและพระวินัยที่เราแสดงแล้วบัญญัติแล้วจะเป็นครูของพวกเธอ” พระวินัยนอกจากจะเป็นบัญญัติของการกำหนดโทษแล้ว ยังถือได้ว่าเป็นกรอบกำหนดความประพฤติการกระทำของพระภิกษุไม่ให้ประพฤติดนนอกกรอบนอกทางจากพระวินัย หรือประพฤติดนในสิ่งที่ไม่สมควรแก่สมณสาธูป อันจะนำ มาซึ่งความ

เสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนาและส่งผลกระทบต่อพุทธศาสนิกชนอีกด้วย แม้พระพุทธองค์จะดับขันธปรินิพพานไปแล้ว พระวินัยของพระองค์สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคการสื่อสารไร้พรมแดน หรือยุคไอที ก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันในประเทศไทยมีพระภิกษุสงฆ์เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยก็มี และที่มีได้ประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยก็มี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดชัยภูมิซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยและเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีจำนวนพระภิกษุสามเณรมากที่สุด ย่อมมีพระภิกษุบางรูปที่อาจปฏิบัติผิดพระวินัยตามความเหมาะสมแก่สมณสาธูป

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานพระวินยาธิการดังกล่าวข้างต้นกล่าวได้ว่าพระวินยาธิการเป็นผู้ที่มีหน้าที่บทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลความประพฤติของพระสงฆ์ สามเณรเพื่อมิให้พระสงฆ์ ประพฤติปฏิบัติตนนอกธรรม นอกพระวินัย และเพื่อมิให้ชาวพุทธศาสนิกชนหมดความเชื่อถือความเลื่อมใสในพระสงฆ์ จากการที่พระวินยาธิการได้ออกปฏิบัติงานตรวจตราตามสถานที่ต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ผลการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการสามารถทำให้พระสงฆ์ผู้ที่ประพฤติไม่ดีไม่เหมาะสมหรือที่เสี่ยงต่อพฤติกรรมที่ผิดพระธรรมวินัย จะเกิดความหวาดระแวง และเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิดในที่สุด

๒.๕ พื้นที่ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่เขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปกครอง ๒๖ ตำบล มีพระภิกษุสงฆ์ ๙๘๔ รูป ประกอบด้วยดังนี้

- ตำบลในเมืองเขต ๑ จำนวน ๖๖ รูป
- ตำบลในเมืองเขต ๒ จำนวน ๔๗ รูป
- ตำบลในเมืองเขต ๓ จำนวน ๔๘ รูป
- ตำบลโพนทอง จำนวน ๔๐ รูป
- ตำบลนาเสียว จำนวน ๒๐ รูป
- ตำบลหนองนาแซง เขต๑ จำนวน ๓๗ รูป
- ตำบลหนองนาแซง เขต๒ จำนวน ๓๐ รูป
- ตำบลบึงคล้า จำนวน ๔๕ รูป
- ตำบลลาดใหญ่ จำนวน ๓๐ รูป
- ตำบลชีลอง จำนวน ๔๐ รูป
- ตำบลหนองไผ่ เขต๑ จำนวน ๒๕ รูป
- ตำบลหนองไผ่ เขต๒ จำนวน ๒๓ รูป
- ตำบลบ้านค่าย เขต๑ จำนวน ๔๒ รูป

ตำบลบ้านค่าย เขต๒ จำนวน ๓๑ รูป

ตำบลบ้านเล่า เขต๑ จำนวน ๒๕ รูป

ตำบลบ้านเล่า เขต๒ จำนวน ๔๑ รูป

ตำบลนาฝาย เขต๑ จำนวน ๒๕ รูป

ตำบลนาฝาย เขต๒ จำนวน ๑๖ รูป

ตำบลโนนสำราญ จำนวน ๒๕ รูป

ตำบลห้วยบง จำนวน ๒๘ รูป

ตำบลโคกสูง จำนวน ๓๔ รูป

ตำบลชัยสีทอง จำนวน ๔๙ รูป

ตำบลห้วยด่อน จำนวน ๔๖ รูป

ตำบลรอบเมือง จำนวน ๒๑ รูป

ตำบลกุดตุ้ม จำนวน ๓๗ รูป

ตำบลท่าหินโงม จำนวน ๔๕ รูป

โดยในเขตจังหวัดชัยภูมิมีพระสังฆาธิการที่เป็นพระวินยาธิการ ๖๖ รูป โดยมีเกณฑ์คัดเลือกจากเจ้าคณะอำเภอ และตำบลเป็นโดยตำแหน่งมีหน้าที่คือ^{๒๒}

๑) ตรวจตราชี้แจงแนะนำให้พระภิกษุสามเณรในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

๒) ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๓) นำพาพระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืน ในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครอง สงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๔) พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือช่วยเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้ปกครองใน เขตนั้น ๆ ดำเนินการสอบสวนตามควรแก่กรณีพระวินยาธิการจะออกปฏิบัติหน้าที่ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีผู้คนพลุกพล่านสัญจรไปมาเป็นแหล่งชุมชน ซึ่งจะเป็นสถานที่ที่ทำให้พระภิกษุ สามเณร หาจังหวะ และโอกาสในการประพฤติตัวไม่เหมาะสม และเมื่อมีผู้แจ้งว่ามีพระภิกษุบางรูปประพฤติตัวไม่เหมาะสม ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง พระวินยาธิการพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่หรือฆราวาสก็จะออกไปตรวจ ตราดูความเรียบร้อยว่ามีพระภิกษุบางรูปประพฤติตัวไม่เหมาะสมตามสถานที่เหล่านั้นหรือไม่ พระวินยาธิการจะตรวจดูแลพระภิกษุบริเวณสถานที่เหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง

^{๒๒} พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร, คู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการคณะสงฆ์ กรุงเทพมหานคร, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔).

๒.๖ งานวิจัยเกี่ยวข้อง

๒.๖.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพระสงฆ์

พระธนตล นาคพิพัฒน์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผลวิจัยสรุปว่า พระสังฆาธิการในจังหวัดบุรีรัมย์มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าพระสังฆาธิการที่มีอายุ ตำแหน่งพระสังฆาธิการ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษา สายสามัญการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการที่แตกต่างกันมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการปกครองพระภิกษุ สามเณร ให้ปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัดมีกองทุนส่งเสริมด้านการศึกษาแก่ พระภิกษุ สามเณร ให้ภิกษุ สามเณร เอาใจใส่ต่อกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา ให้พระภิกษุ สามเณร ดำเนินกิจกรรมบางอย่างภายในวัดอย่างมีระเบียบ^{๒๓}

พรศักดิ์ ธนพัฒน์พงศ์ ได้ทำวิจัยเรื่อง มหาเถรสมาคมกับการยอมรับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการปฏิรูปการปกครองคณะสงฆ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการมหาเถรสมาคม รูปแบบ วิธีการ หรือแนวทางการยอมรับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการปฏิรูปการปกครองคณะสงฆ์ เพื่อให้คณะสงฆ์พัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมขึ้น ในฐานะที่เถรสมาคมเป็นองค์กรสูงสุดของการปกครองคณะสงฆ์ไทย และยังศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาการบิดเบือนข่าวสารของเถรสมาคมว่าดำเนินการในรูปแบบใด หรือมีแนวทางอย่างไรเพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารปกครองคณะสงฆ์ในอนาคต ผลการวิจัย มหาเถรสมาคมยังไม่มีรูปแบบแนวทาง วิธีการ หรือแนวทางในการยอมรับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการปฏิรูปการปกครองคณะสงฆ์ และเถรสมาคมยังไม่มีรูปแบบ แนวทาง วิธีการ หรือแนวทางการแก้ปัญหาการบิดเบือนข่าวสารที่เกิดขึ้นอย่างเฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะเป็นจากสื่อมวลชน หรือจากสื่อสารภายในองค์กรคณะสงฆ์ นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการยอมรับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ คือโครงสร้างองค์กรแผนทางวัฒนธรรม และรูปแบบการดำเนินงานของพระเถรชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งเห็นว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะมีการเปลี่ยนแปลง และการปฏิรูปการปกครองก็ไม่ใช่ว่าเป้าหมายสำคัญ ในการเผยแผ่พระธรรม สำหรับประเด็นการบิดเบือนข่าวสารนั้นมีข้อหน้าสังเกตเพิ่มเติมว่าเถรสมาคมยังไม่มี ความเข้าใจ และยังไม่

^{๒๓} พระธนตล นาคพิพัฒน์, “การบริหารคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

เห็นประโยชน์ของการสื่อสารมวลชน ในขณะเดียวกันแม้จะยอมรับว่าการสื่อสารในองค์กรมีความสำคัญ แต่ยังไม่รู้รูปแบบ วิธีการ หรือแนวทางในการปรับปรุงการสื่อสารในคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น^{๒๔}

พระมหาคุณ จินดาพันธ์ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับอำเภอ และระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าจากการศึกษาถึงตำแหน่งคุณสมบัติ และอำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบลข้างต้นนี้ สรุปได้ว่าตำแหน่งพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบลนั้นเป็นผู้บริหารงานการคณะสงฆ์ระดับล่างสุด ที่มีความใกล้ชิดกับพระสังฆาธิการระดับวัด พระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไป จึงต้องมีความสามารถดำเนินการประสานความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานการคณะสงฆ์สำเร็จ ตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายได้ และเมื่อศึกษาจากคุณสมบัติของพระภิกษุที่จะดำรงตำแหน่งพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบลแล้ว แสดงให้เห็นว่าท่านต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์หลายด้าน จึงจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบลได้ ส่วนด้านหน้าที่ทั้ง ๖ ประการนั้น ก็มีการแบ่งความรับผิดชอบในการบริหารงานคณะสงฆ์เอาไว้อย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นอย่างชัดเจน ฉะนั้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่พระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบล จะต้องมีการฝึกฝนเรียนรู้หลักวิชาการและหลักการปฏิบัติงานในการบริหารงานคณะสงฆ์และงานพระศาสนา จึงจะทำให้การบริหารจัดการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๕}

กรมการศาสนา ได้ทำการวิจัย แนวทางการพัฒนาพระสังฆาธิการพบว่าความต้องการในการพัฒนาพระสังฆาธิการ ต้องให้มีการจัดการประชุมถวายความรู้มากที่สุดรองลงมา คือ การตั้งสถาบันพระสังฆาธิการ ส่วนการจัดทำคู่มือและการสอนทางไกลพระสังฆาธิการทั้ง ๓ ระดับ เห็นด้วยเป็นลำดับรองลงมา โดยเฉพาะการจัดการสอน หรือการประชุมถวายความรู้ทางไกล พระสังฆาธิการเห็นด้วยน้อยที่สุด^{๒๖}

^{๒๔} พรศักดิ์ ธนพัฒน์พงศ์, “มหาเถรสมาคมกับการยอมรับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการปฏิรูปการปกครองคณะสงฆ์,” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^{๒๕} พระมหาคุณ จินดาพันธ์, “การศึกษาสภาพการบริหารงานการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับอำเภอ และระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา,” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๗).

^{๒๖} กรมการศาสนา, “แนวทางการพัฒนาพระสังฆาธิการ”, *รายงานวิจัย*, (กองแผนงาน: กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๕๑).

๒.๖.๒ งานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ

พระวิจิตร สมคำภา ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติงานพระวินยาธิการ ในการตรวจตราดูแล พระภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสมจากการศึกษาโดยสรุปพบว่า ลักษณะและบทบาทในการปฏิบัติงานที่มีลักษณะต้องพึงพาตัวเองทุก ๆ อย่าง โดยเฉพาะในด้านงบประมาณในการดำเนินการต่าง ๆ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมตัวของหัวหน้าศูนย์จัดหาเอง โดยที่ศูนย์กลางไม่มีบทบาทในการจัดสรรงบประมาณ และอาศัยความเสียสละส่วนตัวของพระวินยาธิการในการปฏิบัติงาน การทำงานไม่มีสิ่งตอบแทน แต่อาศัยแรงจูงใจนอกจากนี้ยังขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่ปฏิบัติงาน ยังขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่ที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานที่มีก็ไม่มีศักยภาพที่เพียงพอ ซึ่งในทางปฏิบัติจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ดังนั้นลักษณะการทำงานไม่ว่าจะในด้านบุคลากรงบประมาณ เครื่องมือสื่อสาร อีกทั้งยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายอาณาจักรเท่าที่ควรด้วย ^{๒๗}

พระมหาเจริญ จันทรเจริญ ได้ศึกษา บทบาทของพระวินยาธิการในการรักษาพระวินัยของพระสงฆ์ไทย ศึกษาเฉพาะกรณีกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า พระวินัยที่ปรากฏในพระวินัยปิฎก มีการบัญญัติมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล โดยบัญญัติขึ้นเป็นสิกขาบทแต่ละข้อภายหลังจากการกระทำ ความผิดของพระภิกษุผ่านการสอบสวนและพิจารณาตัดสินของคณะสงฆ์โดยมีพระพุทธเจ้าในฐานะประมุขสงฆ์ประกาศให้คณะสงฆ์รับรองเป็นข้อห้ามและระเบียบแห่งการปฏิบัติ หากมีการล่วงละเมิดอื่น ๆ ก็จะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมเรียกว่า อนุบัญญัติ สิกขาบทเหล่านี้ ได้ใช้เป็นกรอบแห่งการประพฤติของพระสงฆ์ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับการยอมรับเป็นกฎบัตรสำหรับอ้างอิงและใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ให้เกิดความสงบเรียบร้อย ดังนั้น ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการนั้นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้คือ ๑) มาตรการป้องกันและดูแลสอดส่องความประพฤติของพระสงฆ์ไม่เคร่งครัด ๒) ปัญหาการประสานงานระหว่างพระวินยาธิการเขต ๓) สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เพียงพอ ๔) ขาดงบประมาณ ^{๒๘}

^{๒๗} พระวิจิตร สมคำภา, “บทบาทการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการของพระวินยาธิการในการตรวจตราดูแลพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสม”, สารนิพนธ์ สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๓๙).

^{๒๘} พระมหาเจริญ จันทรเจริญ, “บทบาทพระวินยาธิการในการรักษาพระวินัยของพระสงฆ์ไทยศึกษาเฉพาะกรณีกรุงเทพมหานคร”, ปริญญานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒).

สมเกียรติ พูลทอง^{๒๙} ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการที่มีต่อพระสงฆ์ผู้ประพฤติผิดวินัย ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ จากมิติทั้ง ๓ ด้าน คือ ๑) มิติด้านบุคลากร ๒) มิติด้านงาน ๓) มิติด้านความร่วมมือ ศึกษาจากภาคเอกสารและภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามพระวินยาธิการ จำนวน ๓๕ รูป จากการศึกษา พบว่า

๑. มิติด้านบุคลากร โดยภาพรวมพบว่า ด้านทักษะความชำนาญ ความรู้ความสามารถ ในเรื่องพระวินัยของพระวินยาธิการนั้นอยู่ในระดับสูง แต่ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับกลาง

๒. มิติด้านงาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในระดับกลาง โดยได้รับความร่วมมือจากคณะสงฆ์ในกรุงเทพมหานคร ส่วนด้านความซับซ้อนในการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า มีความยุ่งยากในการรวบรวมข้อมูล และการไม่เข้าใจกฎระเบียบทั้งของคณะสงฆ์และบ้านเมืองอยู่ในระดับต่ำ

๓. มิติด้านความร่วมมือ พบว่า มีความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสูงในเรื่องของการฝึกอบรม แนะนำวิธีการต่าง ๆ ด้านความร่วมมือกับประชาชน พบว่า อยู่ในระดับสูง โดยได้รับแจ้งเมื่อพบเห็นพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แต่ในด้านความร่วมมือกับมหาเถรสมาคม พบว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในเรื่องของการประสานงานต่าง ๆ

พระมหาสุรศักดิ์ สุวรรณ^{๓๐} ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทพระวินยาธิการกับการลดปัญหาของคณะสงฆ์ : กรณีศึกษาเฉพาะ ในเขตพญาไทและเขตห้วยขวางกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พระวินยาธิการส่วนใหญ่เป็นมีอายุ ๔๖ ปีขึ้นไป, มีพรรษา ๒๖ พรรษาขึ้นไปมีระดับการศึกษานักธรรมชั้นเอก และมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส บทบาทของพระวินยาธิการกับการลดปัญหาของคณะสงฆ์: เขตพญาไทและห้วยขวางพบว่า อยู่ในระดับสูง คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๓.๕๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = ๑.๑๔๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายบทบาทในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) บทบาทด้านภาวะผู้นำ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๓.๖๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = ๑.๐๗๗ อยู่ในระดับสูง

^{๒๙} สมเกียรติ พูลทอง, “ปัจจัยที่ส่งผลในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการที่มีต่อพระสงฆ์ผู้ประพฤติผิดวินัย ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก. ๒๕๔๐).

^{๓๐} พระมหาสุรศักดิ์ สุวรรณ, การศึกษาบทบาทพระวินยาธิการกับการลดปัญหาของคณะสงฆ์กรณีศึกษาเฉพาะ ในเขตพญาไทและเขตห้วยขวาง, (กรุงเทพมหานคร: สาขาศาสนศึกษา คณะวิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๗).

๒) บทบาทด้านหน้าที่ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๓.๔๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = ๑.๑๐๗ อยู่ในระดับสูง

๓) บทบาทด้านการประสานงาน/การมีส่วนร่วม มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๓.๓๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = ๑.๒๓๑ อยู่ระดับสูง

๔) บทบาทด้านกระบวนการยุติธรรม (กฎหมาย) มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = ๓.๗๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = ๑.๑๕๕ อยู่ในระดับสูง วิธีการทำงานของพระวินยาธิการที่สามารถนำมาสู่การแก้ไขปัญหาหรือลดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ/สามเณร : เขตพญาไทและเขตห้วยขวาง พบว่าวิธีการทำงานแก้ไขปัญหาที่พระวินยาธิการใช้ ได้แก่ ๑) วิธีการแก้ไขปัญหาด้านผู้รับผิดชอบ (เจ้าอาวาส/อุปัชฌาย์) ๒) วิธีการแก้ปัญหาด้านการให้การศึกษา/อบรม/ให้ความรู้เกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรไม่ให้ทำกระทำผิดและ ๓) วิธีการแก้ปัญหาด้านการประสานงาน/การมีส่วนร่วม

บทบาทของพระวินยาธิการในยุคโลกาภิวัตน์ พบว่าบทบาทของพระวินยาธิการในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ควรจะเป็นหรือพัฒนาส่งเสริม ได้แก่

- ๑) บทบาททางด้านศีลอาจารย์วัตร
- ๒) บทบาททางด้านผู้นำ/หน้าที่/ความร่วมมือ
- ๓) บทบาททางการศึกษา/ความรู้
- ๔) บทบาททางด้านการกระบวนการยุติธรรม
- ๕) บทบาททางด้านการความปลอดภัยในชีวิต และ
- ๖) บทบาทด้านเครื่องมือ/อุปกรณ์/งบประมาณ

นอกจากนี้ยังมีบทบาทที่เป็นปัญหาในตัวพระวินยาธิการ คือ ความตั้งใจทำงานที่หวังผลตอบแทนและความเห็นแก่ตัว ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า แนวทางแก้ไขปัญหามาตรการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการนั้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้ คือ

- ๑) มีเรื่องการประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อขอความร่วมมือ
- ๒) ควรให้มีสื่อประชาสัมพันธ์ของพระวินยาธิการ
- ๓) ควรมีการจัดอบรมเป็นพิเศษและให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน

อำนวย ยัสโยธา^{๓๑} ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการต้องโทษในประมวลกฎหมายอาญากับในวินัยสงฆการศึกษาเชิงเปรียบเทียบซึ่งเป็นการวิจัยเอกสารในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์โดยจำกัดกรอบเนื้อหาใหญ่ในขอบเขต ดังนี้

๑. บทบาทของกฎหมายกับบทบาท พระธรรมวินัยต่อการกำหนดความผิดและโทษ
๒. กระบวนการบัญญัติความผิด และโทษใน กฎหมายกับพระวินัย
๓. ลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดที่มีโทษทางกฎหมายกับ ในพระวินัย
๔. ความคิดและโทษที่จะได้รับการลงละเมิดกฎหมายกับพระวินัย
๕. กระบวนการพิจารณาคดีในกฎหมายและในพระวินัย

จากการศึกษา พบว่า ทั้งกฎหมายและพระ วินัยต่างมีบทบาทที่จะพิจารณาความผิดที่เกิดขึ้นได้แตกต่างกัน ดังนี้

๑. กฎหมายและพระวินัยมีบทบาทอย่างมากต่อการจัดระเบียบสังคม เป็นเกณฑ์ บังคับความประพฤติให้เป็นไปตามที่กฎหมายและพระวินัยที่ต้องการและต่างก็มีข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบต่อกันในบางประเด็น ถ้าจะให้เกิดผลดีและเที่ยงธรรมต้องใช้ควบคู่กันไป

๒. กระบวนการบัญญัติความผิดและโทษการบัญญัติกฎหมายในอดีต จะมีการ เปลี่ยนมาเป็นการปกครองในรูปแบบระบอบรัฐสภาเช่นทุกวันนี้ พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจ สิทธิขาดแต่เพียงพระองค์เดียวในการตรากฎหมายใด ๆ บังคับใช้ หรือทรงแต่งตั้ง คณะกรรมการขึ้น แต่ในสมัยการปกครองด้วยระบอบรัฐสภา การร่างกฎหมายกระทำโดยผ่าน ระบอบรัฐสภา สวณพระวินัยของพระสงฆ์นั้น พระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้บัญญัติขึ้นก็ต่อเมื่อมีมูลเหตุ แห่งกระทำผิดเกิดขึ้น โดยเรียกประชุมสงฆ์ เมื่อได้ข้อมูลที่เป็จริงแล้วก็จะทรงชี้เหตุผลให้เห็น ถูกเห็นผิดแล้ว ทรงบัญญัติสิกขาบทขึ้นเรียกว่า “ปฐมบัญญัติ” ภายหลังเมื่อภิกษุกระทำผิดอีก ก็ทรงบัญญัติ “อนุบัญญัติ” ขึ้นอีกภายหลัง

๓. ลักษณะของการกระทำความผิดและรับโทษในกฎหมายถือว่าต้องรับโทษ ก็ ต่อเมื่อกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและต้องรับโทษ ตามความหมายของคประกอบ และ ข้อยกเว้นสำหรับการกระทำนั้นหรือไม่ สวณพระวินัยถือว่ามีความผิดก็ต่อเมื่อลักษณะของการ กระทำนั้นมืองค์ประกอบ คือ สจิตตกะ ใด่แก มีความจงใจหรือเจตนา และอจิตกะ ใด่แก ไม่จงใจ หรือ ไม่เจตนา แก่พิจารณาข้อยกเว้นความผิดแลโทษนั้นหรือไม่รวมกัน

๔. ความผิดและโทษทางอาญาแบ่งได้ ๑๒ ลักษณะและมี ๕ สถานสวนในทางพระวินัยแบ่งตามชนิดของโทษ (อาบัติ) ที่จะได้รับ คือ อาบัตินัก ใด่แก ปาราชิก ๔ มี ๔ สิกขาบท อาบัติ

^{๓๑}อำนวย ยัสโยธา, “กระบวนการต้องโทษในประมวลกฎหมายอาญากับในวินัยสงฆการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ”, ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัยครู: สงขลา, ๒๕๔๑).

อย่าง กลางใต้ แก่ สังกาธิเสส มี ๑๓ ลิกขาบท และอาบัติอย่างเบา ใต้ แก่ ฤลัจจัย ปาจิตติย ปาฏิเทสนียะ ทุกกฎ และทพภาสิต ซึ่งแตกต่างกัน

๕. กระบวนการพิจารณา ในกฎหมายเริ่มต้นจากพนักงานสอบสวน พนักงาน อัยการศาล ขึ้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาเป็นที่สุด ส่วนในพระวินัยครั้งพุทธกาลเมื่อมีภิกษุรูปใด กระทำผิดก็ จะมีการฟ้องร้องด้วยคำพูดแล้วมีการไต่สวนตามลำดับขั้นตอนจนกระทั่งมีคำวินิจฉัยเพื่อลงนิคหกรรม คำวินิจฉัยของพระพุทเจ้าเป็นที่สุดแต่ในปัจจุบันให้ดำเนินไปตามกฎ ของมหาเถรสมาคม

คณินนิตย จันทบุตร ได้ทำการศึกษาเรื่องสถานะและบทบาทของ พระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย ส่วนความประพฤติดึงหย่อนของสงฆ์ พบว่า ความไม่เคร่งครัด ในการอุปสมบท ความไม่ เขียววัดอุประสงคของการบวช ทำให้ผู้บวชประพฤติตนดุจฆราวาส ไม่ประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของพระอุปัชฌาย์ ประกอบกับความหย่อนสมรรถภาพในการ ปกครองของพระอุปัชฌาย์ และ เจ้าอาวาส พระภิกษุสามเณร บางพวกไม่สนใจในการศึกษาเล่า เรียนและปฏิบัติตามพระธรรมวินัย แต่มุ่งที่อาศัยการดำรงเพศภิกษุเลี้ยงชีพ บางพวก รวมกลุ่มทำร้ายพระเถระผู้ปกครอง ทะเลาะวิวาท กันเองชุมนุมขับไล่เจ้าอาวาส และบางพวก แยกตัวไปตั้งวัดที่ขอบด้วยกฎหมายและธรรมวินัยด้วย ตนเอง^{๓๒}

๒.๖.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวว่าปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการปฏิรูปการปฏิบัติงานมี ดังต่อไปนี้

๑. ลักษณะนิสัยท่าทางของพนักงาน ลักษณะนิสัยท่าทาง หมายถึง ลักษณะนิสัยของแต่ละ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับความคิดและการปฏิบัติตัวต่อสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ซึ่งประกอบไปด้วย ลักษณะท่าทางเฉพาะของแต่ละบุคคล แรงจูงใจ ทศนคติ ค่านิยม ความสามารถ ความรู้สึนึกคิดของ ตนเอง อารมณ์ รวมทั้งความเฉลียวฉลาดและลักษณะของพฤติกรรมของบุคคลอื่น ๆ ที่ปรากฏให้เห็น

๒. ความสามารถและเชาว์ปัญญา ความสามารถหมายถึง ความชำนาญเชี่ยวชาญใน ด้าน ต่าง ซึ่งมีอยู่ในแต่ละบุคคลสำหรับเชาว์ปัญญานั้น หมายถึง แนวโน้มหรือศักยภาพที่เกี่ยวกับความ ชำนาญที่สามารถพัฒนาให้มีเพิ่มขึ้นในแต่ละคน ซึ่งคนเราแต่ละคน ล้วนแต่มีความสามารถและเชาว์ ปัญญาแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน ความสามารถ ความชำนาญ เชาว์ปัญญา หรือศักยภาพที่จะ เพิ่มพูนความชำนาญนั้น ก็คือ กลไกความนึกคิดและความคิดริเริ่มของแต่ละบุคคลนั่นเอง

๓. ทศนคติและค่านิยม ทศนคติ หมายถึง คุณลักษณะที่มีความมั่นคงอย่างต่อเนื่องใน ด้านความคิดความรู้สึกและแนวทางในการปฏิบัติของพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือต่อความคิด

^{๓๒} คณินนิตย จันทบุตร, “สถานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย”, (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม, ๒๕๑๒).

ของแต่ละบุคคลและต่อกลุ่มชน ส่วนค่านิยม หมายถึง ทักษะที่มีลักษณะที่จะพยายามประเมินเกี่ยวกับสิ่งของ ความคิด ตัวบุคคล ที่จะประเมินไปในทางใดทางหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีเสมอ

๔. การจูงใจ หมายถึง ชุติของทัศนคติที่มีอยู่ในตัวเอง แต่ละบุคคลซึ่งใช้สำหรับ ตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและทิศทางที่แน่นอน แรงจูงใจเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของคนเรา ซึ่งมีแรงผลักดันและทิศทางที่ใช้กำกับพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการนั้น ๆ อิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างสมประสบการณ์และเปลี่ยนแปลงลักษณะของแต่ละบุคคล จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ทักษะ แรงจูงใจและลักษณะท่าทางที่ได้พัฒนาของแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ก่อเกิดมาจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอก นับตั้งแต่อิทธิพลพื้นฐานด้านครอบครัวของตนเอง การศึกษาในโรงเรียน การเข้าสังคม ตลอดจนเพื่อนฝูงและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้เคยร่วมทำงานด้วยกันมา ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อลักษณะของบุคคล และมีผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปถึงกิจกรรมหรือประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานขององค์การต่าง ๆ ด้วย^{๓๓}

นิภา แก้วศรีงาม กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในองค์การที่จะสร้างบรรยากาศที่ดี หรือไม่ดีให้องค์การ ก็คือ

๑. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งก็คือ อาคารสถานที่ทำงาน เครื่องมือเครื่องใช้ ในสำนักงาน รวมถึงเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

๑.๑ สถานที่ทำงาน ควรมีความสะดวกสบายเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เช่น มีแสงสว่าง เหมาะสม อุณหภูมิและการถ่ายเทอากาศที่ดีเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ ก่อให้เกิดความไม่สบายใจในการทำงาน

๑.๒ อุปกรณ์และเครื่องมือในสำนักงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและเป็นการช่วยให้สมาชิกทำงานได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานธุรการ เครื่องจักรกลต่างๆ รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน

๑.๓ ระยะเวลาในการทำงาน ในการทำงานควรมีระยะเวลาในการทำงานและการพักให้ เหมาะสมกันเพื่อไม่ให้เกิดความเมื่อยล้าหรือความเบื่อหน่ายในการทำงาน ซึ่งจะมีผลทำให้ผลิตผลของ องค์การลดลง เช่น ให้มีการพักร้อน มีการหยุดพักร้อนครั้งเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๒. สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตใจ

^{๓๓} ธงชัย สันติวงษ์, การบริหารงานบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗), หน้า ๒๑-๒๔.

๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร ถ้าองค์การที่ความสัมพันธ์ระหว่างนายกับลูกน้องที่ดีเพียงพอจะทำให้บรรยากาศในการทำงานมีประสิทธิภาพมากกว่าองค์การที่มีความสัมพันธ์ระหว่างนายกับลูกน้องที่ไม่ดี

๒.๒ ลักษณะของการติดต่อสื่อสาร การสั่งการของผู้บังคับบัญชา จะต้องมีความชัดเจน เข้าใจง่ายมีความถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒.๓ บุคลิกภาพของผู้นำและพฤติกรรมของผู้นำที่ดี จะมีผลต่อบรรยากาศและผลผลิตขององค์การ โดยผู้นำที่ดีจะต้องดูแลเอาใจใส่ลูกน้อง มีความสามารถในการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการปฏิบัติงาน

๒.๔ ขนาดและโครงสร้างขององค์การ ซึ่งส่วนใหญ่บุคคลจะมีความต้องการและชอบที่จะอยู่ในองค์การที่มีขนาดใหญ่แต่ขนาดอย่างเดียวกันไม่ได้ก่อให้เกิดความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติเท่ากับองค์การนั้น มีความสำคัญและสามารถอ้างอิงได้มากน้อยเพียงใด สภาพแวดล้อมในการทำงานโดยทั่วไป เช่น ความปลอดภัยและความเสี่ยงภัยในการปฏิบัติงานนั้น ๆ เช่น ถ้าเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งจะทำให้เกิดความวิตกกังวลสูง ย่อมจะทำให้เป็น สภาพแวดล้อมที่ไม่ดีมากนักในการปฏิบัติงาน ยกเว้นบางคนที่มีความชอบทำงานกับความเสี่ยงสูงเท่านั้น^{๓๔}

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของบุคคล โดยระบุว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลย่อมมีผลต่องานที่ต่างกัน ดังนั้น ในการคัดเลือกสรรหา หรือบรรจุบุคคลให้เข้าทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ กันนั้นต้องมีความสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของบุคคลนั้น ๆ ด้วย ซึ่งจุดมุ่งหมายในการทำงานของแต่ละบุคคลก็มีความแตกต่างกันด้วย ไม่ว่าเรื่องรายได้ ความมั่นคง ชื่อเสียง เกียรติยศ บางคนต้องการทำเพื่อสังคม โดยจุดมุ่งหมายที่ต่างกันนี้ย่อมมีผลให้แต่ละบุคคลที่มีความรู้ระดับเดียวกัน มีแนวปัญญาใกล้เคียงกัน ก็ยังมีความแตกต่างในด้านความสามารถในการทำงานที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของบุคคล ดังนี้

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล บุคคลแต่ละบุคคลจะมีลักษณะและคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ต่างกันไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่ต่างกันอย่างออกไป ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

๑.๑ ความถนัด เป็นความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละบุคคลที่ต่างกันอย่างออกไป โดยเราสามารถทำการทดสอบความถนัดได้เพื่อบ่งบอผลงานได้ตรงกับความถนัดของบุคคลนั้นๆ

^{๓๔} นิภา แก้วศรีงาม, จิตวิทยาองค์การ, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๗), หน้า ๒๒๔-๒๒๕.

๑.๒ ลักษณะทางบุคลิกภาพ ซึ่งมีผลทำให้แสดงลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

๑.๓ ลักษณะทางกายภาพ เป็นความแตกต่างทางด้านกายภาพ เช่น บุคคลที่มีความแข็งแรงย่อมเหมาะสมกับงานในลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลที่มีหน้าตาสวยงาม

๑.๔ ความสนใจและการจูงใจ ซึ่งในแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน โดยความสนใจจะเป็น แรงผลักดันให้บุคคลเลือกงานใช้แรงงานหนัก

๑.๕ อายุ เพศ และวัยต่าง ๆ ก็มีผลต่อการปฏิบัติงาน เช่น เด็กและผู้หญีย่อมไม่เหมาะ แก่การทำงานที่ต้องใช้แรงงานหนัก

๑.๖ การศึกษามีส่วนในการคัดเลือกงานที่แตกต่างกัน ผู้ชำนาญการเฉพาะด้านย่อมต้องการผู้ผ่านการฝึกอบรมในด้านนั้น ๆ

๑.๗ ประสบการณ์ การได้เคยเรียนรู้งานนั้น ๆ มาก่อนย่อมก่อให้เกิดประสบการณ์ ความชำนาญในงานนั้น ๆ

๒. ปัจจัยสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานซึ่งสภาพแวดล้อมแบ่งออกเป็น ๒ ปัจจัยคือ

๒.๑ ปัจจัยที่เกี่ยวกับงานในองค์การแต่ละแห่งมีงานในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป งานบางงานสามารถดำเนินการภายในสำนักงาน เช่น งานด้านธุรการ โดยมีเครื่องจูงใจในการทำงาน คือ เป็นห้องทำงานที่ติดเครื่องปรับอากาศ สถานที่ที่มีความสะดวกสบาย แต่งานบางอย่างเป็นงานที่ทำหาความสามารถบุคคลบางกลุ่ม ดังนั้น ลักษณะเกี่ยวกับงานจึงแบ่งออกได้ดังนี้

๒.๑.๑ วิธีการปฏิบัติงานเป็นระบบของการทำงานว่ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง มีการติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานใดและงานนั้น ๆ มีความยากลำบากเพียงใด

๒.๑.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในสำนักงาน ความคล่องตัวของการทำงานมีผลมาจากเครื่องใช้ประจำสำนักงานว่า มีความสะดวกสบายและทนแรงได้มากเพียงใด

๒.๑.๓ การจัดบริเวณของสถานที่ทำงานให้ดีขึ้น สถานที่ทำงานที่มีขนาดคับแคบ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก ร้อนอบอ้าว จะมีผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล

๒.๑.๔ ลักษณะทางกายภาพของสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ความสะดวกสบายในการเดินทางมาที่ทำงานการป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในสถานที่ทำงาน

๒.๒ ปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์การที่มีผลต่อการตัดสินใจทำงานในทางอ้อม คือ

๒.๒.๑ ลักษณะขององค์การ ซึ่งก็คือ ลักษณะของสถานที่ทำงาน ซึ่งถ้าเป็นงานราชการ และรัฐวิสาหกิจบุคคลจะสนใจเข้าทำงาน เนื่องจากมีความมั่นคงและสวัสดิการที่ดีแต่ถ้าเป็นองค์การ เอกชน บุคคลเหล่านั้นก็จะมุ่งหวังรายได้เป็นหลัก

๒.๒.๒ ชนิดการฝึกอบรมและการบังคับบัญชา เป็นการดูว่าสายการบังคับมี
ขั้นตอนมาก น้อยเพียงใด ต้องมีการฝึกอบรมมากเพียงใดและผู้บังคับบัญชามีลักษณะแบบใด

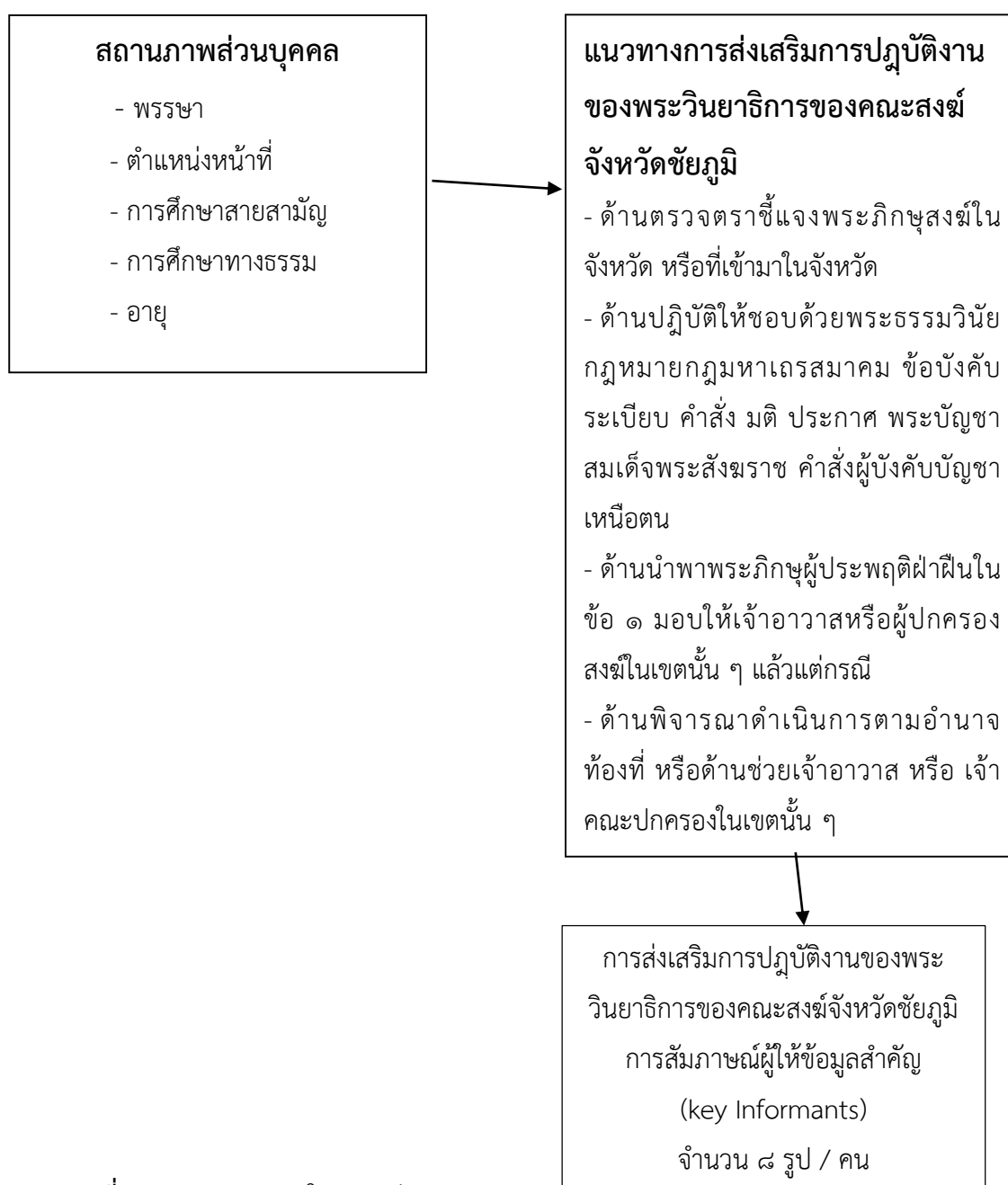
๒.๒.๓ ชนิดของเครื่องจูงใจอื่น ๆ เช่น เงิน เดือน ค่าครองชีพ โบนัส และ
สวัสดิการอื่น ๆ ของแต่ละองค์การซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานในองค์การ

๒.๒.๔ สภาพแวดล้อมในสังคม ธุรกิจอุตสาหกรรมนั้นมีฐานะอย่างไรในสังคมเป็น
ที่ ยอมรับของบุคคลของบุคคลในสังคมนั้นหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือขนาดใด^{๓๕}

^{๓๕} ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, ๒๕๓๕), หน้า ๘๑-๘๓.

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๒ ประชากรที่ศึกษาและผู้ให้ข้อมูลหลัก

๓.๒.๑ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ในอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๙๘๔ รูป

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) มาจากพระภิกษุสงฆ์ในอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๒๘๔ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane^๑ ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ ๐.๐๕ ดังนี้

^๑ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: บิซซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๑), หน้า ๔๕.

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด ๙๘๒ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{๙๘๔}{1 + ๙๘๔(๐.๐๕)^2}$$

$$\frac{๙๘๔}{1 + ๒.๔๖}$$

$$\frac{๙๘๔}{๓.๔๖}$$

$$n = ๒๘๔$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๒๘๔ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้พระภิกษุสงฆ์ในอำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ เป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบล} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละตำบล}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของละตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ รวม ๙๘๔ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพระภิกษุสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

เขตอำเภอเมือง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ตำบลในเมืองเขต ๑	๖๖	๒๐
ตำบลในเมืองเขต ๒	๔๙	๑๕
ตำบลในเมืองเขต ๓	๔๘	๑๕
ตำบลโพหนอง	๔๐	๑๒
ตำบลนาเสียว	๒๖	๘
ตำบลหนองนาแซง เขต๑	๓๗	๑๐
ตำบลหนองนาแซง เขต๒	๓๐	๙
ตำบลบึงคล้า	๔๕	๑๔
ตำบลลาดใหญ่	๓๐	๙
ตำบลชีลอง	๔๐	๑๒
ตำบลหนองไผ่ เขต๑	๒๕	๗
ตำบลหนองไผ่ เขต๒	๒๓	๗
ตำบลบ้านค่าย เขต๑	๔๒	๑๒
ตำบลบ้านค่าย เขต๒	๓๑	๙
ตำบลบ้านเล่า เขต๑	๒๕	๗
ตำบลบ้านเล่า เขต๒	๔๑	๑๓
ตำบลนาฝาย เขต๑	๒๔	๖
ตำบลนาฝาย เขต๒	๑๖	๕
ตำบลโนนสำราญ	๕๒	๑๖
ตำบลห้วยบง	๒๘	๙
ตำบลโคกสูง	๓๔	๑๑
ตำบลซับสีทอง	๔๙	๑๕
ตำบลห้วยต้อน	๔๖	๑๓
ตำบลรอบเมือง	๒๑	๖
ตำบลกุดตุ้ม	๓๗	๙
ตำบลท่าหินโงม	๔๕	๑๔
รวม	๙๘๔	๒๘๔

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่อง ”การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ”
ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน ๘ รูป / คน ได้แก่

พระสงฆ์สมณศักดิ์ ผู้ปกครองในเขตทำการวิจัยเป็นพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๖ รูป และนักวิชาการศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ๒ คน

๑. พระปริยัติกิจวิธาน (เจ้าคณะอำเภอเมือง)
๒. พระครูศรีปริยัติพิมล (รองเจ้าคณะอำเภอเมือง)
๓. พระครูสิริปริยัตยานุรักษ์ (รองเจ้าคณะอำเภอเมือง)
๔. พระครูปริยัติสีลโสภณ (เจ้าคณะตำบลในเมืองเขต๒)
๕. พระครูสุวิมลพุทธิสาร (เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า)
๖. พระครูโสภณภัทรกิจ (เจ้าคณะตำบลในเมืองเขต ๑)
๗. นายคมสันต์ อิงชัยภูมิ นักวิชาการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ
๘. นายสุนันท์ ศรีสุข นักวิชาการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ”

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตาม พรรษา ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางธรรม อายุ จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนน ดังนี้^๒

๕. หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

๔. หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๓. หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๒. หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

๑. หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรี

๓.๓.๓ แบบสัมภาษณ์

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อนำมาวิเคราะห์

^๒ ชูติระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๓.๓.๔ การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑. พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมมางกูร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. อาจารย์ ดร.กาญจนา ดำจุติ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. อาจารย์ ดร.นพดล ดีไทยสงค์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๑.๐๐ ซึ่งอธิบายได้ว่า เครื่องมือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๓) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) จากกลุ่มตัวอย่างที่มีการปฏิบัติงานในลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ในเขตอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๓ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๗๕

^๓ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทฐานพัลลขซึ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๔) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

ตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อความคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ – ๕.๐๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ – ๔.๒๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ – ๓.๔๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ – ๒.๖๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๘๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด ^๔

สำหรับข้อความปลายเปิด ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้กำหนดตามกรอบของการวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามกรอบที่ได้กำหนดเอาไว้ แล้วทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

๓.๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

^๔ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๘๔ ชุด มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

๔.๕ สรุปผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม พรรษา ตำแหน่งหน้าที่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางธรรม และอายุ จำนวน ๒๘๔ คน มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๒๘๔)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
พรรษา		
๑-๑๐ พรรษา	๑๕๖	๕๔.๙
๑๑-๒๐ พรรษา	๗๖	๒๗.๔
๒๑ พรรษาขึ้นไป	๕๒	๑๘.๓
รวม	๒๘๔	๑๐๐.๐
ตำแหน่งหน้าที่		
ต่ำกว่าเจ้าอาวาส	๒๐๗	๗๒.๙
เจ้าอาวาส	๖๗	๒๓.๖
สูงกว่าเจ้าอาวาสขึ้นไป	๑๐	๓.๕
รวม	๒๘๔	๑๐๐.๐
การศึกษาสายสามัญ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๘๑	๖๓.๗
ปริญญาตรี	๗๒	๒๕.๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๑	๑๐.๙
รวม	๒๘๔	๑๐๐.๐
การศึกษาทางธรรม		
ไม่มีวุฒิทางธรรม	๕๗	๒๐.๑
นักธรรมชั้นตรี	๔๘	๑๖.๙
นักธรรมชั้นโท	๒๓	๘.๑
นักธรรมชั้นเอก	๑๕๖	๕๔.๙
รวม	๒๘๔	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๒๘๔)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
๒๐ ถึง ๓๐ ปี	๖๖	๒๓.๒
๓๑ ถึง ๔๐ ปี	๘๔	๒๙.๖
๔๑ ขึ้นไป	๑๓๔	๔๗.๒
รวม	๒๘๔	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศึกษาของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” จำแนกได้ ดังนี้

พรรษา จากการศึกษาพบว่า พรรษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพรรษาระหว่าง ๑-๑๐ พรรษา จำนวน ๑๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๙ รองลงมามีพรรษาระหว่าง ๑๑-๒๐ พรรษา จำนวน ๗๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔ สุดท้ายมีพรรษา ๒๑ พรรษาขึ้นไป จำนวน ๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓

ตำแหน่งหน้าที่ จากการศึกษาพบว่า ต่ำกว่าเจ้าอาวาสของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๖ รองลงมาเจ้าอาวาส จำนวน ๖๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒ สุดท้ายสูงกว่าเจ้าอาวาสขึ้นไป จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒.๑

การศึกษาสายสามัญ จากการศึกษาพบว่า ต่ำกว่าปริญญาตรี ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๙๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒ รองลงมาปริญญาตรี จำนวน ๗๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖ สุดท้ายสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๐

การศึกษาทางธรรม จากการศึกษาพบว่า นักรธรรมชั้นเอกของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๙ รองลงมาไม่มีวุฒิทางธรรม จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ รองลงมานักธรรมชั้นตรี จำนวน ๔๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙ สุดท้ายนักธรรมชั้นโท จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐

อายุ จากการศึกษาพบว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕ รองลงมามีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘ และสุดท้ายมีอายุ ๒๐-๓๐ จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕

๔.๒ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ ของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะ
สงฆ์จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม ๔ ด้าน คือ

๑ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

๒ ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา คดีบั้งค์ระเบียบ
คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๓ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ใน
เขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๔ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะ
ปกครองในเขตนั้น ๆ

มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ - ๔.๖ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของ
คณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม

(n=๒๘๔)

การปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ	การส่งเสริมการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด	๓.๔๕	๐.๙๕	มาก
๒. ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน	๓.๓๙	๐.๙๒	ปานกลาง
๓. ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี	๓.๓๙	๐.๙๗	ปานกลาง
๔. ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ	๓.๔๐	๐.๙๘	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๑	๐.๙๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๔๑) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๔๕) รองลงมา ได้แก่ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ ($\bar{X}$ = ๓.๔๐) รองลงมา ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี ($\bar{X}$ = ๓.๓๙) และต่ำสุด ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน ($\bar{X}$ = ๓.๓๙) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

(n=๒๘๔)

ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด	การส่งเสริมการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. พระวินยาธิการมีการออกตรวจตราชี้แจงและให้คำแนะนำแก่พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อยู่เสมอ	๓.๔๕	๑.๑๐	มาก
๒. พระวินยาธิการให้ความรู้ช่วยเหลือแก่พระภิกษุสงฆ์ที่ยังไม่เข้าใจวินัยและกฎหมายทุกโอกาสเสมอ	๓.๓๘	๑.๐๙	ปานกลาง
๓. พระวินยาธิการ ได้ผ่านกระบวนการสรรหา จากเจ้าคณะจังหวัด.	๓.๖๑	๑.๑๓	มาก
๔. พระวินยาธิการ เวลาออกปฏิบัติงานจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขอบบังคับของพระวินยาธิการทุกประการ	๓.๔๔	๑.๐๘	มาก
๕. พระวินยาธิการมีความเข้าใจในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบด้วยดีทุกประการ	๓.๔๑	๑.๑๐	มาก
๖. พระวินยาธิการ ได้ใช้ภาวะผู้นำด้านการแก้ไข ปัญหา กับพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณรูป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๓๙	๑.๑๒	ปานกลาง
รวม	๓.๔๕	๐.๙๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าข้อที่ ๓.พระวินยาธิการ ได้ผ่านกระบวนการสรรหา จากเจ้าคณะจังหวัด($\bar{X} = ๓.๖๑$) อยู่ในระดับมาก รองลงข้อที่ ๖.พระวินยาธิการ ได้ใช้ภาวะผู้นำด้านการแก้ไข ปัญหา กับพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณรูป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๙$) น้อยที่สุดข้อที่ ๒. พระวินยาธิการให้ความรู้ช่วยเหลือแก่พระภิกษุสงฆ์ที่ยังไม่เข้าใจวินัยและกฎหมายทุกโอกาสเสมอตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะ
สงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา
ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่ง
ผู้บังคับบัญชาเหนือตน

(n=๒๘๔)

ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา สมคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน	การส่งเสริมการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. พระวินยธิการมีความรู้พระธรรมวินัยและกฎหมายอย่างดี	๓.๔๙	๑.๐๖	มาก
๒. พระวินยธิการมีการฝึกอบรมพระธรรมวินัยและกฎหมาย อย่างต่อเนื่อง	๓.๔๔	๑.๐๘	มาก
๓. พระวินยธิการมีการอธิบายศัพท์ทางพระธรรมวินัยและ กฎหมายได้อย่างชัดเจน	๓.๓๘	๑.๐๗	ปานกลาง
๔. พระวินยธิการมีการบูรณาการหลัก ศีล สมาธิ ปัญญา กับ การใช้ในการปฏิบัติการอยู่เสมอ	๓.๔๔	๑.๑๐	มาก
๕. พระวินยธิการมีการใช้ สื่อ วัสดุและคอมพิวเตอร์ช่วยในการ อบรมในพระธรรมวินัยและกฎหมายเพื่อให้ทันต่อ เหตุการณ์ในปัจจุบัน	๓.๒๗	๑.๐๙	ปานกลาง
๖. พระวินยธิการมีการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมา ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ดี	๓.๓๑	๑.๑๑	ปานกลาง
รวม	๓.๓๙	๐.๙๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์
จังหวัดชัยภูมิ ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา ข้อบังคับระเบียบ
คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า
ข้อที่ ๑ พระวินยธิการมีความรู้พระธรรมวินัยและกฎหมายอย่างดี ($\bar{X}$ = ๓.๔๙) อยู่ในระดับมาก
รองลงมา ข้อที่ ๓ พระวินยธิการมีการอธิบายศัพท์ทางพระธรรมวินัยและกฎหมายได้อย่างชัดเจน
($\bar{X}$ = ๓.๔๘) และน้อยสุดข้อที่ ๕ ($\bar{X}$ = ๓.๒๗) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(n=๒๘๔)

ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี	การส่งเสริมการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เมื่อมีการพิจารณาความผิด พระวินยาธิการจะนำพระภิกษุผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมา สอบสวนที่วัดสถานที่ตำรวจ	๓.๔๒	๑.๑๐	มาก
๒. เมื่อมีการจับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติไม่เหมาะสม พระวินยาธิการจะยึดหลักฐานของผู้เสียหายเป็นหลักในการพิจารณา	๓.๓๘	๑.๑๑	ปานกลาง
๓. พระวินยาธิการมีวิธีการสอบสวนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นธรรมกับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสม.	๓.๓๗	๑.๑๒	ปานกลาง
๔. พระวินยาธิการใช้คำพูดที่สุภาพในการสื่อสารและไม่ใช้คำพูดที่หยาบคายต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติผิดวินัย	๓.๓๘	๑.๑๓	ปานกลาง
๕. เมื่อมีการประพฤติผิดของพระภิกษุสงฆ์เล็กน้อย พระวินยาธิการจะนำพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมาสอบสวนและให้คำแนะนำ	๓.๓๓	๑.๑๕	ปานกลาง
๖. เมื่อมีการสอบสวนผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสม พระวินยาธิการจะทำการไต่สวนร่วมกับเจ้าของพื้นที่เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาและตำรวจในท้องที่	๓.๔๘	๑.๑๓	มาก
รวม	๓.๓๙	๐.๙๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าข้อที่ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๑.เมื่อมีการพิจารณาความผิด พระวินยธิการจะนำพระภิกษุผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมา สอบสวนที่วัด สถานีตำรวจ ($\bar{X} = 3.42$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อที่ ๔.พระวินยธิการใช้คำพูดที่สุภาพในการสื่อสาร และไม่ใช้คำพูดที่หยาบคายต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติผิดวินัย ($\bar{X} = 3.38$) และน้อยสุดข้อที่ ๕. เมื่อมีการประพฤติผิดของพระภิกษุสงฆ์เล็กน้อย พระวินยธิการจะนำพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมาสอบสวนและให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของ
คณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้า
อาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

(n=๒๘๔)

ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้าน ช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ	การส่งเสริมการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เวลาออกปฏิบัติงานตรวจตราพื้นที่พระวินยาธิการ จะมีการประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของ พื้นที่เสมอ	๓.๔๐	๑.๑๑	ปานกลาง
๒. เมื่อมีการแจ้งเหตุ พระวินยาธิการ จะไปถึงที่เกิดเหตุ และระงับสถานการณ์อย่าง รวดเร็ว	๓.๒๙	๑.๑๓	ปานกลาง
๓. ในกรณีที่ใดไปที่แจ้งเหตุ พระวินยาธิการจะ ประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่ที่ เกี่ยวข้องทุกครั้งเสมอ	๓.๓๖	๑.๑๐	ปานกลาง
๔. การขอความร่วมมือของพระวินยาธิการจากพื้นที่ที่ เกี่ยวข้องในแต่ละครั้งเมื่อเกิดอุปสรรคจะปรึกษา ผู้ปกครองเสมอ	๓.๓๔	๑.๐๙	ปานกลาง
๕. การออกปฏิบัติงานของพระวินยาธิการออกปฏิบัติ กันเป็นทีมและร่วมมือกันกับทุกฝ่ายอย่างดี	๓.๔๔	๑.๑๔	มาก
๖. พระวินยาธิการ มีความกระตือรือร้นที่จะคอย ช่วยเหลือ สนับสนุนเจ้าอาวาสและผู้ดูแลพื้นที่ทุก ครั้งที่มีโอกาส	๓.๕๕	๑.๒๓	มาก
รวม	๓.๔๐	๐.๙๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์
จังหวัดชัยภูมิ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะ
ปกครองในเขตนั้น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๔๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียง
ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าข้อที่ ๖.พระวินยาธิการ มีความกระตือรือร้นที่จะคอย
ช่วยเหลือ สนับสนุนเจ้าอาวาสและผู้ดูแลพื้นที่ทุกครั้งที่มีความจำเป็น ($\bar{X}$ = ๓.๕๕) อยู่ในระดับมาก

รองลงมาข้อที่ ๓. ในกรณีที่ไต่ไปที่แจ้งเหตุ พระวินยาธิการจะประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทุกครั้งเสมอ ($\bar{X} = ๓.๔๐$) และต่ำสุดข้อที่ ๒. เมื่อมีการแจ้งเหตุ พระวินยาธิการจะไปถึงที่เกิดเหตุและระงับสถานการณ์อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = ๓.๒๙$) ตามลำดับ

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้น ได้แก่ พรรษา ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางธรรม และอายุ กับตัวแปรตาม ได้แก่ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด ๒. ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา คดี บังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน ๓. ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติผิดในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี และ ๔. พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ โดยแสดงการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ตามสมมติฐานที่ ๑-๕ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๑ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๗ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD.) จำแนกตามพรรษา

(n=๒๘๔)

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยธิการ		SS	Df	MS	F	Sig.
๑.ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๒๐	๒	๐.๕๑๐	๐.๕๖๓	๐.๕๗๐
	ภายในกลุ่ม	๒๕๔.๒๙๙	๒๘๑	๐.๙๐๕		
	รวม	๒๕๕.๓๑๙	๒๘๓			
๒.ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัยกฎหมายกฎหมายเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๙๙	๒	๐.๔๐๐	๐.๔๗๑	๐.๖๒๕
	ภายในกลุ่ม	๒๓๘.๒๓๔	๒๘๑	๐.๘๔๘		
	รวม	๒๓๙.๐๓๔	๒๘๓			
๓.ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๒๖	๒	๐.๘๑๓	๐.๘๖๓	๐.๔๒๓
	ภายในกลุ่ม	๒๖๔.๖๘๒	๒๘๑	๐.๙๔๒		
	รวม	๒๖๖.๓๐๘	๒๘๓			
๔ ด้านการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาสหรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๐๗	๒	๐.๓๐๓	๐.๓๑๒	๐.๗๓๒
	ภายในกลุ่ม	๒๗๒.๘๗๐	๒๘๑	๐.๙๗๑		
	รวม	๒๗๓.๔๗๗	๒๘๓			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๙๒	๒	๐.๑๙๖	๐.๒๔๓	๐.๗๘๔
	ภายในกลุ่ม	๒๒๖.๓๓๔	๒๘๑	๐.๘๐๕		
	รวม	๒๒๖.๗๒๖	๒๘๓			

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่งทางคณะสงฆ์

(n=๒๘๔)

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยาธิการ		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านตรวจตรา ชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ใน จังหวัด หรือที่เข้ามา ในจังหวัด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๐๔๔	๓	๐.๖๘๑	๐.๗๕๓	๐.๕๒๑
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๒๗๕	๒๘๐	๐.๙๐๕		
	รวม	๒๕๕.๓๑๙	๒๘๓			
๒. ปฏิบัติให้ชอบด้วย พระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมาย สมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชา เหนือตน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๙๐	๓	๐.๘๘๗	๑.๐๖๒	๐.๓๖๕
	ภายในกลุ่ม	๒๓๖.๓๔๔	๒๘๐	๐.๘๔๔		
	รวม	๒๓๙.๐๓๔	๒๘๓			
๓. ด้านนำพา พระภิกษุผู้ประพฤติ ฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบ ให้เจ้าอาวาสหรือ ผู้ปกครองสงฆ์ในเขต นั้น ๆ แล้วแต่กรณี	ระหว่างกลุ่ม	๗.๘๒๒	๓	๒.๖๐๗	๒.๘๒๔	๐.๐๓๙
	ภายในกลุ่ม	๒๕๘.๔๘๖	๒๘๐	๐.๙๒๓		
	รวม	๒๖๖.๓๐๘	๒๘๓			
๔. พิจารณา ดำเนินการตาม อำนาจท้องที่ หรือ ด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะ ปกครองในเขตนั้น ๆ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๘๒	๓	๐.๙๒๗	๐.๙๕๕	๐.๔๑๒
	ภายในกลุ่ม	๒๗๐.๖๙๕	๒๘๐	๐.๙๖๗		
	รวม	๒๗๓.๔๗๗	๒๘๓			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๙๗๖	๓	๐.๙๙๒	๑.๒๔๑	๐.๒๙๕
	ภายในกลุ่ม	๒๒๓.๗๕๐	๒๘๐	๐.๗๙๙		
	รวม	๒๒๖.๗๒๖	๒๘๓			

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าตำแหน่งทางคณะสงฆ์ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๓ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ โดยรวม

(n=๒๘๔)

การศึกษาสายสามัญ	ระดับความคิดเห็น			
	n	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๘๑	๓.๒๗	๐.๙๐	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๗๒	๓.๕๕	๐.๘๔	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๑	๓.๘๔	๐.๘๑	มาก
รวม	๒๘๔	๓.๔๑	๐.๙๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นของต่อแนวการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๔๑) เมื่อจำแนกตามการศึกษาสายสามัญ พบว่า พระสงฆ์การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = ๓.๘๔) มีความเห็นว่าพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการ มากกว่าพระสงฆ์ปริญญาตรี ($\bar{X}$ = ๓.๕๕) พระสงฆ์ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = ๓.๒๗) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริม
การปฏิบัติงานพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามการศึกษา
สายสามัญ

(n=๒๘๔)

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยาธิการ		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านตรวจตรา ชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ใน จังหวัด หรือที่เข้ามา ในจังหวัด	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๓๓๐	๓	๓.๗๗๗	๔.๓๓๔	๐.๐๐๕*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๓.๘๘๘	๒๘๐	๐.๘๗๑		
	รวม	๒๕๕.๓๑๘	๒๘๓			
๒. ปฏิบัติให้ชอบด้วย พระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมาย สมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชา สมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชา เหนือตน	ระหว่างกลุ่ม	๖.๗๕๙	๓	๒.๒๕๓	๒.๗๑๖	๐.๐๔๕*
	ภายในกลุ่ม	๒๓๒.๒๗๕	๒๘๐	๐.๘๓๐		
	รวม	๒๓๙.๐๓๔	๒๘๓			
๓. ด้านนำพา พระภิกษุผู้ประพฤติ ฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบ ให้เจ้าอาวาสหรือ ผู้ปกครองสงฆ์ในเขต นั้น ๆ แล้วแต่กรณี	ระหว่างกลุ่ม	๑๕.๘๘๖	๓	๕.๒๙๕	๕.๙๒๑	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๕๐.๔๒๒	๒๘๐	๐.๘๙๔		
	รวม	๒๖๖.๓๐๘	๒๘๓			
๔. พิจารณา ดำเนินการตาม อำนาจท้องที่ หรือ ด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะ ปกครองในเขตนั้น ๆ	ระหว่างกลุ่ม	๙.๙๖๖	๓	๓.๓๒๒	๓.๕๓๐	๐.๐๑๕*
	ภายในกลุ่ม	๒๖๓.๕๑๑	๒๘๐	๐.๙๔๑		
	รวม	๒๗๓.๔๗๗	๒๘๓			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๕๕๘	๓	๓.๕๑๙	๔.๕๕๙	๐.๐๐๕*
	ภายในกลุ่ม	๒๑๖.๑๖๘	๒๘๐	๐.๗๗๒		
	รวม	๒๒๖.๗๒๖	๒๘๓			

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ในทุกด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมการศึกษาสายสามัญ

(n= ๒๘๔)

การศึกษาสายสามัญ		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
	$\bar{X}$	๓.๒๗	๓.๕๕	๓.๘๔
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๒๗	-	๐.๔๕๘	๐.๐๒๕*
ปริญญาตรี	๓.๕๕		-	๐.๓๓๕
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๘๔			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๑ คู่ ได้แก่ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกับพระสงฆ์ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาทางธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๔ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริม
การปฏิบัติงานของพระวินยาศีการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามการศึกษา
ทางธรรม

(n= ๒๘๔)

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยาศีการ		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านตรวจตราชี้แจง พระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด	ระหว่างกลุ่ม	๕.๙๒๕	๔	๑.๔๘๑	๑.๖๕๗	๐.๑๖๐
	ภายในกลุ่ม	๒๔๙.๓๙๔	๒๗๙	๐.๘๙๔		
	รวม	๒๕๕.๓๑๙	๒๘๓			
๒. ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระ ธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหา เถรสมาคม ข้อ บังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๐๖๔	๔	๑.๕๑๖	๑.๘๑๕	๐.๑๒๖
	ภายในกลุ่ม	๒๓๒.๙๗๐	๒๗๙	๐.๘๓๕		
	รวม	๒๓๙.๐๓๔	๒๘๓			
๓. ด้านนำพาพระภิกษุผู้ ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือ ผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๗๔๕	๔	๓.๑๘๖	๓.๕๐๖	๐.๐๐๘*
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๕๖๒	๒๗๙	๐.๙๐๙		
	รวม	๒๖๖.๓๐๘	๒๘๓			
๔. ด้านพิจารณาดำเนิน การตามอำนาจท้องที่ หรือ ช่วยเจ้าอาวาสหรือ เจ้า คณะปกครองในเขตนั้นๆ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๘๘๖	๔	๑.๗๒๒	๑.๘๐๒	๐.๑๒๙
	ภายในกลุ่ม	๒๖๖.๕๙๐	๒๗๙	๐.๙๕๖		
	รวม	๒๗๓.๔๗๗	๒๘๓			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๗.๒๗๐	๔	๑.๘๑๗	๒.๓๑๑	๐.๐๕๘
	ภายในกลุ่ม	๒๑๙.๔๕๖	๒๗๙	๐.๗๘๗		
	รวม	๒๒๖.๗๒๖	๒๘๓			

จากตารางที่ ๔.๑๒ พระสงฆ์ที่การศึกษาทางธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริม
การปฏิบัติงานของพระวินยาศีการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธ
สมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การศึกษาทางธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ
ส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศีการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีตามอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศึกษาของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๕ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศึกษาของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ

(n= ๒๘๔)

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยาศึกษา		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านตรวจตรา ชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ใน จังหวัด หรือที่เข้ามา ในจังหวัด	ระหว่างกลุ่ม	๖.๗๓๗	๔	๑.๖๘๔	๑.๘๙๐	๐.๑๑๒
	ภายในกลุ่ม	๒๔๘.๕๘๑	๒๗๙	๐.๘๙๑		
	รวม	๒๕๕.๓๑๘	๒๘๓			
๒. ปฏิบัติให้ชอบด้วย พระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถร สมาคม ข้อ บังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๓๑๘	๔	๑.๕๘๐	๑.๘๙๔	๐.๑๑๒
	ภายในกลุ่ม	๒๓๒.๗๑๖	๒๗๙	๐.๘๓๔		
	รวม	๒๓๙.๐๓๔	๒๘๓			
๓. ด้านนำพา พระภิกษุผู้ประพฤติ ฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบ ให้เจ้าอาวาสหรือ ผู้ปกครองสงฆ์ในเขต นั้น ๆ แล้วแต่กรณี	ระหว่างกลุ่ม	๘.๐๒๒	๔	๒.๐๐๖	๒.๑๖๖	๐.๐๗๓
	ภายในกลุ่ม	๒๕๘.๒๘๖	๒๗๙	๐.๙๒๖		
	รวม	๒๖๖.๓๐๘	๒๘๓			
๔. ด้านพิจารณา ดำเนิน การตาม อำนาจท้องที่ หรือ ช่วยเจ้าอาวาสหรือ เจ้าคณะปกครองใน เขตนั่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๔๒๔	๔	๒.๑๐๖	๒.๒๑๗	๐.๐๖๗
	ภายในกลุ่ม	๒๖๕.๐๕๓	๒๗๙	๐.๙๕๐		
	รวม	๒๗๓.๔๗๗	๒๘๓			

ตารางที่ ๔.๑๓ (ต่อ)

(n= ๒๘๔)

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของพระวินยาศิการ		SS	Df	MS	F	Sig.
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๖.๙๘๐	๔	๑.๗๔๕	๒.๒๑๖	๐.๐๖๘
	ภายในกลุ่ม	๒๑๙.๗๔๖	๒๗๙	๐.๗๘๘		
	รวม	๒๒๖.๗๒๖	๒๘๓			

จากตารางที่ ๔.๑๓ พระสงฆ์ที่อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ผลสรุปการเปรียบเทียบการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลตามสมมติฐาน ๑-๕ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	F – test	Sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	พรรษา	๐.๒๔๓	๐.๗๘๔		✓
๒.	ตำแหน่งทางคณะ สงฆ์	๑.๒๔๑	๐.๒๙๕		✓
๓.	การศึกษาสาย สามัญ	๔.๕๕๙	๐.๐๐๔*	✓	
๔	การศึกษาทางธรรม	๒.๓๑๑	๐.๐๕๘		✓
๕.	อายุ	๒.๒๑๖	๐.๐๖๘		✓

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

พระสงฆ์ที่การศึกษาสายสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนพระสงฆ์ที่มี พรรษา ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ การศึกษาทางธรรม และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดต่างกตเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีการศึกษาทางธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ ของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๕ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ
ของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้า
มาในจังหวัด

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. พระวินยาธิการไม่ขยันออกตรวจตาม หน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย	๑. พระวินยาธิการควรขยันหมั่นออกตรวจตรา ในพื้นที่ของตนรับผิดชอบให้มากขึ้น
๒. พระวินยาธิการ ยังขาดอุปกรณ์การตรวจ และภาชนะ	๒. ควรจะจัดหาหน้ให้แกพระวินยาธิการ เพื่อ ให้การทำงานและปฏิบัติหน้าที่ได้กระชับขึ้น
๓. พระวินยาธิการ ยังขาดความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ ของตนเองที่รับผิดชอบอยู่	๓. ควรปลูกจิตสำนึกของผู้เป็นพระวินยาธิการ ให้มาก และประกาศเกียรติคุณชื่นชม พระ วินยาธิการที่ตั้งใจปฏิบัติงาน
๔. พระภิกษุสงฆ์บางรูปยังไม่รู้จักพระวินยาธิการ	๔. เมื่อมีการประชุมสงฆ์พระวินยาธิการต้อง เข้าประชุมทุกครั้งและรายงานตัวต่อที่ ประชุมว่าเป็นพระวินยาธิการมีหน้าที่อะไร ^๑

^๑ ข้อมูลที่ได้มาจากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือ
ที่เข้ามาในจังหวัด

๒. ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาธรรมนูญ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาธรรมนูญ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๖ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาธรรมนูญ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. เมื่อพระสงฆ์ทำผิดและสึกแล้วกลับมาบวชใหม่อีกใช้ใบสุทธิเล่มเดิม	๑. ควรยึดใบสุทธิและทำลายเสียและแจ้งให้ทุกพื้นที่รู้ว่าได้สึกไปแล้ว
๒. พระวินยาธิการ ไม่ อำนาจที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับผู้ทำความผิดได้	๒. ควรให้อำนาจหน้าที่กับพระวินยาธิการในการตัดสิน กับผู้กระทำความผิดใดทันที ที่มีหลักฐานชัดเจน
๓. ควรมีการตักเตือนก่อน แล้วค่อยมีกฎหมายจัดการในภายหลังต่อไป	๓. ถ้าตักเตือนแล้วไม่เชื่อฟัง ควรจัดการตามวินัยสงฆ์ และตามกฎหมายบ้านเมืองให้เด็ดขาด
๔. พระวินยาธิการ ไม่ค่อยรู้ในกฎหมายด้านหลักการ และวิธีการดำเนินการอย่างชัดเจน	๔. ควรมีคู่มือกฎหมายที่พระวินยาธิการต้องรู้ และพระธรรมวินัยและต้องมีการอบรมบ่อยๆ ^๒

^๒ ข้อมูลที่ได้มาจากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาธรรมนูญ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๓. ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๗ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. พระวินยาธิการ บางรูปไม่เข้าใจบทบาทตัวเองและไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่	๑. ควรให้ผู้ที่จะเป็นพระวินยาธิการให้เป็นอย่างดีด้วยความสมัครใจ และพร้อมที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ
๒. พระวินยาธิการ จะพบกับพระภิกษุสงฆ์ที่ไม่อยู่ในกฎระเบียบหรือการปฏิบัติของวัดเป็นส่วนใหญ่	๒. ควรจะให้วัดใช้กฎระเบียบหรือการปฏิบัติของวัดให้เป็นประโยชน์ตามความชอบธรรม เพื่อควบคุม ความประพฤติของพระสงฆ์
๓. จำนวนพระวินยาธิการ ยังไม่เพียงพอกับพื้นที่	๓. ควรเพิ่มจำนวนพระวินยาธิการ ให้มากกว่านี้ และเพียงพอต่อพื้นที่
๔. พระวินยาธิการ ไม่ตั้งใจทำงานให้สมกับคำวาสุณาและมีความรับผิดชอบเอาใจใส่ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	๔. พระวินยาธิการต้องมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติเสมอ ^๓

^๓ ข้อมูลที่ได้มาจากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๔. ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๘ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. การประสานงานยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	๑. ควรมีการร่วมมือในพระวินยาธิการด้วยกันให้มาก และร่วมมือรวมใจรักษาหาหรือเพื่อหาแนวทางป้องกันและสอดส่องดูแลให้เข้มงวดขึ้น
๒. บางครั้งพระวินยาธิการไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนา	๒. ควรให้ทุกหน่วยงาน เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนา สน.ต่าง ๆ มีฝ่ายสนับสนุนที่พร้อมจะช่วยเหลือพระวินยาธิการอย่างชัดเจน
๓. เจ้าของพื้นที่ไม่สนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่	๓. ต้องสนใจและดูแลเอาใจใส่ต่อพื้นที่รับผิดชอบให้มากเพื่อความเรียบร้อยของพื้นที่ตนเอง
๔. พระวินยาธิการขาดการดำเนินงานตามอำนาจของตนและแนวทางดำเนินงานตามระเบียบ คำสั่ง	๔. อบรมให้ความรู้อำนาจหน้าที่แนวทางการดำเนินงานแก่พระวินยาธิการให้ชัดเจน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ ^๔

^๔ ข้อมูลที่ได้มาจากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

๔.๕ สรุปผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ๔ ด้าน คือ

- ๑ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด
- ๒ ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาแพ่ง คอบังคับระเบียบ คำสั่งมติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- ๓ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี
- ๔ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

สรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน ๘ รูป - คน เป็น ดังต่อไปนี้

๑. ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

จากการสัมภาษณ์ พบว่าก็ยังมียะภิกษุสงฆ์บางส่วนที่ขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่พระวินยาธิการอย่างถ่องแท้ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามมาด้วย และรวมไปถึงเกิดการท่งงานที่ซ้ำซ้อน ก้าวถ่วงหน้าที่ยังกันและกัน โดยคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิได้มีการแต่งตั้งพระวินยาธิการที่มาจากพระสังฆาธิการ คือ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะอำเภอ เป็นพระวินยาธิการเพิ่มอีกตำแหน่ง เพื่อจะได้สามารถมีอำนาจในการจับกุมและวินิจฉัยลงโทษกับผู้ทำผิดได้อย่างทันท่วงทีกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น^๕ ในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการโดยส่วนใหญ่จะยึดหลักการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรวจตรา ชี้แจง แนะนำ และสอดส่องพระภิกษุสงฆ์ให้ปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎหมายอาญาแพ่ง ระเบียบ คอบังคับ ซึ่งนั้นก็เปรียบได้ว่าการตรวจตราชี้แจงให้พระภิกษุรักษาศีล ๒๒๗ ข้อนั่นเอง โดยเมื่อพระภิกษุสงฆ์ ปฏิบัติตามศีลได้ ก็ถือได้ว่าเป็นผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัยแล้ว^๖

สรุปได้ว่า พระวินยาธิการจังหวัดชัยภูมิ ได้เข้าใจในด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด ในเบื้องต้น แต่ก็ยังมีอีกบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ในวิธีการดำเนินการปฏิบัติ หน้าที่ตามกฎ ระเบียบ ที่ได้ตั้งไว้ ฉะนั้นผู้ที่เป็นพระวินยาธิการจะต้องศึกษาหน้าที่

^๕ สัมภาษณ์ นายคมสันต์ อิงชัยภูมิ, นักวิชาการชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๖ สัมภาษณ์ นายสุนันท์ ศรีสุข, นักวิชาการชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาธรรมนูญ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตนให้แจ้งแจ้งและถูกต้อง

๒. ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาธรรมนูญ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

จากการสัมภาษณ์พบว่า พระที่ตั้งใจมาบวชและศรัทธาในพระพุทธศาสนานั้นมีอยู่มาก ควรรับฟังอย่างเป็นกลาง และให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ดังในระดับโทษในพระธรรมวินัยที่มีนั้น จะมีการลงโทษทั้งสถานหนัก สถานกลาง สถานเบา ทั้งนี้ทั้งนั้นล้วนแต่ต้องดูถึงเจตนาของการกระทำที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือทำด้วยความตั้งใจกระทำผิดจริง และเมื่อการกระทำผิดที่ร้ายแรงต้องยึดหลักกฎระเบียบอย่างมาก ดังนั้น พระสงฆ์จึงมี ๓ กฎ ที่ต้องยึดให้ดี ๑. กฎพระธรรมวินัย ๒. กฎหมายบ้านเมือง ๓. กฎสังคม การปฏิบัติหน้าที่ไม่เพียงแต่หลักนิติศาสตร์เท่านั้น แต่ต้องมีหลักรัฐศาสตร์ประกอบด้วย^๗ เพราะพระภิกษุสงฆ์เป็นผู้ที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาซึ่งมีความบอบบางทางความรู้สึกศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ในการรับรู้ รับทราบ ผลการกระทำผิดและบทลงโทษนั้น ๆ นอกเสียจากว่าได้กระทำผิดทางอาญาซึ่งต้องเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการตามกฎหมายบ้านเมืองในขั้นตอนต่อไป ซึ่งตรงนั้นคณะสงฆ์ก็คงจะไม่ยอมที่จะให้คนไม่ดีที่เป็นพระปลอมอยู่ในพระศาสนาที่มีแต่จะทำให้เกิดความเสื่อมเสียและหมดศรัทธาต่อชาวพุทธฉะนั้นชาวพุทธทุกคนต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตา^๘

สรุปได้ว่า ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาธรรมนูญ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตนพระวินยาก็ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อให้พระพุทธศาสนาดำรงคงอยู่ต่อไป แต่ในการพิจารณาวินิจฉัยลงโทษการทำความผิดของพระภิกษุสงฆ์ต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนยึดคุณธรรม เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องรอบคอบอย่างมากเพราะการพิจารณาความผิดของพระภิกษุสงฆ์ แต่และที่มีผลต่อจิตใจของชาวพุทธเป็นอย่างมาก

^๗ สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัติพิมล, พระวินยาก็ได้, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๘ สัมภาษณ์ พระครูสุวิมลพุทธสาร, พระวินยาก็ได้, เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

๓. ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

จากการสัมภาษณ์พบว่า เพราะเชื่อว่ามนุษย์สามารถขัดเกลาคิดใจได้ แต่ถ้าทำความผิดร้ายแรงถึงให้สึก หรือต้องบังคับให้สละสมณเพศ ให้ลงบันทึกในหนังสือสุทธิ แต่ถ้าทำผิดกฎหมายบ้านเมือง ที่เป็นคดีอาญาต้องให้สละสมณเพศทันที และมอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ทั้งการสอบสวน หรือให้สละสมณเพศนั้น ต้องมีการบันทึกการสอบสวนเพื่อลงลายมือชื่อ และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นพยานด้วย เพื่อป้องกันการข่มขู่ในภายหลัง ซึ่งเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง พระวินยาธิการออกตรวจสอบพบมากที่สุด คือ ๑. การบิณฑบาตของพระที่บวชอย่างไม่ถูกต้องอย่างเช่น การบิณฑบาตที่ไม่ถูกเวลา หรือเกินเวลา การนั่งรอบิณฑบาตในตลาด เพื่อให้พุทธศาสนิกชน ชื้อของที่แม่ค้าได้จัดทำไว้สำหรับใส่บาตรโดยเฉพาะ เป็นลักษณะที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสามารถพบเห็นในพื้นที่เขตเทศบาล หรือตามเมืองใหญ่ ๆ และผู้ที่ศรัทธาเลื่อมใสก็ไม่ได้ทราบว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องของพระภิกษุ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนกับผู้ที่มีจิตศรัทธา ๒. การเดินเรียไรเงินจากพระต่างถิ่น หรือพระต่างด้าว^๙ พระภิกษุจะดื่มยาที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ จนทำให้มึนเมา หรือบางกลุ่มตั้งใจจะดื่มสุราเมรัยอย่างจริงจัง ซึ่งได้พบเห็นและตักเตือนการกระทำ เหมือนกับที่พระองค์ตรัสสอนสมณะพราหมณ์หรือนักบวชโดยเฉพาะ เพื่อที่จะได้ตัดสินใจว่านักบวชประเภทไหนควรแก่การเคารพนับถือ หรือควรแก่การตำหนิหรือขจัดออกจากพระพุทธศาสนา สำหรับสุราและเมรัยนั้น ถึงแม้ว่าพระวินัยจะมีข้อห้ามปรับอาบัติพระภิกษุที่ดื่มสุราเพียงแค่อาบัติสถานเบาคืออาบัติปาจิตตีย์เท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นโลกวิฆะ คือชาวบ้านติฉินนินทา ตำหนิติเตียน ชาวบ้านรับไม่ได้กับพฤติกรรม สร้างความเสื่อมเสียต่อคณะสงฆ์จึงต้องจับพระที่ดื่มสุราสึกจากเพศบรรพชิตเพื่อปกป้องศักดิ์ศรีคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนาให้ดำรงตลอดไป^{๑๐}

สรุปได้ว่า พระวินยาธิการเมื่อได้ออกตรวจตราหรือได้รับแจ้งการร้องเรียนเข้ามาจากประชาชนทั่วไปว่าพระภิกษุสงฆ์มีการกระทำความผิดแล้ว พระวินยาธิการจะไปที่เกิดเหตุและเข้าตักเตือน ให้คำแนะนำที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่พระภิกษุสงฆ์ ถ้าตรวจสอบแล้วว่าพระภิกษุสงฆ์กระทำความผิดก็จะนำไปทำการสึกทันที และถ้าเป็นพระภิกษุสงฆ์ที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดจะรีบแจ้งไปส่งต้นสังกัดทันทีและส่งกลับต้นสังกัดดังกล่าว แต่ถ้าอยู่ในพื้นที่ก็จะแจ้งไปยังผู้ปกครองสงฆ์ของพื้นที่ที่

^๙ สัมภาษณ์ พระครูปริยัติสีลโสภณ, พระวินยาธิการ, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูสิริปริยัตยานุรักษ์, พระวินยาธิการ, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

นั้นไปตามลำดับขึ้นไป กล่าวคือ จะแจ้งไปยัง เจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ เพื่อจะได้ร่วมกันสอบสวนพิจารณาความผิดวินัยและลงโทษ

๔. พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

จากการสัมภาษณ์พบว่า จากการประสานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การประสานงานหลายฝ่าย เพื่อเป็นการลงจุดเกิดเหตุอย่างทันที่ และเพื่อป้องกันอันตรายจากผู้กระทำผิด การที่พระวินยาธิการลงพื้นที่แต่เพียงกลุ่มเดียวจะทำให้ไม่เหมาะสมถ้าไม่ใช่เพื่อการเข้าไปสอดส่อง หรือหาข้อมูล ซึ่งเมื่อเข้าตักเตือน แนะนำ หรือแม้แต่การพาไปพบเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ อาจเกิดเหตุการณ์ปะทะกันซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่เหมาะสมกับการดำรงสมณะเพศ อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นกรณีพระทะเลาะวิวาทกัน อันจะส่งผลต่อความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา^{๑๑} เมื่อจะเข้าตรวจตราพื้นที่ที่ได้รับการร้องเรียนเข้ามาจะประสานงานกับสำนักงานพระพุทธศาสนา เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ด้วยการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแอปพลิเคชันไลน์ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบันอันจะส่งผลต่อความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา พระวินยาธิการเป็นตำแหน่งที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับ จะดำเนินการกับพระที่ทำความผิดพระธรรมวินัยจึงไม่มีอำนาจในการลงโทษ เมื่อพบพระที่ทำความผิดก็ต้องพาไปให้เจ้าคณะผู้ปกครองในตำบล อำเภอ ท้องที่นั้น ๆ วินิจฉัยลงโทษ รวมทั้งต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนา ซึ่งถือว่าขั้นตอนมีความยุ่งยาก และล่าช้าในการดำเนินการวินัยลงโทษ ซึ่งเหตุการณ์ส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้รับการแจ้งเข้ามาก่อนเสมอ ซึ่งเป็นความเข้าใจของประชาชนในการกระทำผิดโดยทั่วไป เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจะต้องแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อน ซึ่งในส่วนนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะประสานงานกับผู้ปกครองสงฆ์ ถึงอย่างไรควรให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของพระวินยาธิการแก่ประชาชน^{๑๒}

สรุปได้ว่า เมื่อพระวินยาธิการจะออกตรวจตราพื้นที่ที่ได้รับการร้องเรียนเข้ามา จะประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ และสำนักงานพระพุทธศาสนา ด้วยการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแอปพลิเคชันไลน์ ซึ่งเป็นวิธีที่รวดเร็วและสะดวกในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบันนี้ และจะประสานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่นั้นๆ เพื่อเป็นการของลงจุดเกิดเหตุให้ทันเหตุการณ์ และทุกฝ่ายจะต้องทำงานร่วมกัน

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูโสภณภัทรกิจ, พระวินยาธิการ, เจ้าคณะตำบลในเมืองเขต ๑ จังหวัดชัยภูมิ, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระปริยัติกิจวิธาน, พระวินยาธิการ, เจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยดังกล่าวสรุปเป็นความสัมพันธ์เชิงแผนภาพที่ ๔.๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑

๑) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด -พระวินยาธิการ ผ่านกระบวนการสรรหาจากเจ้าคณะจังหวัด - มีหน้าที่ออกตรวจตราชี้แจง ให้คำแนะนำ แก่พระภิกษุสงฆ์ -พระวินยาธิการ การออกปฏิบัติงานจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ -พระวินยาธิการ มีความเข้าใจในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ -พระวินยาธิการ ใช้ภาวะผู้นำแก้ไขปัญหากับพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณรูป -พระวินยาธิการ ให้ความรู้ช่วยเหลือแก่พระภิกษุสงฆ์	๒) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่น -พระวินยาธิการ มีความรู้พระธรรมวินัยและกฎหมาย -พระวินยาธิการ มีการบูรณาการหลัก ศีล สมาธิ ปัญญา กับการใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ -พระวินยาธิการ มีการฝึกอบรมพระธรรมวินัยและกฎหมายอย่างต่อเนื่อง -พระวินยาธิการ มีความสามารถอธิบายศัพท์ทางพระธรรมวินัยและกฎหมาย -พระวินยาธิการ นำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ - พระวินยาธิการ มีการใช้สื่อสารสนเทศในอบรม
---	---

การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้นๆ แล้วแต่กรณี - การสอบสวนผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสม พระวินยาธิการ จะทำการไต่สวนร่วมกับเจ้าของพื้นที่ เจ้าหนาที่สำนักงานพระพุทธศาสนาและตำรวจในท้องที่ - การพิจารณาความผิด จะนำพระภิกษุผู้นั้น สอบสวนที่วัด -ใช้คำพูดที่สุภาพในการสื่อสารต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติผิดวินัย - ความประพฤติผิดเล็กน้อยของพระภิกษุสงฆ์ พระวินยาธิการจะทำการตักเตือน - ยึดหลักฐานของผู้เสียหายเป็นหลักในการพิจารณา - มีวิธีการสอบสวนอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นธรรมกับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสม	๔) ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้นๆ - พระวินยาธิการ สนับสนุนเจ้าอาวาสและผู้ดูแลพื้นที่เมื่อมีโอกาส -การออกปฏิบัติงานของพระวินยาธิการออกปฏิบัติกัน - เป็นทีมและร่วมมือกันกับทุกฝ่าย -การออกปฏิบัติงานตรวจตราพื้นที่ จะมีการประสานงานไปยังเจ้าของพื้นที่ -การแก้ปัญหาจะมีการประชุมร่วมกัน ทั้งวัด และชาวบ้าน -เมื่อมีการแจ้งเหตุ พระวินยาธิการ ระบุสถานการณ์โดยทันที
---	---

๔.๖.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑๗ สามารถอธิบายเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง”การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ” ได้ดังนี้

ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด การปฏิบัติงานของพระวินยาธิการโดยส่วนใหญ่มีการยึดหลักการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ตรวจตรา ชี้แจง แนะนำ สอดส่อง พระภิกษุสามเณร และพระภิกษุสงฆ์ที่เข้ามาในเขตให้ปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อป้องกันการเข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ และก่อความวุ่นวาย ซึ่งนั้นก็เท่ากับได้ตรวจตราให้พระภิกษุรักษาศีล ๒๒๗ ซ้อนนั่นเอง เมื่อพระภิกษุ ปฏิบัติตามศีลได้ ก็ถือว่าเป็นผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัยแล้ว แต่ก็ยังมีพระวินยาธิการบางส่วนที่ขาดความเข้าใจในหน้าที่อย่างถ่องแท้ ซึ่งก็มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องตามมาด้วย รวมไปถึงเกิดการทักท้วงซ้ำซ้อน ก้าวก่ายหน้าทีกัน โดยเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิได้แต่งตั้งพระวินยาธิการที่มาจากพระสังฆาธิการ คือ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะอำเภอ เป็นพระวินยาธิการเพิ่มอีกตำแหน่ง เพื่อให้สามารถมีอำนาจในการจับกุมและวินิจฉัยลงโทษได้เพราะพระวินยาธิการไม่มีอำนาจจับสึกได้

ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ การดำเนินการการปฏิบัติหน้าที่พระวินยาธิการต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้หน้าที่ หรือในธรรมวินัยและกฎหมายเพื่อให้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้สามารถมีอำนาจในการจับกุมและวินิจฉัยลงโทษกับผู้กระทำความผิดได้อย่างทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย พระสงฆ์จึงมี ๓ กฎ ที่ต้องยึดให้ดี ๑.กฎพระธรรมวินัย ๒.กฎหมายบ้านเมือง ๓. กฎสังคม เพราะพระภิกษุสงฆ์เป็นผู้ที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาซึ่งมีความบอบบางทางความรู้สึกศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ในการรับรู้ รับทราบ ผลการกระทำผิดและบทลงโทษนั้นๆ

ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติผิดในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั่น ๆ แล้วแต่กรณี พระวินยาธิการในเขตอำเภอเมืองออกตรวจสอบพบมากที่สุด คือ การบิณฑบาตของพระภิกษุสงฆ์อย่างไม่ถูกต้อง อย่างเช่น การบิณฑบาตที่ไม่ถูกเวลา หรือเกินเวลา และการนั่งรอบิณฑบาตในตลาด เพื่อให้ญาติโยม ซื่อของที่แม่ค้าได้จัดทำไว้สำหรับใส่บาตรโดยเฉพาะ เป็นลักษณะที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสามารถพบเห็นในพื้นที่ชุมชนเขตเทศบาล หรือตามเมืองใหญ่ ๆ และผู้ที่ศรัทธาเลื่อมใสก็ไม่รู้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องของพระภิกษุสงฆ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนกับผู้ที่มีจิตศรัทธา การเดินเรียไ้เงินจากพระต่างถิ่น หรือพระต่างด้าว ซึ่งพระต่างชาตินี้จะเข้ามาในนามวิชาท่องเทียว ส่วนใหญ่จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทยอย่างถูกต้อง แต่อยู่ผิดวัตถุประสงค์ โดยบางรูปเข้ามาบิณฑบาตเรียไ้เงิน และอยู่ยาวจนวิชาขาด แต่บางรูปก็เข้ามาปฏิบัติศาสนกิจและเข้ามารับศึกษา ส่วนพระต่างถิ่นที่เข้ามาเรียไ้เงิน เห็นได้อยู้อยู่ครั้ง ซึ่งทำให้

ภาพลักษณ์ของพระภิกษุสงฆ์ ไม่น่าเลื่อมใส เหมือนไปลากลวงชาวบ้านที่มีจิตศรัทธาในพระพุทธศาสนาและทำให้เกิดความรำคาญอีกด้วย โดยส่วนมากพระเหล่านี้จะเป็นพระในประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่ได้มีการขออนุญาตในการเรียไร เมื่อจับได้แล้ว จะต้องส่งกลับต้นสังกัดซึ่งเป็นวิธียุ่งยาก และการเรียไรมีโทษทางกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องให้ผู้ปกครองสงสัยสัก เพื่อผลักดันออกนอกประเทศต่อไป ส่วนพระต่างถิ่นหรือไม่มีสังกัดมักจะอาศัยตามสำนักสงฆ์ หวัดไร่ปลายนา ซึ่งยากต่อการลงโทษ และมักหลบหนีออกนอกพื้นที่ได้ง่าย และยังกลับมาทำผิดแบบนี้อยู่บ่อยครั้ง พระเมาสุรา ดิตสิ่งเสพติดซึ่งได้พบเห็นและตักเตือนการกระทำ หรือควรแก่การดำเนินหรือขจัดออกจากพระพุทธศาสนา สำหรับสุราและเมรียนั้น ถึงแม้ว่าพระวินัยจะมีข้อห้ามปรับอาบัติพระภิกษุที่ดื่มสุราเพียงแค่อาบัติสถานเบาคืออาบัติปาจิตตีย์เท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นโลกวัชชะ คือชาวบ้านติฉินนินทา ตำนินติเตียน ชาวบ้านรับไม่ได้กับพฤติกรรม ความเสื่อมเสียต่อคณะสงฆ์จึงต้องจับพระที่ดื่มสุราสักจากเพศบรรพชิตเพื่อปกป้องศักดิ์ศรีคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนาให้ดำรงตลอดไป

ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้นๆ เมื่อมีการแจ้งเหตุร้องเรียนมายังพระวินยาธิการ พระวินยาธิการจะเข้าตรวจตราพื้นที่ที่ได้รับการแจ้งเหตุร้องเรียนเข้ามา แล้วจะประสานงานกับสำนักงานพระพุทธศาสนา เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ด้วยการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแอปพลิเคชันไลน์ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบัน จากนั้นประสานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในเขตพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การประสานงานหลายฝ่าย เพื่อเป็นการลงจุดเกิดเหตุอย่างทันที่ และเพื่อป้องกันอันตรายจากผู้กระทำผิด เพราะพระวินยาธิการลงพื้นที่แต่เพียงกลุ่มเดียวจะดูไม่เหมาะสม ถ้าไม่ใช่เพื่อการเข้าไปสอดส่อง หรือหาข้อมูล ซึ่งเมื่อเข้าตักเตือน แนะนำ หรือแม้แต่การพาไปพบเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ อาจมีเหตุการณ์ปะทะกันซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ดูไม่เหมาะสมกับการดำรงสมณะเพศ อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นกรณีพระทะเลาะวิวาทกัน ฉะนั้นจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ๒) เพื่อเปรียบเทียบ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed - Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ พระภิกษุสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองจำนวน ๒๘๔ รูป ซึ่งใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการใชสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และวิเคราะห์ข้อมูลโดย (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบทซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนพระราชของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพระราชระหว่าง ๑-๑๐ พรรษา จำนวน ๑๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๙ ต่ำกว่าเจ้าอาวาสของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๖ ต่ำกว่าปริญาตรี ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๙๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒ นักธรรมชั้นเอกของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๙ อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕

๕.๑.๒ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมี ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด (๒) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา ค้าบั้งกระเปียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน (๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี (๔) พิจารณา ดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๔๑) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๔๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๓. พระวินยาธิการ ได้ผ่านกระบวนการสรรหา จากเจ้าคณะจังหวัด($\bar{X}$ = ๓.๖๑) อยู่ในระดับมาก รองลง ข้อที่ ๖.พระวินยาธิการ ได้ใช้ภาวะผู้นำด้านการแก้ไข ปัญหา กับพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณรูป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๙) น้อยที่สุด ข้อที่ ๒. พระวินยาธิการให้ความรู้ช่วยเหลือแก่พระภิกษุสงฆ์ที่ยังไม่เข้าใจในวินัยและกฎหมายทุกโอกาสเสมอตามลำดับ

๒) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา ค้าบั้งกระเปียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๙$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อที่ ๑ พระวินยาศึกษาการมีความรู้พระธรรมวินัยและกฎหมายอย่างดี ($\bar{X} = ๓.๔๙$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ข้อที่ ๓ พระวินยาศึกษาการมีการอธิบายศัพท์ทางพระธรรมวินัยและกฎหมายได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๔๘$) และน้อยสุด ข้อที่ ๕ ($\bar{X} = ๓.๒๗$) ตามลำดับ

๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๙$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อที่ ๑ เมื่อมีการพิจารณาความผิด พระวินยาศึกษาการจะนำพระภิกษุผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมา สอบสวนที่วัด สถานีตำรวจ ($\bar{X} = ๓.๔๒$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ข้อที่ ๔ พระวินยาศึกษาการใช้คำพูดที่สุภาพในการสื่อสารและไม่ใช้คำพูดที่หยาบคายต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีวินัย ($\bar{X} = ๓.๓๘$) และน้อยสุด ข้อที่ ๕ เมื่อมีการประพฤติผิดของพระภิกษุสงฆ์เล็กน้อย พระวินยาศึกษาการจะนำพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมาสอบสวนและให้คำแนะนำ ($\bar{X} = ๓.๓๓$) ตามลำดับ

๔) ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๖ พระวินยาศึกษาการ มีความกระตือรือร้นที่จะคอยช่วยเหลือ สนับสนุนเจ้าอาวาสและผู้ดูแลพื้นที่ทุกครั้งที่มีโอกาส ($\bar{X} = ๓.๔๔$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ข้อที่ ๓ ในกรณีที่ได้ไปที่แจ้งเหตุ พระวินยาศึกษาการจะประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทุกครั้งเสมอ ($\bar{X} = ๓.๔๐$) และต่ำสุด ข้อที่ ๒ เมื่อมีการแจ้งเหตุ พระวินยาศึกษาการ จะไปถึงที่เกิดเหตุและระงับสถานการณ์อย่าง รีบด่วน ($\bar{X} = ๓.๒๙$) ตามลำดับ

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศึกษาการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑) พรรษาที่ต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศึกษาการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๒) ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ที่ต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศึกษาการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๓) การศึกษาสายสามัญที่ต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมของพระสงฆ์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายแล้ว พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔) การศึกษาทางธรรมที่ต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๕) อายุที่ต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ” ครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการแก้ไข ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

ปัญหา อุปสรรค

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ” ครั้งนี้ พบ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการแก้ไข ซึ่งจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

๑) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด พบว่าพระวินยธิการไม่ยื่นออกตรวจตามหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย

๒) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา มติประกาศ คำสั่ง มติประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน พบว่า เมื่อพระสงฆ์ทำผิดและสึกแล้วกลับมาบวชใหม่อีกใช้ใบสุทธิเล่มเดิม

๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี พบว่า พระวินยธิการ บางรูปไม่เข้าใจบทบาทตัวเองและไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่

๔) ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ พบว่า การประสานงานยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ คือ

- ๑) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด พบว่า พระวินยาธิการควรขยับหมั่นออกตรวจตราในพื้นที่ของตนรับผิดชอบให้มากขึ้น
- ๒) ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา มติประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน พบว่า ควรยึดใบสุทธิ และทำลายเสียและแจ้งให้ทุกพื้นที่รู้ว่าได้สัปดาห์แล้ว
- ๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี พบว่า ควรให้ผู้ที่จะเป็นพระวินยาธิการให้เป็นด้วยความสมัครใจ และพร้อมที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ
- ๔) ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ พบว่า ควรมีการร่วมมือในพระวินยาธิการด้วยกันให้มาก และร่วมมือรวมใจปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางป้องกันและสอดส่องดูแลให้เข้มงวดขึ้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ใน ๔ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีประเด็นการอภิปรายผล เป็นด้านทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

- ๑ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด
- ๒ ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญา มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- ๓ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี
- ๔ ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ

ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด จากการศึกษาวิจัยพบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านตรวจตรา

ชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อพระวินยาธิการให้ความรู้ช่วยเหลือแก่พระภิกษุสงฆ์ที่ยังไม่เข้าใจในวินัยและกฎหมาย ทุกโอกาสเสมอ และข้อพระวินยาธิการ ใดใช้ภาวะผู้นำด้านการแก้ไข ปัญหา กับพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณรูป โดยอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พระวินยาธิการยังไม่ค่อยมีความรู้ความสามารถเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง ซึ่งมีผลต่อการดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามมาด้วย และรวมไปถึงเกิดการ ทำงานที่ซ้ำซ้อน ก้าวก่ายหน้าที่ซึ่งกันและกัน ฉะนั้นพระวินยาธิการต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต้องเป็นกระบวนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ฝึกอบรมเป็นประจำทั้งในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับกฎหมายบ้านเมืองที่เกี่ยวข้องกับพระวินยาธิการโดยตรง สอดคล้องกับ **นพพงษ์ บุญจิตราดุล** กล่าวว่า การปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ศาสตร์ คือ การศึกษาหาความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ เทคนิควิธีทำงานต่าง ๆ ศิลป์ คือ การที่ จะนำเอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับคนสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนขอบเขตจำกัดของทรัพยากรให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งงานต่างๆ ที่กำหนดขึ้นในหน่วยงาน^๑

ด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาและกฎหมาย ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน จากการศึกษาวิจัยพบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายอาญาและกฎหมาย ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พระวินยาธิการมีการอธิบายศัพท์ทางพระธรรมวินัยและกฎหมายยังไม่ชัดเจน และการใช้ สื่อ วัสดุและคอมพิวเตอร์ช่วยในการอบรมในพระธรรมวินัยและกฎหมายยังไม่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน และการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่

^๑ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, **หลักการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๑๑๕-๑๑๖.

ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ สมเกียรติ พูลทอง^๒ ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการที่มีต่อพระสงฆ์ผู้ประพฤติผิดวินัย ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ จากมิติทั้ง ๓ ด้าน คือ (๑) มิติด้านบุคลากร (๒) มิติด้านงาน (๓) มิติด้านความร่วมมือ ศึกษาจากภาคเอกสารและภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามพระวินยาธิการ จำนวน ๓๕ รูป จากการศึกษา พบว่า (๑) มิติด้านบุคลากร โดยภาพรวมพบว่า ด้านทักษะความชำนาญ ความรู้ความสามารถ ในเรื่องพระวินัยของพระวินยาธิการนั้นอยู่ในระดับสูง แต่ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับกลาง (๒) มิติด้านงาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในระดับกลาง โดยได้รับความร่วมมือจากคณะสงฆ์ในกรุงเทพมหานคร ส่วนด้านความซับซ้อนในการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า มีความยุ่งยากในการรวบรวมข้อมูล และการไม่เข้าใจกฎระเบียบทั้งของคณะสงฆ์และบ้านเมืองอยู่ในระดับต่ำ (๓) มิติด้านความร่วมมือ พบว่า มีความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสูงในเรื่องของการฝึกอบรม แนะนำวิธีการต่าง ๆ ด้านความร่วมมือกับประชาชน พบว่า อยู่ในระดับสูง โดยได้รับแจ้งเมื่อพบเห็นพระสงฆ์ผู้กระทำความผิด แต่ในด้านความร่วมมือกับมหาเถรสมาคม พบว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในเรื่องของการประสานงานต่าง ๆ และสอดคล้องกับ พระราชรัตนกวี (ไสว สุจิตโต) คำอธิบายกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑ ลักษณะการตัดสินกฏนิคหกรรมของมหาเถรสมาคมได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้พิจารณา และคณะผู้พิจารณาดำเนินการในนิกหกรรมกล่าวคือ ผู้พิจารณาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนคณะผู้พิจารณาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนมูลฟ้องและพิจารณาวินิจฉัยการลงนิกหกรรม ซึ่งท่านได้กำหนดคณะผู้พิจารณาไว้เป็น ๓ ชั้น คือ คณะผู้พิจารณาชั้นต้น คณะผู้พิจารณาชั้นอุทธรณ์ และคณะผู้พิจารณาชั้นฎีกา ซึ่งหากเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในฝ่ายราชอาณาจักรแล้ว ผู้พิจารณาเท่ากับผู้พิพากษาเวรชี้ คณะผู้พิจารณา เท่ากับคณะผู้พิพากษา คณะผู้พิจารณาชั้นต้นเท่ากับองค์คณะผู้พิพากษาในศาลชั้นต้น คณะผู้พิจารณาชั้นอุทธรณ์เท่ากับองค์คณะผู้พิจารณาในศาลชั้นอุทธรณ์ ส่วนคณะผู้พิจารณาชั้นฎีกา เท่ากับองค์คณะผู้พิพากษาในศาลชั้นฎีกา^๓

^๒ สมเกียรติ พูลทอง, “ปัจจัยที่ส่งผลในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการที่มีต่อพระสงฆ์ผู้ประพฤติผิดวินัย ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร”, สาขาวิชาการสารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตบริหารองค์การ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๐).

^๓ พระราชรัตนกวี (ไสว สุจิตโต), คำอธิบายกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงนิกหกรรม ภาควิชาการและภาคปฏิบัติ พร้อมด้วยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: อีรพงษ์การพิมพ์, ๒๕๒๓), หน้า ๗๗.

ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ใน
 เขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี จากการศึกษาวิจัย พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของ
 คณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือ
 ผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า
 เมื่อมีการจับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติไม่เหมาะสมพระวินยาธิการจะไม่ค่อยจะยึดหลักฐานของ
 ผู้เสียหายเป็นหลักในการพิจารณาเพราะมีปัจจัยหลายด้าน เช่น ด้านจิตใจของชาวพุทธเป็นต้น
 สอดคล้องกับแนวคิดของ **ถวัลย์ ทองมี** ได้กล่าววว่า พระวินยาธิการ นั้นนับว่าเป็นผู้ที่มิชอบบพาท และ
 หน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุน การปกครองของเจ้าอาวาสและเจ้าคณะปกครอง เพื่อให้เกิดความเรียบร้อย
 ติงามแก่คณะสงฆ์ การปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการจะต้องมีความรู้และเข้าใจในจารีต ธรรมเนียม
 ประเพณีและ พระวินัย กฎและระเบียบของมหาเถรสมาคมเป็นอย่างดีรวมถึงการตรวจตรา
 สอบสวน และ จัดการนำผู้กระทำความผิดส่งเจ้าหน้าที่ตรวจดำเนินการตามกฎหมายตามสมควรแก่กรณี
 เพื่อให้ คงไว้ซึ่งศรัทธาปสาทะของพุทธศาสนิกชนผู้พบเห็นโดยทั่วไป ดังนั้นพระวินยาธิการจึงหมายถึง
 พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนปกครองของเจ้าอาวาส และเจ้าคณะ
 ปกครองสงฆ์ เพื่อความเรียบร้อยติงามตามเจตนารมณ์ของคณะสงฆ์^๔ และสอดคล้องกับ **พระธรรมสุธี**
เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทและ หน้าที่ของพระวินยาธิการในกรุงเทพมหานคร
 มีความสำคัญและมีความจำเป็น ต่อการ ตรวจสอบดูแลความประพฤติและข้อวัตรปฏิบัติของพระภิกษุ
 สามเณร ซึ่งแต่ละรูปนั้นต่างก็มา จากพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน การ
 ได้รับการศึกษาตามบริบท ทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน อาจมีความหย่อนหรือความบกพร่องในเรื่อง
 ของข้อวัตรปฏิบัติ ขณะที่ความประพฤติพระสงฆ์บางรูปได้รับการอบรมพระวินัยและถือปฏิบัติอย่าง
 เคร่งครัด และ บางรูปอาจได้รับการอบรมพระวินัยเพียงเพื่อรู้เท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้นพระวินยาธิการ
 จึงเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยของพระภิกษุสามเณร เนื่องจาก
 พุทธศาสนิกชน ชาวไทยให้ความเคารพนับถือและยกย่องพระภิกษุเหมือนบุคคลอื่น ในกรณีที่
 พระภิกษุสามเณร กระทำความผิดพระวินัย พระวินยาธิการจะทำหน้าที่พิจารณาตัดสินความผิดตาม
 พระวินัย ถ้า การกระทำความผิดนั้นเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ก็จะนำส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินคดี
 ต่อไป และในการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการ ได้อาศัยกระบวนการในการ
 ปฏิบัติงานเป็นมาตรการดำเนินงาน เกี่ยวกับพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสมและ ตามกฎ

^๔ ถวัลย์ ทองมี, **คู่มือพระวินยาธิการ**, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, ๒๕๓๙),
 หน้า ๘๗.

มหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ หมวดที่ ๒ ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์^๕และสอดคล้องกับ **อานวย ยัสโยธา** ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการตอโฆในประมวลกฎหมายอาญากับในวินัยสงฆ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบซึ่งเป็นการวิจัยเอกสารในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์โดยจำกัดกรอบ เนื้อหาให้อยู่ในขอบเขต ดังนี้

๑. บทบาทของกฎหมายกับบทบาท พระธรรมวินัยต่อการกำหนดความผิดและโทษ
๒. กระบวนการบัญญัติความผิด และโทษใน กฎหมายกับพระวินัย
๓. ลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดที่มีโทษทางกฎหมายกับ ในพระวินัย
๔. ความคิดและโทษที่จะได้รับการลงละเมิดกฎหมายกับพระวินัย
๕. กระบวนการพิจารณาตัดสินในกฎหมายและในพระวินัย

จากการศึกษา พบว่า ทั้งกฎหมายและพระ วินัยต่างมีบทบาทที่จะพิจารณาความผิดที่ เกิดขึ้นได้แตกต่างกัน ดังนี้

๑.กฎหมายและพระวินัยมีบทบาทอย่างมากต่อการจัดระเบียบสังคม เป็นเกณฑ์ บังคับ ความประพฤติให้เป็นไปตามที่กฎหมายและพระวินัยที่ต้องการและต่างก็มีข้อได้เปรียบและข้อเสีย เปรียบต่อกันในบางประเด็น ถ้าจะให้เกิดผลดีและเที่ยงธรรมต้องใช้ควบคู่กันไป

๒.กระบวนการบัญญัติความผิดและโทษการบัญญัติกฎหมายในอดีตจะมีการเปลี่ยนแปลง เป็นการปกครองในรูปแบบระบอบรัฐสภาเช่นทุกวันนี้ พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจ สิทธิขาดแต่เพียง พระองค์เดียวในการตรากฎหมายใดๆบังคับใช้ หรือทรงแต่งตั้ง คณะกรรมการขึ้น แต่ในสมัยการ ปกครองด้วยระบบรัฐสภา การร่างกฎหมายกระทำโดยผ่าน ระบบรัฐสภา ส่วนพระวินัยของ พระสงฆ์นั้น พระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้บัญญัติขึ้นก็ต่อเมื่อมีมูลเหตุ แห่งกระทำผิดเกิดขึ้น โดยเรียก ประชุมสงฆ เมื่อได้ข้อมูลที่เป็นจริงแล้วก็จะทรงชี้เหตุผลให้เห็น ถูกเห็นผิดแล้วทรงบัญญัติสิกขาบทขึ้น เรียกว่า “ปฐมบัญญัติ” ภายหลังเมื่อภิกษุกระทำผิดอีก ก็ทรงบัญญัติ “อนุบัญญัติ” ขึ้นอีกภายหลัง

๓.ลักษณะของการกระทำผิดและรับโทษในกฎหมายถือว่าต้องรับโทษ ก็ ต่อเมื่อ กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและต้องรับโทษ ตามความหมายองค์ประกอบ และ ข้อยกเว้น สำหรับการกระทำนั้นหรือไม่ ส่วนพระวินัยถือว่ามีความผิดก็ต่อเมื่อลักษณะของการ กระทำนั้นมี

^๕ พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร, **คู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการคณะสงฆ์ กรุงเทพมหานคร**, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔).

องค์ประกอบ คือ สัจจิตกะ ไตถะ มีความจงใจหรือเจตนา และอจิตกะ ไตถะ ไม่จงใจ หรือ ไม่เจตนา
 แก่พิจารณาขอยกเว้นความผิดแลโทษนั้นหรือไม่รวมกัน

๔.ความผิดและโทษทางอาญาแบ่งได้ ๑๒ ลักษณะและมี ๕ สถานสวนในทางพระวินัย
 แบ่งตามชนิดของโทษ (อาบัติ) ที่จะได้รับ คือ อาบัตินัก ไตถะ ปาราชิก ๔ มี ๔ สิกขาบท อาบัติ
 อย่าง กลางไตถะ สังฆาติเสส มี ๑๓ สิกขาบท และอาบัต้อย่างเบา ไตถะ ฤทธัจจย ปาจิตตีย
 ปาฏิเทสนียะ ทุกกฎ และทุพภาสิต ซึ่งแตกต่างกัน

๕.กระบวนการพิจารณา ในกฎหมายเริ่มต้นจากพนักงานสอบสวน พนักงาน อัยการศาล
 ชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาเป็นที่สุด ส่วนในพระวินัยครั้งพุทธกาลเมื่อมีภิกษุรูปใด กระทำผิดก็
 จะมีการฟ้องร้องด้วยคำพูดแล้วมีการไต่สวนตามลำดับขั้นตอนจนกระทั่งมีคำวินิจฉัยเพื่อลงนิคหกรรม
 คำวินิจฉัยของพระพุทธเจ้าเป็นที่สุดแต่ในปัจจุบันให้ดำเนินไปตามกฎ ของมหาเถรสมาคม^๖

**ด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะ
 ปกครองในเขตนั้น ๆ** จากการศึกษาวิจัย พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของ
 คณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ในด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ
 เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า
 เมื่อมีการแจ้งเหตุ พระวินยาธิการ จะไปถึงที่เกิดเหตุและระงับสถานการณ์อย่าง รีบด่วน ในกรณีที่ได
 ไปที่แจ้งเหตุ พระวินยาธิการจะประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องของทุกครั้งเสมอ
 การขอความร่วมมือของพระวินยาธิการจากพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง และในแต่ละครั้งเมื่อเกิดอุปสรรคจะ
 ปรึกษาผู้ปกครองเสมอ ในการปฏิบัติงานแต่ละครั้งนั้นมักจะมีอุปสรรค เช่นเจ้าของพื้นที่ไม่ค่อยให้
 ความร่วมมือบ้าง และเรื่องการเดินทางไปในที่เกิดเหตุบ้างเพราะหน่วยงานพระวินยาธิการยังไม่มี
 ยานพาหนะเป็นของหน่วยงานเลยต้องอาศัยซึ่งกันและกันเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับ**พระวิจิตร สม
 คำภา** ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติงานพระวินยาธิการ ในการตรวจ
 ตราดูแล พระภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสมจากการศึกษาโดยสรุป พบว่า ลักษณะและบทบาท
 ในการปฏิบัติงานที่มีลักษณะต้องพึงพาตัวเองทุก ๆ อย่าง โดยเฉพาะในด้านงบประมาณในการ
 ดำเนินการต่าง ๆ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมตัวของหัวหน้าศูนย์จัดหาเอง โดยที่ศูนย์กลางไม่มีบทบาทใน
 การจัดสรรงบประมาณ และอาศัยความเสียสละส่วนตัวของพระวินยาธิการในการปฏิบัติงาน การ

^๖ อำนวย ยัสโยธา, “กระบวนการต่อโทษในประมวลกฎหมายอาญากับในวินัยสงฆ์การศึกษาเชิง
 เปรียบเทียบ”, **รายงานการวิจัย** (ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: วิทยาลัยครู
 สงขลา, ๒๕๔๑).

ทำงานไม่มีสิ่งตอบแทน แต่อาศัยแรงจูงใจนอกจากนี้ยังขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่ปฏิบัติงาน ยังขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่ที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานที่มีก็ไม่มีศักยภาพที่เพียงพอ ซึ่งในทางปฏิบัติจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ดังนั้นลักษณะการทำงานไม่ว่าจะในด้านบุคลากรงบประมาณ เครื่องมือสื่อสาร อีกทั้งยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายอาณาจักรเท่าที่ควรด้วย^๗

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอแนะในประเด็นหลักแก่พระวินยาธิการและคณะสงฆ์ผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) คณะสงฆ์ควรวางแผนนโยบาย แผนงาน แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการตามพระวินยอย่างเคร่งครัด และสามารถประเมินผลการทำงานได้

๒) ผู้ปกครองคณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานของพระวินยาธิการ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการมีคุณภาพยิ่งขึ้น

๓) ผู้ปกครองคณะสงฆ์ควรมีการเสนอให้พระวินยาธิการมีอำนาจในการวินิจฉัยโทษเบื้องต้นแก่พระภิกษุที่กระทำความผิดตามพระธรรมวินัย

๔) หน่วยงานภาครัฐและคณะสงฆ์ต้องมีการประสานงานร่วมกันในการป้องกันการละเมิดหรือกระทำความผิดพระธรรมวินัย และกฎหมายบ้านเมือง ตลอดจนการบิดเบือนหลักพระธรรมวินัยที่ไม่ถูกต้องของผู้ไม่หวังดีต่อพระพุทธศาสนา

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญในส่งเสริมพระวินยาธิการอย่างเป็นรูปธรรม และควรจัดอบรมหลักสูตรเฉพาะ เพื่ออบรมถวายความรู้แก่พระวินยาธิการที่มีเนื้อหาในเชิงในความรู้ตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อสามารถแนะนำพระภิกษุสงฆ์ที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด ได้รับทราบถึงบทลงโทษ

^๗ พระวิจิตร สมคำภา, “บทบาทการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการของพระวินยาธิการในการตรวจตราดูแลภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสม”, สารนิพนธ์ สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๓๙).

๒) ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของพระภิกษุสงฆ์ที่ไม่เหมาะสม โดยจัดทำเป็นสื่อ เช่น แผ่นพับ วิทยุกระจายเสียง และเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นต้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือหน้าที่พระวินยาธิการ และประชาชนได้ดูแลพระพุทธศาสนา

๓) พระวินยาธิการควรวางตนเป็นกลางมีจิตใจที่มีเมตตาและกรุณาธรรมเป็นที่ตั้ง ต้องปราศจากอคติ ในด้านใด ๆ ควรยึดหลักความถูกต้องเป็นกลาง

๔) พระวินยาธิการต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ที่มีอาจารย์ทั้งดงาม น่าศรัทธา เลื่อมใส ควรต่อการรักษาพระธรรมวินัย เป็นที่พึ่งของพระพุทธศาสนา

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

๑) ควรศึกษาวิจัยประสิทธิภาพการทำงานของพระวินยาธิการตามความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป

๒) ควรศึกษาวิจัยถึงการมีส่วนร่วมของพระวินยาธิการกับภาครัฐและประชาชนต่อกิจกรรมพระพุทธศาสนา

๓) ควรศึกษาวิจัยถึงกระบวนการฝึกอบรมพระวินยาธิการว่ามีกระบวนการใดในการฝึกอบรมให้พระวินยาธิการมีคุณภาพ

๔) ควรศึกษาวิธีการสรรหา และคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นพระวินยาธิการในคณะสงฆ์ และพระพุทธศาสนา

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารศึกษาคณะสงฆ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
กรมการศาสนา, ๒๕๓๘.

กรมการศาสนา. กฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๒๑ ว่าด้วยการลงนาคกรรมพร้อมด้วย
คำแนะนำและแบบสำหรับใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยการลงนาคกรรม
กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา, ๒๕๕๓.

กรมการศาสนา. กรม, รายงานวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาพระสังฆาธิการ”, กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๑.

กิตติพันธ์ รุจิรกุล. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์, ๒๕๒๙ .

โกวิท ประวาลพุกษ์ และ ภณิดา คูสกุล. ศิลธรรมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
กรมการศาสนา, ๒๕๓๒.

ชูติระ ระบอบ และคณะ. ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
๒๕๕๒.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิต,
๒๕๔๑.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. การพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๓.

คณินนิตย จันทบุตร. “สถานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย”. กรุงเทพมหานคร:
กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม, ๒๕๑๒

ถวัลย์ ทองมี. คู่มือพระวินยาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, ๒๕๓๙.

ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗ .

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์, ๒๕๒๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นิภา แก้วศรีงาม. **จิตวิทยาองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๗.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, ๒๕๓๕.
- พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต . **สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๓๗.
- พระธรรมสุธี เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร. **คู่มือศูนย์ปฏิบัติการพระวินยาธิการคณะสงฆ์ กรุงเทพมหานคร**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. ม.ค. ๒๕๕๔.
- พรรณราย ทรัพย์ะประภาพ. **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙.
- พุทธทาสภิกขุ. **คู่มือมนุษย์ ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๓.
- พระราชรัตนกวี ไสว สุจิตโต . **คำอธิบายกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๒๑ ว่าด้วยการลงนิคหกรรม ภาควิชาการและภาคปฏิบัติ พร้อมด้วยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๑**. กรุงเทพมหานคร: อีรพงษ์การพิมพ์, ๒๕๒๓.
- วิทย์ วิศทเวทย์ .**จริยธรรมเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๘.
- วิจิตร เกิดวิสิษฐ์. **หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๓.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. **ศาสนากับการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา, ๒๕๔๔.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. **ศาสนากับสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: พาสีโก, ๒๕๓๔.
- สมใจ ลักษณะ. **การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ธนวัชการพิมพ์, ๒๕๔๔.
- สิน พันธุ์พินิจ. **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗.
- อำนวย ยัสโยธา. **กระบวนการต่อโทษในประมวลกฎหมายอาญากับในวินัยสงฆ์การศึกษา เปรียบเทียบ**. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ๒๕๔๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย:

พระสนธยา มีภูธรารักษ์, กระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ไทย”. สารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๖.

พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปญโญ โพธิ์ชัย . “จริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนตามหลักคำสอนทาง

พระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต พระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

พระบุญทัน จารุฉณโณ กณาลักษณ์, “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัย

ในกับนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์เทศบาลตำบลนิคมลำโดมน้อย

อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

พระพุทธศาสนา . บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

สนธยา มีภูธรารักษ์, “กระบวนการยุติธรรมของคณะสงฆ์ไทย”, สารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต,

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๖.

อรุณ เสนาะคำ “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่เป็นจริงและที่ควรเป็นตาม

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาอ่างทอง”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๘.

ระพิน ชูชื่น, “การศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนประถม สังกัด

กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

พระวิจิตร สมคำภา. “บทบาทการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการของพระวินยาธิการในการตรวจตรา

ดูแลภิกษุสามเณรที่ประพฤติไม่เหมาะสม”. สารนิพนธ์ สาขาวิชานโยบายและการ

วางแผนสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๓๙.

พระมหาเจริญ จันทร์จริง. บทบาทพระวินยาธิการในการรักษาพระวินัยของพระสงฆ์ไทยศึกษาเฉพาะ

กรณีกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ อ.ม. อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา

เปรียบเทียบ . บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒.

พระธนดล นาคพิพัฒน์. การบริหารคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พรศักดิ์ ธนพัฒน์พงศ์”มหาเถรสมาคมกับการยอมรับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการปฏิรูปการณ

ปกครองคณะสงฆ์.” วิทยานิพนธ์ ค.ม.. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

๒๕๔๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระมหาคุณ จินดาพันธ์. “การศึกษาสภาพการบริหารงานการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับอำเภอและระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๗.

สมเกียรติ พูลทอง. “ปัจจัยที่ส่งผลในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการที่มีต่อพระสงฆ์ผู้ประพฤติผิดวินัย ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๐.

วิศรุต มีแก้ว. “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน: ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดอุบลราชธานี”. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิตพัฒนาสังคม . คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒.

(๓) เอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์:

ข้อมูลบัญชีสำรวจพระภิกษุสงฆ์, กองงานเลขาเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ประจำปี ๒๕๖๑. สงบ ลักษณะ. “การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย”. การวัดผลการศึกษา. กันยายน-ธันวาคม, ๒๕๒๔.

(๔) หนังสือพิมพ์:

พระรัตนเมธี บุญช่วย กมมสุโก. “มงคลข่าวสด”. หนังสือพิมพ์ข่าวสด. วันอาทิตย์ที่ ๑๕ มีนาคม, ๒๕๕๒.

(๕) บทสัมภาษณ์:

สัมภาษณ์ พระปริยัติกิจวิธาน.พระวินยาธิการ, เจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

_____ พระครูโสภณภัทรกิจ. พระวินยาธิการ, เจ้าคณะตำบลในเมืองเขต ๑ จังหวัดชัยภูมิ, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

_____ พระครูปริยัติศีลโสภณ. พระวินยาธิการ, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

_____ พระครูสิริปริยัตยานุรักษ์. พระวินยาธิการ, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____ พระครูศรีปริยัติพิมล.พระวินยาธิการ, รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- _____ พระครูสุวิมลพุทธสาร. พระวินยาธิการ, เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- _____ นายคมสันต์ อิงชัยภูมิ. นักวิชาการชำนาญการ, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- _____ นายสุนันท์ ศรีสุข. นักวิชาการชำนาญการ, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

๒. ภาษาอังกฤษ:

- A. Maslow. **A theory of human motivation** Psychological Review 50. New York: McGraw-Hill, 1943.
- F. Herzberg et. al., **Job Attitude: Review of Research and Opinion**. Pittsburgh: Psychological Series of Pittsburgh, 1957.
- Ghisell and Brown. **Human Behavior at work: Organization Behavior**. New York: McGraw-Hill , 1955.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)
 ที่ ศธ ๒๑๐๕.๒/ว ๒๒๔ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลา

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหฺสประจักษ์วิสิฐ ๒๐๐๑๒๐๕๐๖๘ นิสิต
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้
 ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อเป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่อาราธนาท่านเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธ
 ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง
 ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุนะพรหม)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
 โทรศัพท์: ๐๘๘-๗๑๙๗๗๕๗

ศ.สุพจน์

ดร.ประเสริฐ ธิลา

๑๒ พ.ย. ๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ.๖๑๐๕.๒/ว ๒๒๔

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหฺสประจาดวินิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดีจึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจ/แจ้ง

๑๓ พ.ย. ๒๕๖๑

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๘-๗๑๙๗๗๕๗

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๙๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๒๔

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระมหากษัตริย์ กิตติโสภา, ผศ.ดร.

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหฺสประจําตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาริการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนําสมามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๐๙๕๒/๐๖:๖๑๖๐/๑๑/๑๖๐๖๐๖

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม

โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๘-๗๑๙๗๗๗๕๗

๒๑/๑๑/๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๕๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๒๔

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.นพดล ดีไทยสงค์

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโมโน รัตสประจำตวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโมโน

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๘-๗๑๔๗๗๕๗

อ.นพดล

๑๒/๑๑/๖๑

(ดร.นพดล ดีไทยสงค์)

๑๒/๑๑/๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๒๔

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหฺสประจําตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

อ.กาญจนา
ตรวจแล้ว ทำใจทบทวนแล้ว
[Signature]

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม

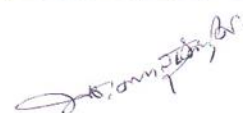
โทรศัพท์: ๐๘๘-๗๑๔๗๗๕๗

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC)

ผลการหาตำแหน่งความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับงานวิจัย
เรื่อง การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๑) ด้านตรวจตราชี้แจงแนะนำพระภิกษุ								
๑.๑ พระวินยการมีการออกตรวจตราชี้แจงและให้คำแนะนำแก่พระภิกษุสงฆ์อยู่เสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๑.๒ ให้ความรู้ช่วยเหลือแก่พระภิกษุสงฆ์ที่ยังไม่เข้าใจในวินัยและกฎหมายทุกโอกาสเสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๑.๓ พระวินยการได้การส่งเสริมการ จากเจ้าคณะจังหวัดทุกด้าน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๑.๔ เวลาออกปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของพระวินยการทุกประการ	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๘	ใช้ได้
๑.๕ พระวินยการได้มีการส่งเสริมอบรมให้มีความเข้าใจในหน้าที่ที่ตน รับผิดชอบด้วยดีทุกประการ	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๘	ใช้ได้
๑.๖ พระวินยการได้รับการอบรมส่งเสริมพัฒนาในการใช้ภาวะผู้นำด้านการแก้ไขปัญหาพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณรูป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๘	ใช้ได้
๒) ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย								
๒.๑ พระวินยการมีความรู้พระธรรมวินัยและกฎหมายอย่างดีมี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๒.๒ พระวินยการมีการฝึกอบรมพระธรรมวินัยและกฎหมายอย่างต่อเนื่อง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๒.๓ พระวินยการมีการอธิบายศัพท์ทางพระธรรมวินัยและกฎหมายได้อย่างชัดเจน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๒.๔ พระวินยการมีการบูรณาการหลัก ศีล สมาธิ ปัญญา กับการใช้ในการปฏิบัติการอยู่เสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้

รายการ		ความคิดเห็นของ					สรุปและแปลผล		
		ผู้เชี่ยวชาญ					รวม IOC แปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕			
๒.๕	พระวินยาศึกษาธิการมีการใช้ สื่อ วิชิตีและคอมพิวเตอร์ช่วยในการอบรมณิในพระธรรมวินัยและกฎหมายเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๒.๖	พระวินยาศึกษาธิการมีการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืน									
๓.๑	เมื่อมีการพิจารณาความผิด พระวินยาศึกษาธิการจะนำพระภิกษุผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมา สอบสวนที่วัด สถานี่ตำรวจ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๓.๒	เมื่อมีการจับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติไม่เหมาะสม พระวินยาศึกษาธิการจะยึดหลักฐานของผู้เสียหายเป็นหลักในการพิจารณา	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๓.๓	พระวินยาศึกษาธิการมีวิธีการสอบสวนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นธรรมกับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๓.๔	พระวินยาศึกษาธิการใช้คำพูดที่สุภาพในการสื่อสารและไม่ใช้คำพูดที่หยาบคายต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติผิดวินัย	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๓.๕	เมื่อมีการประพฤติผิดของพระภิกษุสงฆ์เล็กน้อย พระวินยาศึกษาธิการจะนำพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมาสอบสวนและให้คำแนะนำ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๓.๖	เมื่อมีการสอบสวนผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสม พระวินยาศึกษาธิการจะทำการไต่สวนร่วมกับเจ้าของพื้นที่เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาและตำรวจในท้องที่	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้

Handwritten signature: *Handwritten signature*

รายการ		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๔) พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะปกครอง									
๔.๑	เวลาออกปฏิบัติงานตรวจตราพื้นที่พระวินยาริการ จะมีการประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่เสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๔.๒	เมื่อมีการแจ้งเหตุ พระวินยาริการ จะไปถึงที่เกิดเหตุและระงับสถานการณ์อย่าง ราบด่วน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๔.๓	ในกรณีที่ได้ไปที่แจ้งเหตุ พระวินยาริการจะประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทุกครั้งเสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๔.๔	การขอความร่วมมือของพระวินยาริการจากพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในแต่ละครั้งเมื่อเกิดอุปสรรคจะปรึกษาผู้ปกครองเสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๔.๕	การออกปฏิบัติงานของพระวินยาริการออกปฏิบัติกันเป็นทีมและร่วมมือกันกับทุกฝ่ายอย่างดี	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้
๔.๖	พระวินยาริการ มีความกระตือรือร้นที่จะคอยช่วยเหลือสนับสนุนเจ้าอาวาสและผู้ดูแลพื้นที่ทุกครั้งที่มีโอกาส	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	ใช้ได้

 (พระมหาสนันท์ สุนโท,ดร.)
 ๑๕/๑๑/๕๕

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Try-out)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๗๑๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
นมัสการ พระครูสุวิมลพุทธสาร เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหฺสประจําตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๔
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาริการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระภิกษุในการปกครองของพระคุณท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

พระครูสุวิมลพุทธสาร
เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Alpha)

ผลการหาค่า Reliability (Alpha)

เรื่อง การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อ พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนมโน

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

หรือเปิดดูที่หน้า ๑๑๑-๑๑๒

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านที่1ข้อที่1	88.87	450.257	.881	.854
ด้านที่1ข้อที่2	88.90	448.369	.806	.823
ด้านที่1ข้อที่3	88.57	439.289	.749	.819
ด้านที่1ข้อที่4	88.83	443.523	.853	.851
ด้านที่1ข้อที่5	88.97	441.068	.762	.820
ด้านที่1ข้อที่6	89.07	448.202	.727	.843
ด้านที่2ข้อที่7	88.63	444.516	.773	.821
ด้านที่2ข้อที่8	88.80	446.855	.724	.822
ด้านที่2ข้อที่9	89.03	461.068	.752	.828
ด้านที่2ข้อที่10	89.07	460.823	.835	.856
ด้านที่2ข้อที่11	89.03	451.826	.759	.834
ด้านที่2ข้อที่12	88.33	455.678	.816	.856
ด้านที่3ข้อที่13	88.97	446.378	.784	.822
ด้านที่3ข้อที่14	87.67	370.644	.883	.925
ด้านที่3ข้อที่15	88.90	433.334	.813	.817
ด้านที่3ข้อที่16	89.17	444.557	.788	.821
ด้านที่3ข้อที่17	89.20	444.097	.884	.851
ด้านที่3ข้อที่18	88.90	447.817	.733	.822
ด้านที่4ข้อที่19	88.67	443.747	.756	.821
ด้านที่4ข้อที่20	88.97	446.378	.784	.822
ด้านที่4ข้อที่21	89.07	448.133	.806	.853
ด้านที่4ข้อที่22	89.17	440.351	.717	.820
ด้านที่4ข้อที่23	88.97	436.171	.720	.819
ด้านที่4ข้อที่24	89.03	439.275	.899	.852

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.832	24

พระปลัดระเทศ พุทฺธวิลาโร

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๕๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระเดชพระคุณพระเทพภาวนาวิกรม เจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโมโน รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัด
ชัยภูมิ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในการปกครองของพระเดช
พระคุณเจ้าขอความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่องานวิจัย (สัมภาษณ์)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๔๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระปริยัติกิจวิธาน เจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม รหสประจักษ์วินิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
โทรติดต่.

(เจ้าคณะอำเภอเมือง)

เจ้าคณะอำเภอเมือง

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูสิริปริยัตยานุรักษ์ รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินายกการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
โทรศัพท์ต่อ.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศรีปริยัติพิมล รองเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
โทรติดต่.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูโสภณภัทรกิจ เจ้าคณะตำบลในเมืองเขต ๑ จังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหฺสประจําตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ" เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนําสมามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระครูใบฎีกาสุพรรณ)
พระครูใบฎีกาสุพรรณ
จังหวัดชัยภูมิ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
โทรติดต่.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูปริยัติโสภณ เจ้าคณะตำบลในเมือง เขต ๓ จังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโมโน รหสประจักษ์ตนินิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
โทรติดต่.

พระครูปริยัติโสภณ
พระวินยการ ค.ชัยภูมิ

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง 8 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูสุวิมลพุทธิสาร เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

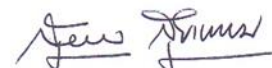
เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหฺสประจําตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนําสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูสุวิมลพุทธิสาร
พระครูสุวิมลพุทธิสาร
เจ้าคณะอำเภอบ้านเขว้า

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
โทรศัพท์ต่อ.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอมัญจาคีรี
จังหวัดขอนแก่น 43170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสุนันท์ ศรีสุข นักวิชาการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนมนโ รหฺสประจําตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาริการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สู่ะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนมนโ
โทรติดต่.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๗๕๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายคมสันต์ อึ้งชัยภูมิ นักวิชาการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูใบฎีกาสุพรรณ ฉายา ปสนนโม โรหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๘
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ” เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโม
โทรติดต่.

(นายคมสันต์ อึ้งชัยภูมิ)
นักวิชาการศาสนาชำนาญการ

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

แบบเจาะลึก (Structured In-depth Interview)

เรื่องการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ให้การสัมภาษณ์

ชื่อให้สัมภาษณ์. _____

ตำแหน่ง.. _____

หน่วยงาน _____

วันที่ให้สัมภาษณ์..... เวลา.....น. สถานที่

.....

ส่วนที่ ๒ ข้อคำถาม

๑.ตรวจตราชี้แจงแนะนำให้พระภิกษุสามเณรในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

๒.ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

๓.นำพาพระภิกษุสามเณรผู้ประพฤติฝ่าฝืน ในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๔. พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือช่วยเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้ปกครองใน เขตนั้น ๆ

ขอขอบพระคุณ/เจริญพรขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนมนโน

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ”

.....

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิจัยการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๒. แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ มี ๔ ด้าน ได้แก่

(๑) ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด จำนวน ๖ ข้อ

(๒) ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบคำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน จำนวน ๖ ข้อ

(๓) ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี จำนวน ๖ ข้อ

(๔) พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครองในเขตนั้น ๆ จำนวน ๖ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๓. แบบสอบถามฉบับนี้ จะใช้สำหรับเก็บข้อมูลตามทัศนะของท่าน โดยผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

๔. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อสถานภาพของท่านแต่อย่างใด จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบถ้วน

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้และขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโมโน (สีกลาง)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดกรอกเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม (กรุณาตอบทุกข้อ)

๑. พรรษา

☐ ๑-๑๐ พรรษา

☐ ๑๑-๒๐ พรรษา

☐ ๒๑-พรรษาขึ้นไป

๒. ตำแหน่งทางคณะสงฆ์

☐ ต่ำกว่าเจ้าอาวาส

☐ เจ้าอาวาส

☐ สูงกว่าเจ้าอาวาสขึ้นไป

๓. การศึกษาสายสามัญ

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

๔.การศึกษาทางธรรม

☐ ไม่มีวุฒิทางธรรม

☐ นักธรรมชั้นตรี

☐ นักธรรมชั้นโท

☐ นักธรรมชั้นเอก

๕. อายุ

☐ ๒๐-๓๐ ปี

☐ ๓๑-๔๐ ปี

☐ ๔๑-ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัด
ชัยภูมิ ๔ ด้าน คือ

- ๑ ด้านตรวจตราชี้แจงพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด
- ๒ ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ
คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- ๓ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ใน
เขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี
- ๔ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือด้านช่วยเจ้าอาวาส หรือ เจ้าคณะปกครอง
ในเขตนั้น ๆ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมี
หลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

๕	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
๔	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
๓	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
๒	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
๑	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	ด้านที่ ๑ ด้านตรวจตราชี้แจงแนะนำ พระภิกษุสามเณร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๐๑	พระวินยาธิการมีการออกตรวจตราชี้แจงและ ให้คำแนะนำแก่พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อยู่เสมอ	✓				

คำอธิบาย

ในข้อที่ ๐๑ “ระดับความคิดเห็น” ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “๕”
แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า “พระวินยาธิการมีการออกตรวจตราชี้แจงและให้
คำแนะนำแก่พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อยู่เสมอ” อยู่ในระดับมากที่สุด

แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

ข้อ	การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
	ด้านที่ ๑ ด้านตรวจตราชี้แจงแนะนำพระภิกษุสงฆ์ ใน จังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด					
๑	พระวินยาธิการมีการออกตรวจตราชี้แจงและให้คำแนะนำ แก่พระภิกษุสงฆ์ในพื้นที่อยู่เสมอ					
๒	พระวินยาธิการให้ความรู้ช่วยเหลือแก่พระภิกษุสงฆ์ที่ยังไม่ เข้าใจในวินัยและกฎหมายทุกโอกาสเสมอ					
๓	พระวินยาธิการ ได้ผ่านกระบวนการสรรหา จากเจ้าคณะ จังหวัด					
๔	พระวินยาธิการ เวลาออกปฏิบัติงานจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของพระวินยาธิการทุกประการ					
๕	พระวินยาธิการมีความเข้าใจในหน้าที่ที่ตน รับผิดชอบด้วยดีทุก ประการ					
๖	พระวินยาธิการ ได้ใช้ภาวะผู้นำด้านการแก้ไข ปัญหา กับ พระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณรูป ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ					
	ด้านที่ ๒ ปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ มหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระ บัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน					
๗	พระวินยาธิการมีความรู้พระธรรมวินัยและกฎหมายอย่างดี					
๘	พระวินยาธิการมีการฝึกอบรมพระธรรมวินัยและกฎหมาย อย่างต่อเนื่อง					
๙	พระวินยาธิการ การมีการอธิบายศัพท์ทางพระธรรมวินัยและ กฎหมายได้อย่างชัดเจน					

ข้อ	การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๐	พระวินยาศิการมีการบูรณาการหลัก ศีล สมาธิ ปัญญา กับ การใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ					
๑๑	พระวินยาศิการมีการใช้ สื่อ วัสดุและคอมพิวเตอร์ช่วยในการ อบรมในพระธรรมวินัยและกฎหมายเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ในปัจจุบัน					
๑๒	พระวินยาศิการมีการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมา ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี					
	ด้านที่ ๓ ด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่ กรณี					
๑๓	เมื่อมีการพิจารณาความผิด พระวินยาศิการจะนำพระภิกษุผู้ ประพฤติตนไม่เหมาะสมมา สอบสวนที่วัด สถานที่ตำรวจ					
๑๔	เมื่อมีการจับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติไม่เหมาะสม พระ วินยาศิการจะยึดหลักฐานของผู้เสียหายเป็นหลักในการ พิจารณา					
๑๕	พระวินยาศิการมีวิธีการสอบสวนอย่างเป็นขั้นตอน และเป นธรรมกับพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสม					
๑๖	พระวินยาศิการใช้คำพูดที่สุภาพในการสื่อสารและไม่ใช้คำพูดที่ หยาบคายต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติผิดวินัย					
๑๗	เมื่อมีการประพฤติผิดของพระภิกษุสงฆ์เล็กน้อย พระวินยาศิ การจะนำพระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมมา สอบสวนและให้คำแนะนำ					

ข้อ	การส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยาศิการของคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๘	เมื่อมีการสอบสวนผู้ประพฤติดนไม่เหมาะสม พระวินยาศิการจะทำการไต่สวนร่วมกับเจ้าของพื้นที่เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาและตำรวจในทองที่					
	ด้านที่ ๔ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือช่วยเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้ปกครองในเขตนั้น ๆ					
๑๙	เวลาออกปฏิบัติงานตรวจตราพื้นที่พระวินยาศิการ จะมีการประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่เสมอ					
๒๐	เมื่อมีการแจ้งเหตุ พระวินยาศิการ จะไปถึงที่เกิดเหตุและระงับสถานการณ์อย่าง รับผิดชอบ					
๒๑	ในกรณีที่ไต่ไปที่แจ้งเหตุ พระวินยาศิการจะประสานงานขอความร่วมมือไปยังเจ้าของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทุกครั้งเสมอ					
๒๒	การขอความร่วมมือของพระวินยาศิการจากพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในแต่ละครั้งเมื่อเกิดอุปสรรคจะปรึกษาผู้ปกครองเสมอ					
๒๓	การออกปฏิบัติงานของพระวินยาศิการออกปฏิบัติกันเป็นทีม และร่วมมือกันกับทุกฝ่ายอย่างดี					
๒๔	พระวินยาศิการ มีความกระตือรือร้นที่จะคอยช่วยเหลือสนับสนุนเจ้าอาวาสและผู้ดูแลพื้นที่ทุกครั้งที่มีโอกาส					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการ
ปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง โปรดระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ๔ ด้าน

๑. ปัญหา และ อุปสรรค และข้อเสนอแนะอย่างไรในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ในด้านตรวจตราชี้แจงแนะนำพระภิกษุสงฆ์ ในจังหวัด หรือที่เข้ามาในจังหวัด

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหา และ อุปสรรค และข้อเสนอแนะอย่างไรในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ในด้านปฏิบัติให้ชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

๓. ปัญหา และ อุปสรรค และข้อเสนอแนะอย่างไรในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ในด้านนำพาพระภิกษุผู้ประพฤติฝ่าฝืนในข้อ ๑ มอบให้เจ้าอาวาสหรือผู้ปกครองสงฆ์ในเขตนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

๔. ปัญหา และ อุปสรรค และข้อเสนอแนะอย่างไรในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของพระวินยธิการของคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ในด้านพิจารณาดำเนินการตามอำนาจท้องที่ หรือช่วยเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้ปกครองในเขตนั้น ๆ

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

ขออนุโมทนาที่กรุณาตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนมน (สีกลาง)

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พระครูใบฎีกาสุพรรณ ปสนนโมโน (สีกลาง)
- เกิด : ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๓
- สถานที่เกิด : ๑๑๐ หมู่ ๖ ตำบลกำแพง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
- อุปสมบท : ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๓ วัดชัยภูมิพิทักษ์ ตำบลกุดชุมแสง
อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
- การศึกษา : สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านอ้อไพล
ตำบลกำแพง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
สอบไล่ได้นักธรรมชั้นเอก ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ สำนักเรียน
วัดภูมิพิทักษ์ จังหวัดชัยภูมิ
: ประกาศนียบัตรการบริหารคณะสงฆ์ จังหวัดชัยภูมิ
: พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตชัยภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๐
- เข้าศึกษาเมื่อ : ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐
- จบการศึกษาเมื่อ : ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๒
- ตำแหน่ง : เจ้าอาวาส
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดสวนป่าเฉลิมพระเกียรติ ๑๑/๓ หมู่ ๔
บ้านหนองกองแก้ว ตำบลห้วยแย้ อำเภอนองบัวระเหว จังหวัด
ชัยภูมิ
- โทรศัพท์ : ๐๘๘-๗๑๙๗๗๕๗